

Ændringsforslag nr. 1-3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Lovforslag nr. L 141: Forslag til lov om vederlag og pension m.v. for de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet, overgik til tredje behandling.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 142: Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget.

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 16 stemte for, 97 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 16 stemte for, 97 imod.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 og 5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

35) Tredje behandling af lovforslag nr. L 1: Forslag til finanslov for finansåret 2000.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft). (Fremsat 5/10 99. Første behandling 7/10 99. Betænkning 27/10 99. Anden behandling 16/11 99. Tillægsbetænkning 17/11 99).

I tillægsbetænkningen er der stillet 180 ændringsforslag. (Nr. 1-180).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 3/12 99 stillet 451 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 181-631).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 3/12 99 stillet 21 ændringsforslag af Flemming Kofod-Svendsen (KRF). (Nr. 632-652).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 3/12 99 stillet 17 ændringsforslag af Thor Pedersen (V) og Gitte Seeberg (KF). (Nr. 653-669).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 3/12 99 stillet 46 ændringsforslag af Kim Behnke (FRI). (Nr. 670-715).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 7/12 99 stillet 3 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 716-718).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 8/12 99 stillet 14 ændringsforslag af Kristian Thulesen Dahl (DF). (Nr. 719-732).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 10/12 99 stillet 10 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 733-742).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 14/12 99 stillet 1 ændringsforslag af Frank Aaen (EL). (Nr. 743).

Samtykke til behandling

Den fg. formand (Grete Schødts):

Uden for tillægsbetænkningen er der den 14. december 1999 stillet ændringsforslag nr. 743 af Frank Aaen (EL), og den 15. december 1999 er der stillet ændringsforslag nr. 744 af finansministeren (Mogens Lykketoft). Disse ændringsforslag kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Finansministeren har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage:

Nr. 2-4, 6, 33, 34, 39, 41, 46, 48, 58, 63, 68-78, 80, 81, 83, 84, 88, 90, 93-96, 98-100, 104, 107, 113, 116, 122, 123, 127-129, 131, 136, 141, 143, 145-147, 149, 156, 157, 159, 163-166, 172, 174, 177, 179, 320, 402, 404, 422, 423, 438, 439, 446, 609 og 631.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslagene bortfaldet.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag. Taletiden er fastsat i forretningsordenen, dvs. 20 minutter i første og 10 minutter i anden omgang for ordførerne.

Forhandling

Jes Lunde (SF):

Jeg skal bare kort redegøre for, hvordan SF vil stemme til ændringsforslagene. Det er sådan set meget enkelt. De ændringsforslag, der er stillet af finansministeren, som er begæret til afstemning, stemmer vi for. For så vidt angår forslag, der er stillet af andre partier, så er der kun ét, vi stemmer for. Det er forslaget fra Kristeligt Folkeparti om ægteskabs- og skilsmisserådgivning, fordi der har vi en bred politisk aftale blandt flere partier om, at det vedtager vi.

Der er øvrige forslag stillet af Enhedslisten, V og K og Dansk Folkeparti, osv. Ja, der kan være mange fornuftige forslag imellem. Der er forslag om bedre hjemmehjælp, der er forslag om renovering af fredede bygninger, der er mange gode forslag imellem. Men det er jo sådan, at vi har et forlig med regeringen om finansloven, og derfor stemmer vi de forslag ned, som ikke indgår i de aftaler, vi har med regeringen. Så enkelt vil vores stemmemønster blive.

Lad mig benytte lejligheden til at sige en enkelt anden ting: Vi synes, det har været et problem i behandlingen af finanslovsforslaget her, at der er så megen følgelovgivning, der skal ekspederes på så kort tid i Folketinget, som tilfældet er i øjeblikket. Det synes vi ikke er tilfredsstillende. Det betyder, at der er en risiko for, at lovkvaliteten ikke er i orden. Det kan måske endda gå, når man er forligsparti, fordi så har man set nogle af lovudkastene på forhånd, men for dem, der er i opposition, må det

være meget svært at nå at forholde sig ordentligt til det, der sker i de her dage.

Derfor vil vi til januar fremsætte forslag om ændring i forretningsordenen, sådan at der skal gå længere tid fra første behandling af et lovforslag og til tredje behandling, så der er sikret kvalitetstid, hvor Folketinget kan vurdere tingene ordentligt, få en rimelig første, anden, tredje behandling, tid til deputationer i udvalgene, tid til opklarende spørgsmål.

Det vil så betyde næste år, at finanslovprocessen skal afsluttes noget før, at man formentlig omkring 15. november vil skulle lave et finanslovsforlig og ikke helt op til slutningen af november. Det tror jeg ikke, der er nogen, der mister noget ved.

Dér er Folketinget og regeringen ikke anderledes end en hvilken som helst skoleelev, der først får lavet tingene i sidste øjeblik. Sådan er det også her, forlig laves i det sidst tænkelige øjeblik, de overhovedet kan laves. Det er så også fair nok, men så må vi bare sikre, at der er ordentlig tid efterfølgende til at foretage en ordentlig behandling af følgelovgivningen, så vi sikrer en god kvalitet i Folketingets arbejde. Det vil vi tage initiativ til i januar måned ved ændring af forretningsordenen.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg tror, vi måske fik startet debatten lidt skævt. Nu var den socialdemokratiske ordfører ikke nået frem. Men er der nogle, der har korte bemærkninger til hr. Jes Lunde, så afvikler vi dem. Derefter går vi tilbage til Socialdemokratiet og kører den så igennem. Om vi så er flinke også at give SF lidt taletid, det tror jeg vi er. En kort bemærkning, ja, værsgo, det gør vi lige færdig, og så går vi tilbage til hr. Jan Petersen som ordfører.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes, det er synd, at SF ikke vil støtte det forslag, vi har om 200 mio. kr. til en flerårig aftale for de videregående uddannelser. Når jeg går op med en kort bemærkning til hr. Jes Lunde, så er det, fordi hr. Jes Lunde talte om sjusk og om, at nu måtte vi have en bedre lovgivningsproces. Synes hr. Jes Lunde, at det er hensigtsmæssigt, at man laver et forlig i nattens mulm og mørke, hvor man sikrer sig, at et meget, meget snævert flertal nu skal sidde og forhandle om samtlige videregående uddannelser

og flerårige aftaler uden om næsten den samlede halvdel i Folketinget, som er holdt udenfor?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er også lidt til forløbet af forhandlingerne om ændringsforslag, hvor jeg sagtens kan følge hr. Jes Lunde i, at man bør give sig bedre tid på mange stræk, og på andre tidspunkter er man nødt til at gøre sig færdig. Men jeg synes alligevel, at jeg har et spørgsmål til hr. Jes Lunde:

Var det nu klogt, at partier, der i øvrigt i lang tid havde forhandlet ting i fællesskab i et langt stræk, blev holdt udenfor? Lige pludselig midt om natten så beslutter regeringen, CD og SF af uransagelige grunde at køre videre uden de andre partier, der ellers havde været med i forhandlingerne. Altså et parti som Enhedslisten, der havde været med til at forhandle seniorjob, som havde været med til at forhandle voksen- og efteruddannelsesreform og havde været dybt nede i det. Så lige pludselig mener SF, at de sammen med CD og regeringen kan køre de forhandlinger til ende uden at inddrage, uden at invitere, uden på ét eneste tidspunkt at sige: Hov, skulle vi ikke høre de andre, der i øvrigt var med i de her forhandlinger, om de har noget at tilføje, inden vi laver aftale.

Det synes jeg var noget af det mindst smukke, jeg har set længe i finanslovforhandlinger, at man lige pludselig afbryder forhandlinger, der er i gang med nogle partier, og så bare kører videre alene.

(Kort bemærkning).

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg er meget enig i det, hr. Jes Lunde sagde om den manglende tid til at arbejde med de følgeslovsforslag, som er fremsat som følge af finanslovaftalerne. Derfor er jeg meget optaget af at høre mere præcist, hvad SF vil gøre: Hvilke frister agter man at fremsætte forslag om?

Jeg har selv følt det vanskeligt – det gælder især for et lille parti, hvor man sidder i flere udvalg, og nogle gange falder udvalgmøderne næsten oven i hinanden – dér for alvor at sætte mig ind i de lovforslag. Så jeg hilser det velkommen, men er lidt optaget af, hvilke frister der skal være. Skal der være en dato for, hvornår der er indgået en finanslovaftale, så man sikrer sig så og så mange dage? For at flytte på julen går jeg ud fra, at man ikke har planer om. Så der er nogle grænser i den anden ende. Hvornår skal man være færdig efter SF's opfat-

telse, og hvilke forslag fremsætter man konkret for at nå de ønskede mål?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg skal starte med at svare fru Hanne Severinsen, om det er fair, at man laver vidtgående aftaler i nattens mulm og mørke. Jeg må sige, det er vistnok set før på Christiansborg. Det er jo en helt tilbagevendende begivenhed. Og det er klart, at det er frustrerende for de partier, der står uden for en finanslovaftale.

Det var det såmænd også for SF sidste år. Sidste år blev der lavet en større aftale med K og V, som vi synes var forfærdelig i mange henseender. Vi stemte imod den. Da inddrog man også forskellige temaer, f.eks. kom daghøjskolerne pludselig ind i det. Og nu ligger der så en flerårsaftale dér, som SF ikke kan komme ind og blande sig i. Det er utrolig irriterende at være ude for sådan noget, når der er lavet et stort forlig. Men det er nok et vilkår, som er svært at komme uden om. Det er en regeringsprivilegium, at den kan sætte ting ind i en finanslovsammenhæng og sige, at nu vil vi have en afgørelse af det. Og kan den finde en kreds af partier, som vil bære det, så er det sådan, og så er der nogle, der er udenfor.

Lad mig sige til hr. Frank Aaen i den forbindelse, at SF har intet gjort for at holde Enhedslisten væk fra forhandlingsbordet, ikke på noget tidspunkt. Det er ikke SF, der har ledet forhandlingerne. Det venter vi med, til vi har en stærkere position. Det er altså finansministeren, der leder de forhandlinger, og hvis Enhedslisten har et anbringende at gøre omkring tilrettelæggelsen af det, så må man håndtere det med finansministeren. SF har intet gjort for at holde Enhedslisten ude.

Tværtimod har vi været optaget af at få Enhedslisten med på en række strækninger, fordi vi ved, at vi har haft et helt og aldeles fornuftigt samarbejde med Enhedslisten. Om servicejob og også om alle mulige andre emner har vi haft parallelle tanker, og vi har været interesserede i, at Enhedslisten kom med i flest mulige aftaler.

Til allersidst til hr. Kofod-Svendsen om lovkvaliteten: Jamen den mulighed, vi indtil videre har diskuteret i SF's folketingsgruppe, er at indskrive i Folketingets forretningsorden, at der skal gå 30 dage fra første behandling til tredje behandling. Det er én mulighed, men vi er åbne over for andre ideer, som sikrer, at der er en rimelig tid til at lave kvalitet i lovgivningen.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det, jeg spurgte til, var jo altså, om SF – når man nu ville lave om på mulighederne for lov-
sjusk osv. – så ikke synes, det ville være rime-
ligt, at man også drog omsorg for, at andre partier
vidste, at der var noget, som var i spil, og
som man måske kunne have inddraget mange
andre i. Altså, at man ikke pludselig sidder og
inddrager nye emner, uden at nogen overhove-
det ved, at de emner er på bordet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg kan kun bekræfte hr. Jes Lunde i, at vi har
haft et forbilledligt samarbejde på lange stræk.
Vi har forfulgt fælles mål, og så meget desto
mere forundret blev vi selvfølgelig over at se, at
SF sammen med tre andre partier kørte de sa-
ger færdig, som vi i virkeligheden var fælles om
at have rejst, fælles om at have forhandlet.

Så skal jeg jo ikke tage stilling til, hvem det
er, der er skyld i og har truffet beslutning om,
hvordan det er sket, at vi lige pludselig oplever,
at nogle, der har været med i forhandlinger,
ikke kommer med til forhandlingerne mere, på
trods af at der har været enighed om det prin-
cipielle. Det må de andre, det må regeringen, og
det må CD selvfølgelig svare på, hvad der sker
der.

Jeg vil sige til SF, at der var ingen, der tvang
SF til at indgå aftale midt om natten. Det var jo
faktisk sådan, at SF og Enhedslisten på grund af
vores håndtag på indtægtssiden i virkeligheden
havde vetoret over for regeringen på ethvert
spørgsmål, hvis det var, at vi ønskede det i fæl-
lesskab. Så hvis SF havde sagt nej og var gået til
Enhedslisten og vi var blevet enige om at sige,
at forudsætningen for, at regeringens indtægts-
side hænger sammen, er, at de her forhandlinger
føres videre i fællesskab, så var det sket så-
dan. Så jeg synes ikke, at SF kan nøjes med at
køre det af på finansministeren. Det er i virke-
ligheden også noget, SF selv har været med til
at acceptere.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg vil høre hr. Jes Lunde, om han vil løfte sløret
for, hvad det er for nogle statslige aktiver i
den aftale om Måltidens Hus, børn, helheds-
skole m.v., det af punkt 7 fremgår at der skal
ske en omlægning på 3 mia. kr. af.

Vil hr. Jes Lunde løfte sløret for, hvad det
nærmere går ud på?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Til fru Hanne Severinsen vil jeg sige, at hvis vi
skal lave sådan nogle aftaler om, at der ikke må
komme noget i spil, uden at alle er orienterede,
så er det jo en aftale, der skal gælde alle partier,
og det er jo ikke noget, SF bare kan stå og love.
Vi er nødt til at have samme frihed som andre
partier til at bringe temaer op i en finanslovfor-
handling, også uden at forhåndsorientere Ven-
stre og De Konservative. Men hvis Venstre og
De Konservative for fremtiden vil forhåndsori-
entere SF, før de diskutere nogen som helst sa-
ger med regeringen, så er det da interessant, og
det hører jeg meget gerne noget mere om.

Vi kunne ikke drømme om at indgå sådan en
ensidig aftale om, at vi er forpligtet til ikke at
inddrage nye temaer i nattens mulm og mørke,
som det hedder. Den frihed er man nødt til at
have i en forhandling, når man skal have et helt
forlig til at gå op. Når nogle skal have indfly-
delse på nogle områder, og andre går efter no-
get andet, så er man nødt til at have bevægel-
sesfrihed, også med hensyn til hvilke temaer
man diskuterer.

Til hr. Frank Aaen igen, som siger, at ingen
tvang SF til at indgå en aftale: Jo, SF var tvunget
af, at vi gerne ville have mest muligt af vores
politik igennem. Det er det afgørende for os. Vi
har linet nogle krav op under forhandlingerne.
Mange af dem har vi været enige med Enheds-
listen om, f.eks. servicejobbene, at skabe fast ar-
bejde i stedet for aktivering, og der er vi nødt til
at gå helt enøjet efter at få vores politiske krav
opfyldt. Det er det primære for os.

Hvordan forhandlingerne tilrettelægges
kommer så i anden række, men det er finans-
ministeren, der har haft afgørelsen af, hvordan
de forhandlinger har skullet tilrettelægges, og
vi har ikke på noget tidspunkt bedt om, at En-
hedslisten blev holdt uden for døren, tværtimod.
På et tidspunkt, hvor der var udsigt til, at
Enhedslisten kom til at stå endnu mere i kanten,
end det endte med, arbejdede vi for at trække
Enhedslisten ind i aftalerne, og det er jeg sikker
på at de, der har deltaget i forhandlingerne, kan
bekræfte.

Det sidste, fru Gitte Seeberg spørger om,
nemlig om vi kan løfte sløret for nogle af de der
3 mia. kr., der skal skaffes ved at omlægge ak-
tiver. Nej, det kan vi ikke. Mig bekendt har re-

geringen ikke gjort sig sine overvejelser om temaet, og det har vi såmænd heller ikke i SF, så det er noget, vi kommer til at se på i løbet af året.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Enhedslisten blev ikke trukket ind i forhandlingerne. Enhedslisten blev indbudt til at skrive under på nogle aftaler, der var indgået, og der var ingen, der tvang SF til midt om natten at indgå aftaler om servicejobbene. Det var et fælles projekt. Det var der for længst nået principiel enighed om. Det kunne sagtens have afventet morgenen, hvor vi kunne have forhandlet i fællesskab og f.eks. i fællesskab have arbejdet for, at ordinære job, som mennesker skal betjene i 5 år, 10 år, 12 år efter det, der lægges op til, selvfølgelig også skal indeholde det helt elementære, at de giver ret til dagpenge.

Jeg mener altså, at voksen-/efteruddannelsesreformen var fælles gods, som vi i fællesskab kunne have forhandlet igennem. Nu kunne vi ikke komme til at ændre i teksten, fordi der var indgået en aftale, som der er mange betænkeligheder i, og det er SF også enig med os i. Den bliver også ringere, end hvis vi på venstrefløjén havde forhandlet i fællesskab.

Nu var vi nødt til at tilslutte os den og så få en forhandlingsgaranti om, at hvis det viser sig, at den ikke opfylder målene, skal hele aftalen genforhandles. Det var den eneste måde, vi kunne tilslutte os den aftale på, for det, der lå, var for ringe. Sådan var der et par lange stræk, hvor tingene blev for dårlige, fordi SF svigtede at være sammen med venstrefløjén.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Den udlægning af forløbet er jeg selvfølgelig tolt uenig i. Med de spillemuligheder, vi havde, med de partier, der skulle til for at skabe et flertal bag tingene, var det klogeste, SF kunne gøre, at gå efter at sætte sin egen politik i forreste række. Det er opnået i de politiske resultater, vi er gået efter. Det har vi så forhandlet med regeringen om. Vi har forhandlet med CD. Vi har forhandlet med Enhedslisten. Som processen lå, som den var tilrettelagt fra finansministerens side, med de ønsker, der lå fra andre partier om, hvordan de gerne så processen kørt, og hvilke aftaler de var parat til at indgå, måtte SF køre det her forløb, som vi har gjort, for at opnå de resultater vi har opnået.

Vi står samlet set med en meget tilfredsstillende finanslov, hvor SF har fået indflydelse på en lang, lang, lang række områder.

Det er fair, at Enhedslisten ikke er tilfreds med det, fordi Enhedslisten kan have haft andre synspunkter på det. O.k. Men SF har måttet prioritere at få så stærk en indflydelse på finansloven. Det er lykkedes, og vi er tilfredse med den måde, det er sket på.

Vi havde gerne set, at Enhedslisten var med i flere aftaler. Det har vi overhovedet ikke forsøgt at spærre for, og det er faktisk SF, der har arbejdet for at trække Enhedslisten ind i nogle af de aftaler, hvor der ikke var udsigt til, at Enhedslisten kom ind. Det er historieskrivning.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Der er jo to ting at sige til det sidste:

Hvis man ikke kan se forskel på, om man indbyder et parti til at tilslutte sig en aftale, der er indgået til sidste komma, og så på det at være med i forhandlingerne, så mener jeg nok, at man skal gå en forhandlingsrunde igen.

Det andet er det forhold, at SF og Enhedslisten jo var dem, der stod med flertallet, hvis man skulle snakke indtægter, og det faktum var jo tilstrækkeligt til, at man kunne sige, at det her må vi vente med, til vi har fået det sidste parti indbudt, så vi kan få den aftale lavet færdig.

Man kan f.eks. se på voksen-/efteruddannelsesreformen, at der jo er stor tvivl om, hvordan indtægterne er dækket, hvis ikke man kan være sikker på, at Enhedslisten er med til at stemme for den i sidste ende, for der har CD taget et forbehold. Så det er altså ikke så enkelt.

SF har altså med vilje og vidende været med til at afslutte forhandlingerne, selv om det havde været indlysende at inddrage Enhedslisten i den sidste del af dem.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan kun sige, at det virker, som om Enhedslisten tror, at der ikke var andre spillere på banen end SF. Det var der. Hvis det kun havde været SF og Enhedslisten, der skulle blive enige om det, så er jeg sikker på, at vi kunne have lavet spændende ting, men sådan er livet jo ikke. Der skal et flertal til her i Folketinget.

Der skal laves en aftale med regeringen, og regeringen har sin politik, sit ønske om, hvordan resultatet skal være, og også sine ønsker til

processen. Der var CD, som var med i de afsluttende forhandlinger. De havde deres ønsker til, hvordan processen skulle være. SF kunne ikke bare sige, at det gør vi lige præcis på den måde, vi har tænkt os, fordi vi har nogle alliancer med Enhedslisten, og det betyder mere for os end alt andet. Der er jeg nødt til at sige: Sådan er det ikke.

Det, der betød mest af alt for SF, var at få rykket mest muligt af vores politik igennem. Det lykkedes. Det er vi tilfredse med.

Jan Petersen (S):

Jeg skal blot gøre nogle få bemærkninger om de ændringsforslag, vi skal stemme om efter frokost.

Først vil jeg fremhæve, at Socialdemokratiet naturligvis ikke stiller ændringsforslag. Det burde være naturligt, og det er det også, at vi støtter regeringens ændringsforslag, og man må jo konstatere, at vi sammen med Det Radikale Venstre er de eneste, som indgår i samtlige de forlig, der bærer finansloven igennem.

Men jeg vil så også gøre den bemærkning, at en række af de ændringsforslag, vi så støtter, jo er udtryk for forlig, som er indgået med en række af Folketingets partier. Nogle af forligene – og dermed også nogle af ændringsforslagene – bærer præg af, at der er en kerne, som bærer finanslovens ændringsforslag igennem, og så er der desuden partier, som er med i enkelte af forligene, nogle lidt modvilligt, nogle kom løbende lige i sidste øjeblik og tilsluttede sig det arbejde, andre havde lavet – jeg tænker på politiet – og forlangte så bogholderimæssige ændringer, for at de kunne stå ved deres løfter, uden at det i øvrigt fik effekt på det konkrete finanslovsforslag.

Det, der karakteriserer ændringsforslagene, er så, at der er få fra de partier, som har behov for at markere sig uden om forligene, og at der er en afgrundsdyb forskel på, hvad der annonceres i medierne, og hvad man så rent konkret er i stand til at præstere i denne sal, når sagerne afgøres.

Det væsentligste, man kan sige om finanslovsændringsforslagene, er vel egentlig, at der må mangle nogle, hvis det er sådan, at man vil gøre sig yderligere anstrengelser for bare en lille smule at ligne et alternativ.

Så jeg ser frem til afstemningen. Jeg glæder mig over, at alle de ændringsforslag, som indgår i forlig, kan bæres igennem, at regeringen med de ændringsforslag får en god finanslov,

og at de partier, der har indflydelse på den, også får et godt politisk grundlag for det kommende års arbejde.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, det virker noget ydmygt – jeg har hørt finansministeren sige det tidligere og nu den socialdemokratiske finansordfører, hr. Jan Petersen – at man understreger, at regeringen er med i alle aftaler. Det er vist altså normalt sådan. Men jeg synes da, det er al ære og respekt værd, at det på den måde understreges, at regeringen er med i alle aftaler, der er indgået omkring næste års finanslov.

Mit spørgsmål til hr. Jan Petersen er jo på baggrund af, at Dansk Folkeparti ikke har været indbudt til forhandlinger om finansloven, fordi statsministeren har ønsket at isolere Dansk Folkeparti i dansk politik. Derfor ønsker jeg at høre fra hr. Jan Petersen, om det er en strategi, regeringen vil forfølge også næste år og året efter.

Altså hvis valgperioden køres igennem, og vi først får valg i foråret 2002, som det jo kan blive, hvis vi får en ordinær valgperiode, så er der stadig væk to finanslove, der skal forhandles med den siddende regering. Der er det jo interessant for vores planlægning, om vi allerede nu kan få at vide, at vi ikke bliver indbudt til forhandlinger omkring de to finanslove, og at man vil videreføre den strategi, som man altså har haft for næste års finanslov.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Først et spørgsmål til en af de aftaler, der er lavet i forbindelse med finansloven, nemlig om servicejobbene, som vi har tilsluttet os, fordi det grundlæggende er en god idé. Men der er en meget ubehagelig ting, som vi stærkt beklager, og som vi gerne vil vide, hvorfor Socialdemokratiet har været med til at aftale, nemlig det, at når et menneske i 12 år – i 12 år – har haft et helt almindeligt arbejde i en kommune, og vedkommende så ikke længere kan have det arbejde, bliver 60 år, hvorfor skal vedkommende så ikke have genoptjent ret til dagpenge?

Jeg mener 12 års almindeligt arbejde, almindelig løn, almindelige vilkår, almindelige faglige rettigheder på alle andre områder end retten til dagpenge. Hvorfor har man valgt at fastholde, at denne gruppe skal diskrimineres, så der efter 12 års arbejde ingen dagpengeret er?

Så vil jeg også gerne have at vide af hr. Jan Petersen, hvorfor Socialdemokratiet valgte at køre visse væsentlige forhandlinger færdige midt om natten uden at inddrage alle de partier, der på det tidspunkt faktisk var med i forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Hr. Jan Petersen fremhævede alle de spændende områder, hvor der var indgået aftaler, men værdien af aftaler med regeringen er åbenbart dalende. I hvert fald kan vi nu se, at den aftale, vi sidste år indgik om tipsforliget, blev brudt af regeringen, eftersom den hæver 150 mio. kr. fra Dansk Tipstjenestes reserver. Det er jo at stjæle fra de foreninger, der frivilligt har henlagt reserver til et senere tidspunkt. Det er at tage penge op af lommen på Røde Kors, på idrætsforeningerne og på danske ungdomsforeninger.

Nu forventer jeg ikke, at jeg skal få et juridisk responsum fra hr. Jan Petersen. Men kan hr. Jan Petersen nævne andre steder, hvor hovedaktionæren hæver 150 mio. kr., uden at mindretalsaktionærerne får noget ud af det?

Vi har set, at regeringen er løbet fra aftaler om beskatning af fratrædelsesgodtgørelser. Den har ændret på reglerne for aktivering uden at spørge aftaleparterne. Der er lavet aftale om folkeskoleloven uden at spørge aftaleparterne, og nu er også tipslovgivningen ændret uden om aftalerne. Hvad er det egentlig i øjeblikket værd at lave en aftale med regeringen?

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Hanne Severinsen. Vi tager lige nr. 4 med, og så svarer hr. Jan Petersen og får lidt ekstra taletid, fordi vi har taget fire ind.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg kunne også godt lide at vide, hvad det er værd, når regeringen sender store lovforslag ud til høring og samtidig ledsager dem med bemærkninger om, at det er noget, som ligger meget åbent, og at man vil lytte til alle, hvorefter man laver en aftale om videregående uddannelser, som tilsyneladende kun en lille eksklusiv del af Folketingets partier skal være med til.

Det er da en underlig form for demokrati, at man på forhånd afskærer en meget stor del af Folketingets partier fra at være med i forhand-

linger om noget, som i øjeblikket er ude til høring, og der er mange forskellige meninger om disse videregående uddannelser.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Hr. Thulesen Dahl vil gerne drøfte den manglende invitation til Dansk Folkeparti.

Jeg vil såmænd blot konstatere, at med de ændringsforslag, Dansk Folkeparti er i stand til at præstere til dette års finanslovforslag, så ser jeg ikke, at der er noget grundlag for, at der skal udstedes invitationer til næste år.

Hr. Frank Aaen vil gerne have at vide, hvorfor der lige præcis er en forskel på optjeningsretten for dagpengene i forbindelse med servicejobbene. Det politiske svar, der kan gives på det, er kort og godt: Det var det, de, der bar servicejobbene igennem, kunne blive enige om.

Jeg ved godt, at Enhedslisten også er med på servicejobbene og er uenige i det, men det var altså det, flertallet bar hjem.

Jeg konstaterer så, at der ikke er nogen, der får de her servicejob, som kommer i decideret forsørgelsesmæssig nød. De får så adgang til efterløn.

Hr. Kristian Jensen og fru Hanne Severinsen beskæftiger sig så generelt med, at regeringen begår aftalebrud. Nej, det gør regeringen ikke. Der er mig bekendt ikke tale om et aftalebrud, for så vidt angår tipsforliget. Jeg har ikke nogen liste med over, hvordan hovedaktionærer træffer beslutning på bekostning af mindretalsaktionærer.

Fru Hanne Severinsen mener, at man afskærer en masse partier fra at indgå i drøftelser om nogle af de vigtige temaer – folkeskole, videregående uddannelser – som er belagt med aftaleformuleringer. Nå ja, sådan er det vel. Man må jo altså kende sin besøgstid. Hvis man vil være med i finanslovsdrøftelser, så må man have pungen med, og så kunne det jo også godt være, at man kunne have fået indflydelse på det.

Jeg konstaterer, at når det drejer sig om politiet, var man i stand til at komme, da vi andre havde lavet aftalen, men det krævede så lidt bogholderimæssige ændringer. Men der er altså grænser for, hvor mange af den slags manøvrer der kan laves, for at fru Hanne Severinsen og hendes parti kan være med.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu fik hr. Jan Petersen ikke svaret på, hvorfor forhandlingsforløbet blev sådan, at man lige pludselig holdt op med at indkalde nogle af de partier, der ellers havde været med til forhandlingerne f.eks. om servicejobbene. Det kunne jeg godt tænke mig at få svar på.

Så er det jo ikke noget godt argument, at det var det, der blev aftalt. Det er ikke et forsvar for, at mennesker, der i 12 år har haft et helt almindeligt arbejde, alligevel ikke efter de 12 år skal have ret til dagpenge. De har oven i købet i de 12 år betalt a-kassekontingent, og alligevel har de ikke ret til understøttelse efterfølgende. Det er ikke nemt at forstå, og derfor vil jeg gerne vide: Hvad mener Socialdemokratiet om det? Jeg har læst, hvad der er blevet aftalt, men hvad mener Socialdemokratiet om det?

I øvrigt må jeg også sige, at det forekommer mig, at det er i modstrid med regeringens egen politik om, at folk skal blive længere på arbejdsmarkedet. Det her betyder jo, at folk går på efterløn i stedet for at få dagpenge og kunne starte i andet arbejde.

Det her betyder jo også, at man bliver stavnsbundet i alle 12 år, for hvis ikke man har ret til dagpenge, så skal man være meget modig for at opgive et fast arbejde og begive sig ud i et, man måske ikke er garanteret i mere end kort tid.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er jeg desværre gået hen og blevet lidt forkølet, og det kan selvfølgelig medføre, at det bliver lidt sværere at høre, hvad der bliver sagt. Men så vidt jeg hørte på hr. Jan Petersen – hvis hr. Jan Petersen har tid – for et øjeblik siden, så henviste han til vores ændringsforslag i sit svar på, hvorfor Dansk Folkeparti ikke var med i forhandlingerne og ikke skulle det til næste år; men det var ikke det, jeg spurgte om.

Nu kendte hr. Jan Petersen altså ikke de ændringsforslag på det tidspunkt, hvor statsministeren bestemte sig for, at Dansk Folkeparti skulle isoleres fra finanslovforhandlingerne, men sådan var det jo. Det var jo på grund af, at statsministeren ønskede ført isolationspolitik her i Folketinget i forhold til Dansk Folkeparti.

Derfor er det helt naturlige spørgsmål til hr. Jan Petersen: Hvor lang tid gælder det? Så længe den her regering sidder? Så længe den her regering sidder og skal føre finanslovforhand-

linger, bliver Dansk Folkeparti ikke inviteret til finanslovforhandlinger?

Det må være meget enkelt at svare på det, når man ser på efterårets forløb. Det er et meget enkelt spørgsmål, og jeg forventer også at få et meget klart svar på det enkle spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Når hr. Jan Petersen siger, at han ikke er klar over, om der er begået aftalebrud på tipsaftalen fra sidste år, så er det jo en erkendelse af, at han ikke er klar over, hvad der står i ændringsforslagene. Jeg kan anbefale ham at læse ændringsforslag nr. 610.

Jeg skal stille et generelt spørgsmål: Er det socialdemokratisk opfattelse, at en hovedaktionær skal have ret til at hæve af reserverne, uden at mindretalsaktionærerne skal have del i det? Det er det, der finder sted med det ændringsforslag.

Så blot til en lille sidebemærkning, der kom: Hr. Jan Petersen sagde, at når der skulle indgås aftaler, skulle man have pungen med. Vi kan dermed konstatere, at Socialdemokratiet har afskrevet sig muligheden for at finansiere noget som helst gennem besparelser. Det er kun nye skatter og nye afgifter, der er socialdemokratisk svar på alle nye initiativer. Tak for den oplysning.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Det er jo interessant, at både hr. Frank Aaen og hr. Kristian Thulesen Dahl mener, at en af dem, der er inviteret til forhandlingerne, skal svare på, hvorfor de ikke har fået en invitation til et bestemt tidspunkt eller aldrig har fået nogen. Jeg har deltaget som inviteret på mit partis vegne, og regeringen tilrettelægger så forhandlingsforløbet, formentlig vel i respekt for de partier, som viser interesse for at deltage i processen. Men det konkrete forløb er altså ikke noget, der afgøres i det socialdemokratiske gruppeværelse. En vis fornemmelse for, hvem der deltager i drøftelser sammen, må regeringen vel også have for at kunne tilrettelægge forløbet, og det er jo også deraf, selve forløbet udspringer.

Jeg vil så bare nøjes med at glæde mig over, at det gav et aftalekompleks, som også involverede hr. Frank Aaens parti på ganske fornuftige punkter, og jeg mener i og for sig ikke, at det

skal ødelægges af det konkrete forløb af selve invitationerne.

Så vil jeg blot gøre den bemærkning til hr. Kristian Thulesen Dahl: Jeg kendte selvfølgelig ikke ændringsforslagene. Det var da en af de såkaldte hurtige bemærkninger, man kommer med, men så vil jeg komme med den lidt mere grundlæggende problemstilling med hr. Kristian Thulesen Dahls parti: der har slet ikke været noget forhandlingsoplæg, der har slet ikke været nogen som helst finanspolitiske oplæg fra Dansk Folkeparti det her år. Det eneste, vi har kunnet tage afsæt i, hvis vi skulle bedømme den finanspolitiske relevans i at inddrage Dansk Folkeparti, er annoncer.

Hr. Kristian Jensen vil allerede nu konkludere, at vi kun kan finansiere ændringer i det her land via øgede skatter. Jeg ved ikke, om vi kun har den strategi. Hr. Kristian Jensens parti var ganske god til det selv. Denne regering præsterer også besparelser, men det er småt med besparelsesforslag fra Venstres side. Der er godt nok papirbesparelser, men det er småt med konkrete forslag. Der har ikke været noget at hente hos Venstre denne gang, der kunne reducere behovet for indtægter.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

I går surfede jeg lidt på Internettet, og jeg stødte så på Socialdemokratiets hjemmeside. Der så jeg, at der var en glimrende service, der hed: Ren besked om finansloven. Har du spørgsmål eller kommentarer til Socialdemokratiet om den nye finanslovaftale, så skriv og få ren besked.

Jeg erfarede så, at der var et glimrende spørgsmål stillet af den socialdemokratiske overborgmester her i København, og spørgsmålet var ganske enkelt: Hvorledes har man beregnet, at Københavns Havn skal og kan bidrage med 750 mio. kr. plus fire gange 250 mio. kr.? Imidlertid måtte jeg erkende, at der ikke var noget svar på det ganske glimrende spørgsmål stillet af den socialdemokratiske overborgmester.

Da servicen altså ikke kunne finde sted på Socialdemokratiets hjemmeside, vil jeg gerne bede den socialdemokratiske ordfører hjælpe mig lidt på vej og svare på Jens Kramer Mikkelsens spørgsmål, som altså ikke har kunnet besvares på Socialdemokratiets hjemmeside.

Jeg synes sådan set, at også Folketinget har et krav på at få at vide, hvordan Socialdemokratiet og regeringen er nået frem til, at det lige præcis

er 750 mio. kr., og at det efterfølgende er fire gange 250 mio. kr., det handler om.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg bemærkede, at den socialdemokratiske ordfører, hr. Jan Petersen, nævnte Venstre, og at vi skulle have tilsluttet os indholdet i politiforliget, som andre havde aftalt.

Må jeg spørge: Hvad er det, der indholdsmæssigt er ændret i politiforliget, som ikke var det forhandlingsresultat, der var opnået hos justitsministeren, hvor Venstre deltog i møderne? Vil ordføreren helt klart beskrive, hvad der ikke er med? Jeg vil godt have at vide, hvad det skulle være.

Jeg kan nævne, hvad der ikke var med hos justitsministeren, og det var 230 flere betjente, som blev tildelt V og K af finansministeren på et møde i Finansministeriet. Så var der den detalje, at der blev fjernet 10 mio. kr., fordi Schengenaftalen først indføres senere end forventet. Ellers er der ingen ændringer.

Det, vi ikke var med til, var finansieringsdelen, som regeringen senere lavede om, men politiforliget ligger, som vi forlod det hos justitsministeren.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hr. Jan Petersen kan ikke påstå, at vi ikke havde pungen med, når det gælder et flerårigt forlig. Der står klart i vores udspil, at vi ønsker en kvalitetsforbedring inden for de videregående uddannelser og en flerårsaftale, og at vi har sat 200 mio. kr. af.

Så får vi at vide, at vi jo bare kunne have hængt på, men ingen havde jo fantasi, og jeg må sige, at jeg havde det slet ikke, til at forestille sig, at der midt i en demokratisk proces, hvor man har tre lovforslag ude til høring, som giver anledning til utrolig megen debat, og hvor regeringen siger: Bare rolig, der er ikke taget nogen beslutning, så lige pludselig er taget den beslutning, at det i hvert fald kun er fem partier, der har indflydelse på, hvad resultatet skal blive.

Jeg må sige, det er meget overraskende.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg må sige til fru Hanne Severinsen, at det har sin pris ikke at kende sin besøgstid, og at man kan blive offer for sin egen strategi.

Hr. Thor Pedersen vil jeg spørge: Var der ikke lidt flere betjente i det forlig, man måtte tilslutte sig?

Københavns overborgmester har ikke fået svar på Socialdemokratiets hjemmeside, mente fru Ulla Tørnæs. Det får Københavns overborgmester, når lovforslaget fremsættes, og hvis ikke jeg er fejlinformeret, så bliver det fremsat i denne uge. Deraf vil det fremgå, på hvilket grundlag regeringen vurderer dels de 750 mio. kr., dels de efterfølgende millioner, der kan trækkes ud, i respekt for at Københavns Havn kan fungere som en driftig havn, samtidig med at der trækkes beløb ud. Det vil fremgå tydeligt af lovforslaget, og fru Ulla Tørnæs skal få det her i Folketinget, lige så vel som de andre 178 medlemmer får det.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er altså lidt utroligt, for det virker, som om at jo enklere man stiller spørgsmål til hr. Jan Petersen, desto mindre svar får man på det, man spørger om.

Nu kan jeg altså forstå, at Dansk Folkeparti først ikke blev inviteret, fordi det jo var klart efter de ændringsforslag, vi har stillet, at det kunne man overhovedet ikke. Det bliver så nu til, at det var et spørgsmål om, at vi ikke har lavet et eller andet stort forkromet forhandlingsoplæg, og derfor inviterede man os ikke.

Må jeg så spørge, hvad vi egentlig havde første behandling af finanslovsforslaget tirsdag den 7. september i år for? Der holdt jeg jo et ordførerindlæg for Dansk Folkeparti, som gjorde, at finansministeren efterfølgende som afslutning på debatten sagde:

»Men det var egentlig et meget behersket ambitionsniveau, hr. Thulesen Dahl gav udtryk for, og jeg mener, det er en langt kraftigere tilnærmelse til det, der er realistisk, end det, Venstre og De Konservative har demonstreret i deres udspil.« Så den holder nok heller ikke, må jeg sige til hr. Jan Petersen.

Hvorfor siger man det ikke bare, som det er? Det har man jo lov til. Det er et spørgsmål om, at statsministeren har dekreteret, at der skal føres isolationspolitik her i Folketinget, og deraf mit meget enkle spørgsmål til hr. Jan Petersen: Hvor lang tid varer det? Varer det perioden ud, hvor den her regering sidder? Skal vi forvente, at næste år og året efter, hvis vi kører valgperioden ud, behøver vi ikke i løbet af efteråret at sætte tid af til at skulle til finanslovforhandlin-

ger i Finansministeriet? Et meget enkelt spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er, fordi hr. Jan Petersen ikke nåede at svare på, hvad Socialdemokratiets politik er i forhold til arbejdsmarkedet.

Her har vi et menneske, der som 48-årig bliver ansat på rådhuset – som ingeniør, i gartnerafdelingen for at arbejde med det grønne område eller i en daginstitution for at passe børn – og passer sit arbejde forbilledligt i 12 år, får normal løn, har normale faglige rettigheder, indgår på alle måder som ordinær arbejdskraft bare lige med den ene lille forskel, at efter de 12 år har vedkommende stadig væk ikke ret til dagpenge. Selv om vedkommende i 12 år og i øvrigt også i årene før troligt har betalt til sin a-kasse måned efter måned, kan vedkommende alligevel ikke få ret til dagpenge efter så lang tids arbejde.

Jeg spørger bare helt stille og roligt: Er det socialdemokratisk arbejdsmarkedspolitik?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg ville egentlig bare have bedt hr. Jan Petersen bekræfte, at der i det forlig om politiet, som Venstre og De Konservative efter mange overvejelser valgte at tilslutte sig, faktisk var flere betjente end i det, V og K forlod ovre i Justitsministeriet, og som de gerne ville have levet med på det tidspunkt, men det har hr. Jan Petersen jo allerede sagt, så tak for bekræftelsen.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Der er tre nu, og der er endnu flere på listen, så vi er nødt til at tage tre ad gangen, for at ordføreren også har mulighed for at komme med sit indlæg.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: Ja, tjabum. Hvornår skal man inviteres til diverse møder? Lad dem afgøre det, der udsender invitationerne. Socialdemokratiet møder til de møder, vi bliver inviteret til, og vi er i den gunstige situation, at regeringen vil tale med os hele tiden.

Det er i øvrigt også en måde, der kan bruges til at svare hr. Frank Aaen på, hvad der er den socialdemokratiske politik med hensyn til den

lille forskel, at man ikke har ubetinget optjenningsret. Hvis nu det havde været grundlaget for forliget, så havde jeg ikke haft store vanskeligheder ved at overbevise den socialdemokratiske gruppe om, at det var fornuftigt. Det havde jeg ikke. Men vi står ved det forlig, og jeg konstaterer, at vi kan bære det, fordi der ikke er nogen, der bliver bragt i en forsørgelsesmæssig klemme, fordi der er den lille forskel.

Så behøver jeg ikke at bekræfte hr. Peter Duetoft i, at han ret, for det har han. Der var flere betjente i det politiforlig, som Venstre og De Konservative tilsluttede sig. Enhver ved jo, at hvis Venstre og De Konservative ikke havde været med, så havde vi alligevel haft et politiforlig med SF og CD. Den eneste forskel, der gjorde, at de kom med i det, der lå på bordet, da CD og SF sammen med regeringen havde aftalt forliget, var jo en bogholderimæssig ændring, så de kunne gå ud og sige, at de ikke var med til at finansiere skatter og afgifter, men lod andre bære finansieringen.

Gad vide, om man kan regere et land på det grundlag, at man altid skal bede andre om at slæbe pengene hjem, og så kan man selv gå ud og skrive checkene ud? Er det sådan, man vil lede et land i Venstre? Jeg synes, Venstre skulle indtage en ydmyg position over for den metode, det anvendte for at komme med i politiforliget. Men Venstre kom med, og det er godt, når vi skal udmønte det. Så er Venstre med ved bordet, så er vi også fri for at høre på for meget.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg må jo desværre konstatere, at den service, som Socialdemokratiet har på hjemmesiden, er et stort bluffnummer, eller også er det måske, fordi hr. Jan Petersen er redaktør af Socialdemokratiets hjemmeside. Det svar, jeg fik, var jo nøjagtig lige så blankt som det svar, hr. Jens Kramer Mikkelsen har fået på sit spørgsmål, fordi der er da en blank side. Jeg fik så nogle forkromede ord om, at det måtte jeg afvente at se i lovforslaget.

Det vil altså sige, at man har indgået en aftale, hvor man har fastsat et helt, må jeg forstå, fiktivt beløb, og så vil man regne baglæns, den dag man fremsætter lovforslaget. Jeg vil blot bede hr. Jan Petersen om enten at bekræfte, at der er tale om et fiktivt beløb – noget, som andre har brugt andre ord til at forklare, man har kaldt det det store havnerøveri – eller også at

Socialdemokratiet ikke kan svare på de spørgsmål, som det får stillet på sin hjemmeside.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg forstår ikke, hvorfor det skulle være nødvendigt for hr. Jan Petersen at give en beskrivelse af forløbet omkring politiforliget, som ikke er dækkende. Jeg nævnte jo lige præcis, at forskellen mellem det, vi forlod hos justitsministeren, og det, der blev det endelige resultat, var 230 flere betjente.

Det forslag blev præsenteret for hr. Anders Fogh Rasmussen og hr. Bendt Bendtsen fra Det Konservative Folkeparti for at få os til at acceptere afgiftsstigninger, gebyrstigninger, til at finansiere politiforliget. Det sagde vi nej til. Det var et tilbud til V og K, og det tilbud blev fastholdt, da regeringen kom på andre tanker og fremlagde besparelser til finansiering af politiforliget.

Så synes jeg, det er fantastisk, at den socialdemokratiske ordfører kan sige, at vi skal have et ansvar for de byrder, som regeringen sammen med andre partier i Folketinget lægger på danskerne, men som vi stemmer imod. Der er ingen andre steder på finansloven, hvor der er tale om afgifter og højere gebyrer, som vi har noget ansvar for, når vi stemmer imod. Det er lige så vel ATP-forhøjelser, som det er gebyr på pas, der kan finansiere det, som regeringen aftaler med andre partier. Hvis der er nogen, der fifler, så er det regeringen.

Da vi indgik forliget, fik vi et klart tilsagn om, at der ikke var lavet aftaler til anden side om finansieringen, som havde noget at gøre med politiforliget.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes, det er utroligt at høre hr. Jan Petersen sige: Så er vi fri for at høre på for meget. Det er åbenbart sådan, at rigtige socialdemokrater gider ikke høre mere vrøvl. Så meget for den demokratiske samtale her i dette land, så meget for, at man lige har modtaget en masse kritiske høringssvar, så meget for det, man har lyst til at rette ind, og så meget for den samtale, man har lyst til at have.

Normalt er det jo sådan, når det gælder de videregående uddannelser og i det hele taget uddannelsesområderne, at man laver noget bredere end lige det snævre, man er nået frem til her.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Når hr. Jan Petersen hævder – og tilsyneladende støttet af hr. Peter Duetoft – at der ikke blev ændret noget som helst i det udkast til forlig, fra Det Konservative Folkeparti og Venstre blev koblet af forhandlingerne, og til vi var klar til at tilslutte os, så er det jo ikke rigtigt. Det er historieforsøgning. Hr. Peter Duetoft kan ikke vide noget om det, for han deltog ikke i forhandlingerne. Det gjorde hr. Jan Petersen, og hr. Jan Petersen kan sikkert huske, at det konservative krav gentagne gange lige indtil det øjeblik, det brød sammen, var, at vi ikke var tilfredse med mandskabsstyrken.

Jeg står her med en notits af 18. november 1999, hvor der netop på konservativ foranledning er udarbejdet et forslag og en økonomisk ramme: Hvad vil det betyde, hvis vi skal have 100 betjente ekstra i år 2000, 200 ekstra i år 2001, 300 i år 2002 og 400 det sidste år? Den har hr. Jan Petersen også, så hr. Jan Petersen ved, at det var et klart konservativt ønske i de fortsatte forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg tror også, man kan finde svar fra Venstre, da Venstre regerede, hvor man har været nødt til at svare folk, der spørger en halv eller en hel time eller en dag efter, at der er lavet et forlig, at det må afvente lovforslagets fremsættelse, i respekt for at de, der har indgået aftalen, også skal gennemgå et lovudkast og fremsætte et lovforslag.

Derfor bruger vi den måde at svare på på vores hjemmeside. Jeg kan da gerne supplere med den oplysning, at jeg ikke er redaktør af vores hjemmeside. Jeg kender selvfølgelig godt nogle vurderinger af, på hvilket grundlag de tal fremkommer, men det mest seriøse er at give alle mulighed for at debattere det på det fremlagte grundlag frem for på grundlag af de notitser, jeg måtte kunne gå op og hente.

Så er hr. Thor Pedersen i gang med sin dårlige sag om Venstres måde at gå til politiforliget på. Ja, der var flere betjente i det forlig, SF og CD indgik, end i det tilbud, som hr. Anders Fogh Rasmussen og hr. Bendt Bendtsen fik. Det var der. Forliget var bedre. Det har hr. Peter Duetoft fuldstændig ret i, og det vil vi blive ved med at bekræfte, og vi kan vel også gå op og hente tallene, hvis vi får 5 minutter til det.

Til fru Hanne Severinsen: Bredere samtaler om uddannelse og om andre emner. Det korte af det lange er, at der er indgået aftaler, der også vedrører de videregående uddannelser. Jeg kan ikke umiddelbart se, at det skulle afskære fru Hanne Severinsen fra at fortsætte sine samtaler. Men når man ikke er med i en finanslovsdrøftelse, så ved man, at så sker der indimellem noget. Det er den pris, man betaler, når man lægger en strategi, der gør, at man ikke ønsker at deltage i møderne, fordi man kan risikere at skulle lægge ryg til, at når man bruger penge, så skal der betales.

Jeg har faktisk svaret hr. Helge Adam Møller på den måde, jeg også svarede hr. Thor Pedersen, men til forskel fra mit svar til hr. Thor Pedersen vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller, at jeg aldrig har betragtet det som et realpolitisk problem at lave et politiforlig med Det Konservative Folkeparti. Det har jeg ikke. Heller ikke at der skete en imødekommelse af det konservative ønske. Det er jeg enig i, det gjorde der, CD var med. Vi var for så vidt også interesseret i, at vi fik en løsning, som dækkede Det Konservative Folkeparti.

Min kritik går alene på Venstres måde at agere på i skabelsen af forliget. Den er, synes jeg, ganske usmuk.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu har jeg overværet hr. Jan Petersens svar om Københavns Havn, og jeg vil meget gerne spørge, om hr. Jan Petersen kan garantere, at socialdemokraterne vil sikre, at havnens plan »Vision 2010« kan blive ført ud i livet, selv om man tilsyneladende planlægger at konfiskere en del af midlerne. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Kan hr. Jan Petersen garantere, at det er juridisk korrekt, at man overhovedet kan gå ind og fratage midlerne, som man har planlagt?

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jan Petersen. Der er ikke andre korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jamen altså læs lovforslaget, når det udkommer på fredag, hvis ikke jeg tager fejl. Og hvorvidt man kan realisere visionen om Københavns Havn, ja, det vil fremgå af lovforslaget.

Der er lagt op til en ganske spændstig udvikling i Københavns Havn både af det, der fortsat skal være erhvervsinteressesråder, og af det, der skal være bolig- og erhvervsformål i øvrigt.

Så er der spørgsmålet om det retlige grundlag for det her. Jeg har omhyggeligt læst Justitsministeriets beskrivelse af de retlige forhold igennem, og jeg kan ikke se andet, end at regeringen har en vældig god sag, når den gør krav på at disponere over det, der er statens ejendom.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Hvordan forholder hr. Jan Petersen sig så til det faktum, at Trafikministeriet har lavet et tilsvarende notat, som klart tilkendegiver, at det er i strid med grundlovens § 73, hvis man vælger at inddrage havnens formue?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Nu er jeg ikke jurist, men når jeg læser, hvad jurister skriver, og de beskriver det så klokkeklart, som de gør i det responsum, så kan jeg ikke se, at der skulle være problemer i, at staten disponerer over sin egen formue.

Må jeg sige om selve muligheden for, at Københavns Havn kan fungere fremover: Jamen det bliver der taget hensyn til i den grad. Det fremgår i øvrigt også af det lovudkast, jeg kender, at de værdier, der kan trækkes ud siden hen, skal trækkes ud under stor respekt for, at Københavns Havns udviklingsmuligheder skal være til stede. Men jeg synes, det er pudsigt, at Venstre, der nu er ude på at forhindre staten i at disponere over sin egen ejendom, har så stort et problem, når det selv har begået en manøvre, der ligner lidt, med Statsanstalten for Livsforsikring, i øvrigt med en højesteretsafgørelse.

Skulle vi ikke føre diskussionen på grundlag af et lovforslag, så kunne det jo være, vi havde lejlighed til at diskutere det på et grundlag, som også var forberedt fra Venstres side.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Et enkelt og meget klart spørgsmål: Stoler hr. Jan Petersen og Socialdemokratiet primært på Justitsministeriets jurister eller på Trafikministeriets jurister? For de siger jo ligesom to forskellige ting i de notater, vi har fået fremlagt.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Arne Melchior for en kort bemærkning. Og også hr. Svend Erik Hovmand, forstår jeg.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Når CD ikke kunne indgå i aftalen omkring trafikforhold, er den ene af hovedgrundene, der er altså flere, men den ene af hovedgrundene er jo netop dispositionerne vedrørende Københavns Havn.

Når hr. Jan Petersen sammenligner med Statsanstalten for Livsforsikring – jeg husker den sag, men ikke tydeligt nok – men den hed altså *Stats* anstalten for Livsforsikring, medens Københavns Havn dels hedder København, dels er en selvejende institution. Og det er jo ganske rigtigt, som det bliver sagt, at jurister altid er uenige. Lad os nu se retssagen og lad os høre, hvordan dommen lyder.

Men at der her med et snuptag er lagt hånd på noget, som mildt betragtet er særdeles uvist med hensyn til det retlige grundlag, og som – selv hvis det skulle være til stede – ikke kan være til gavn for Københavns Havn og dermed for København og for landet, det har skræmt os meget i CD, og derfor har vi, som elsker at være med i kompromis'er og aftaler, været tvunget til at melde fra her. Vi synes, det er mere end betænkeligt.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jamen det er jo mageløst, det, vi er vidner til her. Den socialdemokratiske ordfører rejser sig og siger: Jamen tøv nu lidt, lad os dog nu se lovforslaget først, inden vi begynder at hidse os op. Det er mageløst.

Det fremgår jo direkte, at regeringen baserer sin kommende finanslov på indtægter fra den havn. Det fremgår på side 39 i aftalen om finansloven, nederste afsnit, at som et led i omdannelsen erlægges selskabet stiftelsestilgodehavende til staten på 750 mio. kr. i år 2000. Og så kommer der nogle beløb i det efterfølgende år.

Allerede fra 1. januar har man altså disponeret over indtægter fra denne havn, også selv om man ikke har det lovgrundlag, som hr. Jan Petersen siger vi skal vente på.

(Kort bemærkning).

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Et enkelt spørgsmål til hr. Jan Petersen: Mener hr. Jan Petersen, at Københavns Havn har præcis samme status som Statsanstalten havde, når det gælder om at få penge fra henholdsvis den ene og den anden? Hvad angår Statsanstalten skete der en privatisering, men det afgørende er: Har de samme status rent juridisk?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

I mit ræsonnement om Københavns Havn lægger jeg til grund, at der fra den borgerlige regerings tid eksisterer en disposition over formuen beliggende i Statsanstalten for Livsforsikring, at der af et juridisk responsum, der er lavet af Justitsministeriet, laves en parallel, der i øvrigt bygger på en Højesteretsafgørelse. Så ved jeg ikke, om det kan udtrykkes klarere.

Uanset at hr. Svend Erik Hovmand så synes, at det er problematisk at vente på et lovforslag, så er det her det grundlag, der kan fremlægges for, hvordan den her manøvre skal laves. Jeg synes da, det er fornuftigt, at vi fortsætter diskussionen på baggrund af et lovforslag, der bliver fremsat – stadig væk så vidt jeg er orienteret – på fredag, men omkring selve det juridiske kan vi jo diskutere at lægge det til grund, som er gjort. Det kan man så være uenig i. Det finder jo så sluttelig en retslig afgørelse, hvis der bliver anlagt sag. Men forhindrer det den borgerlige regering i at indtægtsføre provenuet fra Statsanstalten for Livsforsikring? Ikke mig bekendt.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg vil gerne i forlængelse af hr. Svend Erik Hovmands spørgsmål fra før spørge mere præcist. Nu ved jeg godt, at hr. Jan Petersen sagde, at det kan næppe udtrykkes klarere, og det kan det så muligvis heller ikke af hr. Jan Petersen, men dog alligevel.

Problemstillingen er jo den, at vi i dag skal stemme om et ændringsforslag, ændringsforslag nr. 554, som giver et provenu i år 2000 på 750 mio. kr., og vi mangler klare svar på to spørgsmål.

Det ene spørgsmål handler om hjemmelsgrundlaget, hvor der altså ligger et responsum fra Trafikministeriet, der viser, at det er grundlovsstridigt. Og selv hvis man så køber hr. Jan Petersens argumentation om, at man i regerin-

gen føler sig på sikker grund og er klar til at tage en retssag, og lad det nu bare vente, så mangler vi stadig svar på det andet spørgsmål, som fru Ulla Tørnæs har rejst, og som fru Ulla Tørnæs har citeret Jens Kramer Mikkelsen for, nemlig hvorledes man har beregnet sig frem til dette provenu.

Og jeg må da spørge hr. Jan Petersen, om hr. Jan Petersen er indstillet på at trække det ændringsforslag i dag, indtil man kan fremlægge mere præcise beregninger over, hvordan man har beregnet det konkrete provenu. Det skal være mit konkrete spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Nok har vi netop fået frostgrader, men selv på Peblingesøen er isen meget tynd endnu. Og jeg synes, hr. Jan Petersen er ude på meget tynd is, is, der ikke kan bære, når han sætter lighedstegn mellem Statsanstalten for Livsforsikring og Københavns Havn. Jeg har ikke hørt nogen argumentation fra hr. Jan Petersen for, at det er analoge forhold. Det vil jeg hævde at det ikke er.

Derimod må jeg sige, at jeg ikke er så forskrækket over et ændringsforslag, som lægger beslag på 750 mio. kr. Det kan man jo godt gøre, men hvis dommen så går staten imod, så er det jo ikke tyveknapte, vi har i regeringen. Så man kan da godt kalkulere med noget i håb om, at det kan gå i opfyldelse. Det synes jeg ikke at der er noget hverken politisk eller juridisk særlig kritisabelt i, men det er en farlig sejlads, også her er isen mere end tynd.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg glemte at svare hr. Kofod-Svendsen før. Det beklager jeg. Det blev spurgt om, hvorledes jeg opfattede Københavns Havn. Hvis jeg husker ret, så hedder det vist en statslig forvaltningsenhed, og hr. Kofod-Svendsen har selv været med at få undersøgt mere præcist i Folketingets Finansudvalg, hvad der gemmer sig bag det ord.

Hr. Lars Løkke Rasmussen mener, at der eksisterer beskrivelser fra Trafikministeriet, der skulle gøre det grundlovsstridigt. Jeg lægger til grund, hvad Justitsministeriet har beskrevet om den retlige situation omkring Københavns Havn, og har fremsendt det til en række folketingsudvalg, hvor jeg er helt sikker på, hr. Lars

Løkke Rasmussen har kolleger, der kan låne ham eksemplaret.

Jeg har selvfølgelig ikke mandat til at trække ændringsforslaget, simpelt hen af den grund, at det er et regeringsændringsforslag, men det får mig til at stille spørgsmålet, og jeg behøver nødvendigvis ikke at have det besvaret: Altså, nu udsætter vi lovforslaget. Altså, det bliver fremsat, og så bliver det behandlet efterfølgende, og så kan man jo arbejde med det, men selvfølgelig disponeres der over det beløb, der nu er nævnt i finanslovsændringerne.

Men i andre situationer klager man over hastelovgivning. Vil man hellere have en hastelovgivning? Altså, hvad vil man have? Man kan jo ikke få både i pose og i sæk. Man må vælge, hvis man vil have kvalitet i lovgivningen. Så må man, når finansloven skal laves, sætte beløbet på og så lave lovgivningen efterfølgende.

Det er altså det sidste, der er valgt på det her område.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Ja, nu synes jeg, tiden er kommet, hvor den socialdemokratiske ordfører skal udtrykke, hvad han egentlig mener. Mener den socialdemokratiske ordfører, som jeg hører ham sige, at vi skal afvente lovforslag, inden vi overhovedet tager stilling til den her sag – det var faktisk nogenlunde det, han sagde i sit forrige indlæg – eller mener den socialdemokratiske ordfører, at vi skal blæse på formalia, og at vi bare skal vedtage et ændringsforslag og disponere allerede nu, sådan var udtrykket for et øjeblik siden, selv om vi ikke har noget lovgrundlag for at gøre det?

Jeg synes, det kunne være nyttigt for Folketinget at få den socialdemokratiske ordførers svar på, hvad det egentlig er, han selv ønsker.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg tror, hr. Svend Erik Hovmand gør sagen en tjeneste ved at vente, til lovforslaget er der, og så kan det jo være, man i debatten eller i kommentarerne kan udfri, hvilket grundlag der er for det konkrete, der disponeres over i finansloven.

Altså 750 mio. kr. i forhold til den allerede bogførte formue er jo ikke ødelæggende for Københavns Havn. De efterfølgende beskrivelser af, hvad der kan trækkes ud, vil ske i

respekt for, at udviklingsformål både på den erhvervsmæssige virksomhed og på den øvrige udviklingsmæssige virksomhed vil ske fornuftigt.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg må stadig anholde analogien med Statsanstalten for Livsforsikring. Det var en statslig forvaltningsenhed. Altså, igen: Statslig. De facto var det jo et firma, et forsikringsselskab, der konkurrerede forretningsmæssigt med andre forsikringsselskaber. At sætte lighedstegn mellem det og så en selvejende institution, der lyder navnet Københavns Havn. Det er jo ikke en statshavn, det er Københavns Havn.

O.k., kært barn har mange navne, man kan give det, hvilket navn man vil, men det må dog sige noget. Og jeg er meget spændt på, om man om en selvejende institution, der hedder Københavns Havn og som skal tjene København, sådan kan komme til det resultat, at det er statens ejendom, som man bare kan lægge sin klamme hånd på. Jeg tror, at hr. Jan Petersen om 1 år vil stå her og være en lille smule flov.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Når jeg beder om en kort bemærkning, så er det egentlig for at udvise lidt service i forhold til det socialdemokratiske partiapparat, som jo altså har lanceret denne internetservice med »ren besked om finansloven. Har du spørgsmål eller kommentarer, så skriv til os og få ren besked«.

Og når nu det falder så svært for hr. Jan Petersen at besvare hr. Jens Kramer Mikkelsens spørgsmål, så vil jeg da gerne gøre det. Udgangsreplikken i hr. Jens Kramer Mikkelsens spørgsmål lyder: Klar besked? Og svaret ligger jo lige for: Nej!

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg har for så vidt ikke mere at bidrage med til hr. Lars Løkke. Altså det tjener jo åbenbart et formål at få hvirvlet godt og grundigt op i den beslutning, før der er et grundlag for at diskutere den konkrete udmøntning. Nu tager man kun stilling til pengene.

Jeg har til gengæld et tilbud til hr. Arne Melchior, og det er, at jeg giver en kop kaffe, og så går vi det juridiske responsum igennem.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet til kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 36 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 11.57

Mødet genoptaget kl. 13.00

Man gik først til dagsordenens punkt 36, som var:

36) Spørgsmål til ministrene.**Spørgetiden****Spm. nr. S 710**

1) Til økonomiministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Hvor meget skal euroen falde yderligere i kurs, før regeringen finder det fornuftigt at frigøre kronens kurs fra euroens kurs?«

Skriftlig begrundelse

Da EU's fællesvaluta, euroen, blev søsat for 11 måneder siden under stor festivitas i Bruxelles og Frankfurt, var den udtalte forventning, at euroen ville vise sig som en stærk og stabil valuta. Disse forventninger er ikke blevet indfriet. Euroen er faldet mærkbart i kurs over for alle betydende valutaer. Således er euroen faldet med ca. 14 pct. over for dollars, med over 20 pct. i forhold til japanske yen og med omkring 10 pct. over for britiske pund samt svenske og norske kroner.

Med den såkaldte ERM II-aftale har Danmark aftalt en fast centralkurs i forhold til euroen, omkring hvilken kronen kan svinge med 2,25 pct. i hver retning. Denne aftale blev imidlertid indgået under en antagelse om, at euroen ville vise sig som en stærk og stabil valuta. Da disse forventninger ikke er indfriet, er kronen blevet trukket nedad sammen med euroen i en glidende, ufrivillig og ikke ønsket devaluering.

Da halvdelen af den danske varehandel med udlandet sker i forhold til lande uden for euro-

området, står Danmark med et problem. I forhold til landene uden for euro-området er kronen nemlig nedskrevet, således at import er blevet dyrere. Det medfører mere inflation i Danmark på samme ubehagelige måde som ved en egentlig devaluering af kronen.

Euroens svaghed og fortsatte kursfald rejser selvsagt spørgsmålet om, hvor meget eurokursen yderligere skal falde, før tiden er kommet til enten at kappe ERM II-båndet til euroen og lade kronen flyde (som den svenske krone gør), eller fastholde ERM II-aftalen men opskrive kronens centralkurs over for euroen for at modvirke det hidtidige kursfald.

Frank Dahlgaard (UP):

Det er jo regeringens, synes jeg, helt rigtige politik at holde en fast kronekurs. Og man har så valgt helt konkret at knytte kronen tæt til euroen.

Imidlertid er euroen faldet ganske kraftigt i kurs gennem det sidste år siden dens oprettelse, således at kronekursindekset, sådan som Nationalbanken udregner det, er faldet med 5,4 pct. Altså med 5½ pct. er kronen faldet i værdi i forhold til samtlige andre valutaer gennem det sidste år. Og det kan jo ikke siges at være en fast kronekurspolitik.

Derfor rejser der sig jo helt naturligt det spørgsmål: Hvor længe mener regeringen, at man skal blive ved med at følge fast med euroen, hvis den fortsat falder, og vi får en fortsat utilsigtet devaluering af den danske krone?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg kan forstå, at spørgsmålet ligger hr. Frank Dahlgaard kraftigt på sinde, da det nu er tredje gang siden euroens introduktion, at han finder lejlighed til at forhøre sig om regeringens valutapolitik.

Det kan man selvfølgelig mene gør hr. Frank Dahlgaard ære. Men jeg må nu sige, at den ihærdighed, der ligger hos hr. Frank Dahlgaard, om at frigøre kronen fra dens faste kurs over for euroen, forbløffer mig noget, ikke mindst, og nu refererer jeg, som jeg gjorde sidst, vi mødtes i denne sag en onsdag, til hr. Frank Dahlgaards udmærkede artikler i 1980'erne, i lyset af dem og de dårlige danske erfaringer med at føre det, jeg vil kalde en ustabil valutakurspolitik, sidst i 1970'erne og i starten af 1980'erne, i modsætning til de gode erfaringer med den efterfølgende fastkurspolitik.

Den tidligere statsminister, Poul Schlüter, og den tidligere finansminister, Henning Christophersen, traf en helt central politisk beslutning i september 1982. Fra nu af skulle der føres fastkurspolitik i Danmark.

Det er hele hjørnестenen, grundlaget for, at dansk økonomi kører så sundt, som den gør i dag. Og derfor er der intet belæg for at problematisere, at den danske krone er knyttet til euroen, hvor den før var knyttet til D-marken og de udsving, der naturligt må være imellem en ankervaluta, der tidligere var D-marken, og den ankervaluta, der i dag er euroen, som har flydende kursforhold til dollaren og yen.

Regeringen agter ikke at flytte sig overhovedet fra fastkurspolitikken. Det ville være en katastrofe for Danmark, hvis det skete.

Frank Dahlgaard (UP):

Ministeren kommer med et skuffende svar og forholder sig ikke til den kendsgerning, at den danske krone de sidste 12 måneder ifølge Nationalbankens dugfriske statistik er nedskrevet med 5½ pct. En uilsigtet, glidende nedskrivning af den danske krone med 5½ pct. Hvorfor? Fordi vi har fulgt euroen, der falder.

Så siger ministeren, at tidligere var vi knyttet til D-marken. Ja. Det var D-marken. Nu er det euroen, og det er jo noget andet. Det er en valuta, der blev sat i søen for snart 12 måneder siden, og som ikke bare omfatter det pålidelige, økonomisk og politisk stabile Tyskland, men også Portugal, Spanien og Italien, hvor erfaringerne med hensyn til økonomisk og politisk stabilitet, skal vi sige det pænt, ikke er så gode.

Så den eurovaluta er ikke så stærk og stabil og troværdig som D-marken. Den har også middelhavslandenes valutaer med sig, og den er rent faktisk faldet i kurs, og kronen følger med med den ekstra inflation, det giver, med opskrivning af den danske valutagæld og forværring af det danske bytteforhold i udenrigshandelen.

Derfor beder jeg ministeren om at forholde sig til kendsgerningerne, som jo er, at kronen rent faktisk er nedskrevet med 5½ pct., og spørgsmålet er bl.a.: Vil ministeren sige, at selv om euroen skulle falde lige så meget yderligere i det kommende år, så der bliver tale om en nedskrivning på 10-11 pct. af kronen, skal vi bare følge med euroen, uanset hvad der sker?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Hvis hr. Frank Dahlgaard gjorde sig den ulejlighed at tænke tilbage til før 1. januar 1999 – og jeg vil meget gerne give skriftlig dokumentation for det, jeg siger nu – så har den danske krone bevæget sig sammen med D-marken i nøjagtig tilsvarende udsving, og der er intet ustabil ved euroen i forhold til D-marken.

Euroen og euroområdet, EU som sådan, har aldrig i verdenshistorien haft en så stabil og ordentlig og sund og god økonomisk udvikling.

Når euroen bevæger sig, og den danske krone dermed følger euroen, hænger det sammen med de vækstudsigt, der er i USA og dem, der er i EU. Det har jeg svaret hr. Frank Dahlgaard utallige gange, og jeg vil gerne gentage det, hvis det er nødvendigt.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg ved ikke, om ministeren har set den analyse, som Ralf Pittelkow har i Jyllands-Posten i dag, hvor han beskriver, hvordan eurodebatten kan komme til at forstærke det indtryk, der har dannet sig af den her siddende regering som elitens regering, fordi euroen jo i allerhøjeste grad opfattes som elitens projekt og ikke som almindelige menneskers projekt. Han beskriver, hvordan eurodebatten altså kan komme til at virke sammen med en række andre punkter med den konsekvens, at det kan komme til at koste regeringen livet og overdrage magten til Venstres leder støttet af et stærkt højrepopulistisk Dansk Folkeparti.

Jeg vil i og for sig spørge ministeren, om hun har læst Pittelkows analyse, og om den i givet fald ikke gør stort indtryk på ministeren.

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg vil gerne stille to konkrete spørgsmål til ministeren.

For det første om ministeren vil bekræfte, at da man gik over i september eller oktober 1982, da vi fik Firkløverregeringen efter Anker Jørgensens fiaskoregering, og erklærede fast kronekurspolitik, var det sådan lidt usikkert, hvad det var, men i de første år viste det sig, at det var, at man skulle styre Nationalbankens kronekursindeks sådan efter alle valutaer. Og der skete jo faktisk nogle nedskrivninger af kronen i forhold til D-marken i perioden fra 1982 til 1987, og det er først siden januar 1987, at kronekursen, centralkursen, har været uændret i forhold til D-marken. Det er først dér, man gik over. Så vil ministeren bekræfte, at den danske

fastkurspolitik i starten var en fastkurspolitik i forhold til Nationalbankens kronekursindeks, det indeks, der nu er faldet med 5½ pct. Senere blev det en fastkurspolitik i forhold til D-marken, der nu er videreført med euroen.

Det andet spørgsmål er lidt teknisk, men ministeren kan måske også svare her, for det er i tilknytning til det: Den danske kronekurs blev nedskrevet med 5½ pct. Hvad er euroens kurs nedskrevet med? Formentlig mindre.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er talletiden altså mindst opbrugt. Så er det hr. Peter Skaarup, hvis han vil følge med herhenne.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil godt i forlængelse af økonomiministerens svar, som jeg takker for, spørge, om økonomiministeren virkelig fastholder den holdning, økonomiministeren er fremkommet med, nemlig at euroen er en fantastisk succes, når man stadig væk tager i betragtning, at siden euroen blev lanceret, er værdien faktisk faldet ca. 20 pct., og det er meget alvorligt i forhold til dollarens niveau.

Jeg vil også godt høre, hvad økonomiministeren siger til, at en række økonomer advarer imod den udvikling, som vi ser i forhold til euroen. Jeg kan f.eks. sige her, at der er en økonom, der kalder det en junkvaluta. Der står: Hvis euroen får et blakket ry som en junkvaluta, kan det få meget ubehagelige konsekvenser for ØMU-området som helhed.

Vækker det slet ikke til eftertanke hos økonomiministeren og regeringen, at man i den grad så har bundet den danske krone op på junkvaluta?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Til hr. Keld Albrechtsen: Jeg har ikke læst den omtalte artikel. Det er mit indtryk, at Venstre, De Konservative og CD har den samme opfattelse af valutapolitik og euroen, som den siddende regering har. Det er alt andet ufortalt en stor fordel, fordi det er udtryk for en politisk stabilitet på et ganske bestemt centralt område. Igen, alle andre uenigheder ufortalt. Hvad de politiske konsekvenser af Ralf Pittelkows analyse er, skal jeg ikke gøre mig klog på på nuværende tidspunkt.

Til hr. Frank Dahlgaard: Jeg kan bekræfte, at det er i 1987, at der sker en mere direkte tilknytning til D-marken og ikke til en kurv af va-

lutaer. Dog skal det modereres med, at det, der har været formuleringen, har været »til kernevalutaerne i EU«. Og kernevalutaerne var defineret som Frankrig, Tyskland, Beneluxlandene, som jeg husker det, men altså det er i den omegn. Jeg har ikke tallet for den effektive eurokursbevægelse, men det kan selvfølgelig udregnes.

Jeg vil godt sige, at man også skal være opmærksom på, at det, der er balancen i økonomierne, jo er, at der er modgående bevægelser på markedsvilkår, og derfor er den flytning, som eurokursen har i forhold til dollaren, jo en hjælp i eksportsammenhænge for euroområdet og dermed også for Danmark. Det er jo en part af markedskræfternes måde at afbalancere forhold på, og dem går jeg ind for. Det kan godt være, hr. Frank Dahlgaard ikke gør.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil spørge ministeren, om hun så ikke godt vil læse den artikel, også af den grund, at artiklen også omtaler ministeren selv, ikke særlig flatterende i øvrigt.

Jeg er jo godt klar over – det er ikke en stor nyhed for mig – at Venstre og De Konservative deler fastkurspolitikken, men i modsætning til Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre så vil V og K jo ikke få problemer ved et kommende valg, for de er jo en del af eliten i Danmark og ikke en del af den almindelige befolkning. Derfor får de ikke noget problem ved at repræsentere euroens ja-side, men det vil da være et problem, at regeringen stiller sig på elitens side. Sådan opfattes det jo i hvert fald af mange almindelige mennesker. Det går jeg ud fra, ministeren er klar over.

Men jeg vil godt spørge ministeren, om hun så ikke godt meget snart vil læse den artikel, så vi får et grundlag for at føre den debat.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil godt lige følge mit spørgsmål til økonomiministeren op, som økonomiministeren ikke svarede på, og spørge, om det virkelig er rigtigt, at økonomiministeren fastholder, at det er en fantastisk succes med euroen, når ledende økonomer sammenligner den med en junkvaluta, og når euroens værdi fra starten er faldet med 1/5 i forhold til dollarens værdi.

Og så vil jeg godt bede økonomiministeren svare på, om ikke det er lidt søgt, at man fra start af, også fra regeringens side, glædede sig over, at det var en fantastisk succes med euro-

en, og det kørte bare derudad, og det gødede jo også jorden for, at der skulle holdes en folkeafstemning i Danmark om tilslutning til den, hvor argumentet nu, hvor euroen står svagt, er, at det er en hjælp for den danske eksport. Hvad var det dengang? Da var det åbenbart en bagdel for den danske eksport.

Altså der er noget, der ikke rigtig harmonerer i regeringens politik her. Man kan jo ikke den ene dag gå ud og sige, at det er fantastisk godt, og så den næste dag gå ud med helt andre argumenter og sige, at nu er det også fantastisk godt.

Frank Dahlgaard (UP):

Vil ministeren ikke bekræfte, at euroen er faldet, ikke bare i forhold til den amerikanske dollar, men også i forhold til det engelske pund og også i forhold til den japanske yen, også i forhold til den svenske krone, også i forhold til den norske krone, og sådan kunne man blive ved?

Se, det er jo ikke dollaren, der er steget; det er euroen, der er faldet i forhold til alle andre valutaer.

Men det betyder, at et blad som dagbladet Børsen i dag kan skrive, at nu er pundet over 12 kr., og juleturene og indkøbturene for danskere i England er altså blevet dyre, fordi den danske krone er nedskrevet, fordi den danske krone følger euroen.

Når ministeren siger, at det styrker den danske konkurrenceevne, må jeg spørge: Jamen er det ikke rigtigt, at det gør en devaluering også? Og det er man jo imod. Det er jeg også, det er Folketinget imod, men vi har jo indskibet os i et projekt og kører med en valuta, som er faldende, og så er spørgsmålet: Hvor meget skal den falde yderligere, før disse devalueringseffekter, som er positive på kort sigt, men farlige på lang sigt, skal gøre, at ministeren siger, at nu må vi overveje at frigøre kronen og køre en valutapolitik, så kronen gør som de svenske eller norske eller engelske valutaer? De flyder.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

For en gangs skyld, for én enkelt gangs skyld, vil jeg henvise til en meget berømt nobelpristager, Mundell, som stærkt advarer imod flydende valutakurser i små valutaområder. Jeg vil anbefale hr. Frank Dahlgaard at læse et interview med den samme nobelpristager i Børsens Nyhedsmagasin. Og når jeg tager ham frem, er

det, fordi hr. Frank Dahlgaard ellers har brugt hr. Mundell imod mig.

Til hr. Peter Skaarup: Taletiden udløb før, så det var ikke, fordi jeg ikke ville svare. Jeg mener, at euroen er en fantastisk succes. Det er efter min opfattelse den største historiske begivenhed i dette årtusind, at lande på demokratisk vis binder sig sammen i en solidarisk opfattelse af, at det handler om at hjælpe hinanden.

Derfor til hr. Keld Albrechtsen: Jeg skal såmænd gerne læse artiklen en dag, når jeg får tid. Vi kan vende tilbage til den. Men det er jo ikke hr. Ralf Pittelkow, der er ansvarlig for den politik, jeg skal stå for. Det vil jeg gerne have at jeg selv er. Og det, der er opgaven, er jo at forklare, at euroen som sådan, det, at vi har en økonomisk enhed i Europa, hvor vi ikke længe devaluerer konkurrerende med hinanden, eksporterer hinandens arbejdsløshedsproblemer osv., det, at man ødelægger mulighederne for hinanden; det er væk.

Derfor er det et dybt solidarisk projekt, og det vil jeg gerne møde op og uddybe de kommende onsdage i det nye år, hvor alle folk i Europa kan se frem til en historisk stabil økonomisk udvikling inden for de rammer, som er velkendte, med hensyn til én ting: varigt høj beskæftigelse i et område af verden med fred og stabilitet.

Det er ikke et eliteprojekt. Det er et folkeligt projekt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 714

2) Til økonomiministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Finder ministeren, at det er bekymrende, at den vakkende euro nu er ved at trække den stærke danske krone med i sit tilsyneladende frie fald, og hvor længe finder ministeren, det er til gavn for Danmark at have en fast tilknytning til euroen?«

Skriftlig begrundelse

Euroen har netop sat en ny bundrekord på de internationale valutamarkeder og er nu under dollarens værdi. Spørgeren finder på den baggrund, at ministerens tidligere udtalelse om, at

euroen er en »fantastisk succes«, må have været forhaslet. Spørgeren finder ydermere, at det er bekymrende, at den hidtidigt så stærke danske krone nu, takket være den faste tilknytning til EU-valutaen, trækkes med ned. Udviklingen kan, finder spørgeren, ikke længere fortsætte, hvis vi da ønsker at have en stærk valuta.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Det spørgsmål er jo meget tæt på det foregående spørgsmål, og derfor må jeg sige til hr. Peter Skaarup, at regeringen ser ingen grund til at ændre den nuværende valutakurspolitik. Euroen vil flytte sig op og ned i forhold til dollaren, eller dollaren vil flytte sig op og ned i forhold til euroen. Det er jo svært at sige, om hønen eller ægget kommer først. Sådan vil det være også i fremtiden.

Man kan sige, i virkeligheden er det måske dårligt, at man taler om fast kurspolitik, fordi den ligger jo ikke totalt fast som sådan, enkelt sagt, men det er en stabil valutapolitik, fordi vi har et område, hvor det er stabile valutaforhold; det er EU-området og euroområdet, og det er til kolossalt stor fordel for virksomhederne, deres planlægning, Danmarks muligheder for eksport, og det, at vi har nogenlunde sikre rammebetingelser for vores erhvervsliv. Det er det, vi skal leve af, det er velfærdssamfundets finansiering, og derfor er euroen og EU-samarbejdet en kolossal fordel for danskerne og de andre folk i Europa.

Peter Skaarup (DF):

Jeg siger selvfølgelig tak for svaret, men jeg må indrømme, at det er meget svært at tage det alvorligt, når økonomiministeren siger, at vi har en stabil valuta i euroen, når vi ser, at den er faldet på et år med 20 pct. i forhold til dollarens værdi, når vi ser, at danske turister, der vil tage til England eller USA eller forskellige steder rundt omkring i verden, nu må betale mere for de varer, de vil købe, som hr. Frank Dahlgaard sagde. Så det er svært at tage det alvorligt, når økonomiministeren siger, at vi har en meget stabil valuta her.

Der er vel også en grund til, at man i England i øjeblikket kører en kampagne, der hedder »Keeping the Pound«, fordi det britiske pund jo står utrolig stærkt nu i forhold til euroen, hvad det ikke havde gjort, hvis briterne havde været med i af euroen. Det er heller ikke uden grund, at Sverige i hvert fald indtil nu har holdt sig udenfor.

Vi ved altså udmærket godt, at de stabile valutaforhold, som økonomiministeren taler om, faktisk er i forhold til Tyskland, som er en stor handelspartner for Danmark. Men England og Sverige, som også er store handelspartnere, holder sig altså udenfor, i hvert fald indtil videre. Så derfor, må jeg nok sige, burde regeringen klappe hesten lidt og afvente og se, hvordan det egentlig går med den her fantastiske succes, for der er altså meget, der tyder på, at det bestemt ikke har været en fantastisk succes.

Men jeg kunne godt tænke mig afslutningsvis lige at spørge økonomiministeren, om ikke økonomiministeren ser det som et problem, at man, da euroen blev indført 1. januar, sagde, at det var alle tiders, nu skulle Danmark snart tilslutte sig, det gik rigtig godt, og det var en stabil valuta, og nu her et år efter siger økonomiministeren, at nu er der nogle fordele ved, at euroen står så svagt, som den gør.

Hvad er det bedste? Hvad vil økonomiministeren helst have? Vil man helst have, at euroen står stærkt, eller vil man helst have, at euroen står svagt? Det må man spørge efter den udtalelse, der kom for lidt siden.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg takker ministeren for svaret og glæder mig til i det nye år at få en diskussion med ministeren om, om det er elitens projekt eller et folkeligt projekt.

Så vil jeg godt spørge ministeren – jeg har gjort det tidligere, men jeg synes ikke, det endnu rigtig er lykkedes ministeren at fremkomme med et svar, som var umiddelbart forståeligt i hvert fald: Hvorfor vil det ikke efter ministerens opfattelse være bedre for Danmark at have en løsere tilknytning til euroen og så være i stand til at have en fastkurspolitik for den danske krone, sådan at den danske krone også vejes i forhold til det engelske pund og dollaren og de andre valutaer uden for euroen, og sådan at den danske krones kurs altså reelt fastholdes i sin værdi, altså en ægte fastkurspolitik, i stedet for den kunstige fastkurspolitik, som føres i øjeblikket, som jo i virkeligheden er en devalueringspolitik?

Frank Dahlgaard (UP):

Ministerens svar er baseret på kendsgerninger, så man skulle tro, at Danmark var Østrig eller Schweiz, og disse lande har jo en utrolig stor samhandel med eurolandene.

Men kan ministeren bekræfte, at Danmark har kun halvdelen af sin udenrigshandel – halvdelen af importen og halvdelen af eksporten – med de 11 euroområder? Den anden halvdel går til verden udenfor, bl.a. Sverige, Norge, England og USA. Derved foregår halvdelen af vores udenrigshandel faktisk med verden uden for euroland, og derfor er der et problem, som er uholdbart. Og hvis euroen fortsat falder og trækker kronen med ned, så bliver den jo trukket mere med ned af disse forhold end af euroen i sig selv.

Det kan være lidt svært at forstå, men vi får de negative virkninger på inflationen, bytteforholdet, udlandsgældens opskrivning. Derfor er der et problem. Vil man enten i en sådan situation gå over til den svenske, flydende valutakurspolitik, eller vil man bede om en ny centralkurs i forhold til euroen, altså opskrive den danske krone 3-4 pct.?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg gør mig ingen forhåbning om at kunne svare, så de tre spørgere bliver tilfredse, når det drejer sig om politiske uenigheder og ikke faktuelle forhold, og det her drejer sig om politiske uenigheder.

Dernæst til hr. Peter Skaarup: Det er i virkeligheden en u hensigtsmæssig terminologi at tale om en stærk eller svag euro. Det, hele europrojektet går ud på, er en stabil euro, og hvordan måler man det? Det måler man i forhold til prisudviklingen, inflationsudviklingen. Det er det, der er interessant, og det er det, der er hele hensigten. Det er ikke at have en bestemt kurs i forhold til dollar eller yen eller nogen anden valuta uden for euroen.

Og hvis man ser det ud fra dét succesmål, som er det egentlige succesmål, har vi en stabil euro, meget stabil, og det er jeg glad for, og ud fra den betragtning er det sund fornuft, at Danmark er knyttet til den.

Det er rigtigt, som hr. Frank Dahlgaard spørger om, at 50 pct. af vores eksport går til euroområdet, ca. 2/3 af vores eksport går til EU-området, og resten går ud uden for EU. Og det er selvfølgelig et valg, hvor man vil knytte sin valuta til. Valget er truffet i 1992, en politisk afgørelse. Vi hører til i EU-området, EU er en økonomisk enhed. Det er kun i størrelsesordenen 8 pct. af den samlede EU-produktion, der går ud af EU, så vi er i en stærk økonomisk enhed, som har stor glæde af hinanden med henblik på en høj varig beskæftigelse.

England og Sverige var jo, før de ikke kunne løfte den opgave, knyttet til dels i EMS'en og dels ensidigt knyttet til ECU'en. I valutauroen i 1992 faldt begge de to valutaer ud. Det, de har valgt, er den næstbedste løsning, fordi de ikke magtede at blive i fastkurspolitikken. Det er bare ærgerligt for dem. Danmark skal ikke gå den vej.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, det tog lige lidt tid at komme sig over den dér udtalelse fra ministeren om, at euroen var den største historiske landvinding i dette årtusind. Altså i betragtning af, at det nu snart udrinder, vil jeg da sige til økonomiministeren, at det er nok at tage munden lidt rigelig fuld.

Men det, jeg bare ville bede ministeren bekræfte, er egentlig indlysende, det er bare, at så længe vi har den nuværende tilknytning til euroen i stedet for at være med i af euroen, kan vi tage den her type debatter og diskutere, om det er en fordel for Danmark at være knyttet til euroen, fordi vi har muligheden for at lade være med at være knyttet til euroen, men hvis vi konverterer den danske krone til euroen, kvitter den danske krone og melder os ind i euroen, så har vi ikke mere muligheden for at diskutere, om det er en fordel for Danmark at være med i et valutaområde, der falder i værdi med den nedskrivning af vores valuta, som det indebærer.

Peter Skaarup (DF):

Jeg må sige, at jeg synes, at regeringen bevæger sig meget langt fra virkelighedens verden. Når man hører økonomiministeren tale om de her ting, er det, som om det hele er en fantastisk succes, og det går bare helt fantastisk godt. Og der er vi nok ude i det, som mange regeringer i forhold til EU, ikke bare euroen, men også generelt i forhold til EU og EF, har gjort til et problem for dem selv, nemlig at man ikke vil erkende, at der også er nogle svagheder, nogle fejl, nogle dårlige ting, ved samarbejdet. Det samme ser vi, at en række dagblade gør; jeg kan bare kort læse op fra et førende dansk dagblad, da euroen blev indført: »Euroen har vist sig som en brølende stærk supervaluta. Den har indtaget sin plads som en verdensvaluta på linje med dollar og yen,« og man tilføjer: »En stærk, sikker og solid valuta styrker udsigten til fortsat rentefald.«

Nu, når den er gået ned, når den har mistet de 20 pct. i forhold til dollaren, så siger man i

samme dagblad for nylig: »Det er en stor fordel for dansk økonomi, at euroen har tabt værdi over for dollar, for mulighederne for dansk eksport er nu så gunstige som nogen sinde.«

Altså det er, som om man ikke erkender, hverken fra regeringens eller fra en række mediers, en række organisationers side her i landet, at der er altså også svagheder, og når man taber 20 pct. i forhold til dollaren, pundet og andre valutaer, er der altså tale om svagheder.

Så hvorfor ikke bare sige det? Hvorfor bare ikke erkende det og sige: Jamen det her det var ikke godt, det ser ikke så godt ud, nu må vi have gjort et eller andet ved det og så måske tage den danske valuta, kronen, væk fra euroen i en periode, indtil det ser bedre ud? For vi mister altså muligheder, vi mister suveræniteten, når vi knytter den så tæt til euroen.

Kerneproblemet er jo, at det ikke er EMS'en, det her, det er ikke valutaslangen; en dansk tilslutning til euroen er jo fulgt op af afgivelse af suveræniteten på en række områder, nye områder, i forhold til tidligere. Derfor synes jeg bare, at ministeren skulle erkende: Det er ikke altid så godt, det, der foregår i EU, heller ikke på dette område.

Keld Albrechtsen (EL):

Det var ministerens bemærkning om, at det nærmest var af nød, at Storbritannien og Sverige ikke bad om en tilsvarende aftale, som Danmark har med euroen. Der ville jeg bare bede ministeren bekræfte, at det var ikke af nød, at Storbritannien f.eks. ikke bad om en sådan aftale, det var, fordi den britiske regering ganske enkelt ikke syntes, det var klogt at indgå sådan en aftale, og slet ikke havde lyst til det.

Når vi nu også kommer ind på det historiske: Det var et bevidst valg fra et flertal i Folketinget, at man ønskede en sådan aftale. Jeg synes ikke, det var klogt, men det ønskede man. Men tilsvarende var det da også et bevidst valg i Storbritannien, at en aftale på så ydmygende betingelser havde Storbritannien ikke lyst til at indgå.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

For det første: Kan ministeren bekræfte, at den danske kronekurs er faldet med 5½ pct. de sidste 12 måneder, og at det er meget i forhold til andre 12-måneders-perioder de sidste 20 år tilbage i tiden?

For det andet: Kan ministeren bekræfte, at dette fald i kronekursen vil betyde, at import bliver dyrere, og at inflationen, prisstigningerne derfor tager til i Danmark, og at dette er et problem?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg vil sige til hr. Peter Skaarup, at der er ting i EU-samarbejdet, som jeg, den danske regering og et flertal i Folketinget formentlig kunne ønske os anderledes. Det er klart.

Der er også forhold i den danske regering, jeg kunne ønske mig anderledes. Det vil jeg gerne indrømme. Der er også forhold i den radikale folketingsgruppe, jeg kunne ønske mig anderledes. Selv i min familie er der forhold, jeg kunne ønske mig anderledes. That's life.

Det undrer mig, at vi ikke har haft den slags spørgsmål før den 1. januar 1999, hvor kronen var knyttet til D-marken, hvor vi har haft de samme udsving, de samme størrelsesudsving, og det kan jeg sende meget fine grafer til hr. Peter Skaarup over, hvis det ønskes.

Der er intet alarmerende i de udsving, der er nu. Det er også svar til hr. Frank Dahlgaard. Der er intet alarmerende i de udsving. Kursen bevæger sig op og ned. Der er jo ikke nogen, der kan sige, – hr. Frank Dahlgaard kan ikke sige det, og det kan jeg heller ikke, men jeg har større sandsynlighed for at få ret – hvor den er henne om en måned eller om to måneder eller om et halvt år. Den vil flytte sig op og ned, og hver gang den flytter sig 0,01 pct., så stiller jeg gerne op til svar her i onsdagsspørgetiden. Det gør jeg i øvrigt, uanset om den flytter sig eller ej.

Så vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen: Det er rigtigt, at England og Sverige ikke ønskede en ERM II-aftale; det er heller ikke den, jeg taler om.

For en del år siden kom det engelske pund ind i EMS-aftalen; det var fastkursamarbejdet. Det røg pundet ud af i efteråret 1992 på grund af pres, valutauro. Siden da har UK valgt at have en flydende valuta.

Sverige var ensidigt knyttet til ecu'en. Sverige røg ud af den, og siden har Sverige haft flydende valutakurs. Deres oprindelige hensigt var at have en fastkurspolitik. Det lykkedes ikke at gennemføre det, derfor valgte de den næstbedste løsning: en flydende valuta.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Og det er slut, fordi spørgeren ikke selv ønsker at stille flere spørgsmål. Ifølge forretningsordenen har medspørgere kun ret til ét spørgsmål.

Spm. nr. S 752

3) Til økonomiministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Vil Grækenlands snarlige indtræden i ØMU'en gøre euroen til en stærkere og mere attraktiv valuta?«

Skriftlig begrundelse

I den offentlige debat fremstiller de danske unionspolitikere – herunder vistnok også ministeren – Grækenlands sandsynlige kommende tilslutning til euroen som noget, der nærmest gør det pinligt, at Danmark ikke også er med. Tænk at Grækenland sandsynligvis kommer med i eurovalutaen før Danmark. Spørgsmålet er imidlertid, om et så politisk og økonomisk ustabil land som Grækenland vil tilføre ØMU'en og euroen mere troværdighed og styrke – eller det modsatte.

I Økonomisk Oversigt fra Økonomiministeriet (december 1999) er der på siderne 55-59 en beskrivelse af Grækenlands økonomi og sandsynlige kommende tilslutning til ØMU'en og euroen. Grækerne ventes at indsende deres ansøgning om optagelse i ØMU'en og euroen i løbet af mindre end 4 måneder. Og de synes på dette tidspunkt at kunne opfylde konvergenskriterierne.

En ting er imidlertid, om man lige akkurat evner i et kort tidsrum at opfylde konvergenskriterierne – en anden ting er, om man kan fastholde orden i sin økonomi. Her har Grækenland en lang tradition for at være politisk ustabil og økonomisk uansvarligt. Der må vel gå årtier med en fornuftig og ansvarlig økonomisk udvikling, før markederne virkelig fæster tillid til græsk økonomi. Derfor tyder alt på, at græsk tilslutning til euroen vil bidrage til at gøre den mindre troværdig, mindre stærk og mindre stabil end uden græsk deltagelse.

Med Grækenland i euroen må denne derfor forekomme mindre attraktiv for Danmark.

At tilslutning til euroen er til fordel for græsk økonomi, er indlysende. Men at det er til fordel for Euroland, er mindre indlysende.

Frank Dahlgaard (UP):

Ifølge Økonomiministeriets seneste økonomiske årsoversigt vil Grækenland inden for 4 måneder søge om optagelse i ØMU'en og altså om at indtræde i eurosystemet og blive et euroland, fordi det er sandsynligt, at på det tidspunkt opfylder det betingelserne med hensyn til inflation og statsunderskud og statsgæld.

Men vi ved jo alle sammen, at Grækenland historisk set er et politisk og økonomisk ustabil land. Derfor er det rimeligt at spørge, om dette, at Grækenland nu bliver en del af euroen, ikke i virkeligheden betyder, at det bliver en svagere valuta.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg tror, jeg i dette svar kan knytte et svar ind til hr. Thulesen Dahl også og sige til hr. Thulesen Dahl: Hvis Danmark ikke er med i euroen, så kan vi diskutere de her forhold, siger hr. Thulesen Dahl. Det er jo korrekt.

Fordelen ved, at Danmark er med i euroen, er, at så har vi indflydelse på det, vi i dag sidder og diskuterer her. Det synes jeg er en fordel.

Jeg er meget ked af hr. Frank Dahlgaards spørgsmål, og jeg bliver nødt til at lægge afstand til formuleringer af følgende art: at Grækenland er et politisk og økonomisk ustabil land. Det er ikke korrekt. Grækenland har været medlem af EU i mange år. Grækenland har arbejdet under skiftende regeringer, men stabilt og med de samme økonomiske mål og politiske mål, som EU-samarbejdet har opstillet.

Grækenland har gjort sig meget umage, er nået meget langt og har fået en langt, langt, langt, langt bedre økonomi i dag – til glæde for grækerne, for beskæftigelsen, til glæde for Europa – end de havde før. Nøjagtig ligesom i Danmark, når vi bliver 18 år, så har alle stemmeret uanset deres hårfarve osv.; det er et regelsæt: alle på lige fod.

Grækenland er medlem i EU på lige fod med alle andre medlemslande. Når de opfylder kriterierne for at komme ind i EU eller i euro'en, så kommer de ind, og det er til stor glæde for alle undtagen for hr. Frank Dahlgaard; det er jeg med på.

Men der er intet at kritisere i den sammenhæng eller at være bekymret over i den sammenhæng. Det er fuldstændig efter bogen, og det er det, der skaber den stabile, fredelige sameksistens og det bedste grundlag for høj beskæftigelse i hele Europa.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne understrege over for ministeren, at jeg ikke har tænkt mig at komme med nogen kritik af Grækenland eller for den sags skyld af Tyrkiet; hvis Tyrkiet gerne ville med i den fælles mønt, så må Tyrkiet jo selv bestemme det.

Men jeg vil godt spørge ministeren: Er der ikke to målsætninger i Unionen, som strider fundamentalt mod hinanden? Den ene målsætning er, at man gerne vil optage en lang række lande i et hurtigt tempo, og samtidig har man altså opbygget denne møntunion.

Jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren ikke er klar over, at begge dele kan altså ikke lade sig gøre samtidig. Der må man vælge, for man kan ikke forestille sig i virkelighedens verden – det håber jeg i hvert fald ikke ministeren går og forestiller sig, for så bygger dansk udenrigspolitik jo på sand – at begge projekter kan lade sig gøre inden for en kortere årrække.

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg kan da godt forstå, at ministeren som medlem af en regering ikke synes, det er det mest spændende spørgsmål at svare på, for det kan have karakter af at være lidt fornærmende over for grækerne, men der er jo nogle folketingsmedlemmer, der skal varetage danske interesser, og ministeren svarede jo ikke på spørgsmålet, om det, at Grækenland kommer ind i ØMU'en, er noget, der vil virke styrkende på euroen eller svækkende på den eller ikke gøre nogen forskel.

Den virkelighed, vi kender, er jo den, at Grækenland politisk og økonomisk i mange år har været et ustabil land, og før man kan have tillid til et lands økonomi, skal der gå ganske lang tid. Tyskland er jo et stærkt land, fordi de i mange år har vist, at de kørte med lav inflation og en ansvarlig økonomi. Grækenland har ikke den lange historiske tradition, der gør, at valutamarkedene, at de mange titusindvis af mennesker, der er med til at udbyde og efter-spørge f.eks. euro, kan fæste den samme lid til den del af det kommende euroland, der hedder Grækenland, som til den del af euroland, der hedder Nordrhein-Westfalen eller Holland eller andre dele.

Derfor er der selvfølgelig et problem her, og når ministeren siger, at det her går lige efter bogen, at Grækenland har ret til, men i øvrigt også pligt til, når det opfylder betingelserne, så at træde ind, vil jeg gerne sige, at det er rigtigt. Men er det ikke et problem, for hvis Græken-

land derefter falder tilbage – det er jo det, man kan frygte med højere inflation og med voksende budgetunderskud og gæld – skal man så smide det ud? Hvordan vil man så reagere inden for euroapparatet, og er det gearret til at banke et land på plads?

Hvis svarene ikke er ganske faste dér, så giver de jo en usikkerhed omkring euroen, der kan være medvirkende til, at den fortsat falder. Er det ikke trods alt rigtigt?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg var ikke et sekund i tvivl om, at grunden til, at ministeren ikke svarede i sidste runde, alene var, at tiden løb ud. Det var også derfor, jeg gerne ville have givet ministeren mulighed for at være kommet igen.

Men jeg vil så spørge, om det svar ikke kan tages som udtryk for, altså netop en bekræftelse af, at hvis Grækenland kommer med i euroland, eller andre lande eventuelt på et senere tidspunkt kommer med, så vil euroen blive en endnu mere ustabil valuta i forhold til andre valutaer på verdensmarkedet, og at vi bliver nødt til at ræsonnere, at så har vi måske ikke den store fordel af at være med. Det betyder så, at så længe vi har den nuværende tilknytning til euroen, kan vi have en diskussion som den her og melde os ud af det samarbejde og eventuelt knytte os op på andre valutaer, det måtte være aktuelt at knytte sig op på på det tidspunkt, hvis de lande, der udgør det valutaområde, vil være med til det, hvorimod, hvis først vi har kvittet kronen og sagt ja til euroen, så er det en uigenkaldelig beslutning, der betyder, at så er vi med i suppedasen, i givet fald det måtte vise sig, at euroen udvikler sig endnu mere dramatisk, end det er sket indtil nu.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg kan næsten ikke lade være med at starte med hr. Thulesen Dahl: Der findes ikke en kran, der er så stor, at den kan sejle hen og løfte Danmark op og flytte os ud i Stillehavet, hvor vi kan ligge helt for selv, væk fra alle de andre. Danmark ligger, hvor vi ligger. Vi er en del af Europa. Det er dér, vi har vores nærområde; det er dér, vi har vores store interesse; det er dér, vi har brug for fred og stabilitet og gode, sunde økonomiske forhold omkring os.

Aldrig nogen sinde i verdenshistorien – og det er ingen overdrivelse, selv hr. Frank Dalggaard bliver nødt til at bekræfte det, hvis

der bare er lidt nationaløkonom tilbage i hr. Frank Dalgaard – har Europa været så økonomisk stabilt, som vi er nu. Aldrig har EU-landenes økonomier været så samordnede, eller for at bruge et teknisk udtryk: konvergente, som de er i dag. Aldrig har der været bedre udsigter for, at vi kan få en varig høj beskæftigelse i EU. Det er bl.a. foranlediget af de politiske beslutninger og det arbejde, der er foregået for at samordne vores økonomier, så vi ikke generer hinanden, men trækker på samme hammel på god solidarisk, demokratisk vis.

Så Grækenland vil ikke ødelægge det her. Hele konstruktionen er lavet sådan, at vi alle sammen skal kunne være med i det øjeblik, vi opfylder kriterierne, og det vil ikke skabe problemer af den karakter.

Til hr. Frank Dalgaard: Jeg har svaret på lidt af det, og så vil jeg lige gribe fat i det, hr. Frank Dalgaard siger om, at der skal gå lang tid, før der er skabt troværdighed og tillid omkring et lands økonomiske politik. Netop, netop. Danmark har været 15-16-17 år, i hvert fald mere end 10 år, om at bygge den troværdighed op omkring vores fastkurspolitik. Hvordan kan hr. Frank Dalgaard så i sin vildeste fantasi sætte spørgsmålstegn ved det?

Til hr. Keld Albrechtsen: Der er ingen modsætning mellem at optage nye lande, øst- og centraleuropæiske lande og så have møntunionen. Pointen er, at euroen, og det, at den blev skabt den 1. januar 1999, er den aller-, allerbedste forudsætning for, at optagelsesforhandlingerne og optagelse af nye medlemslande kan ske hurtigt.

Frank Dahlgaard (UP):

Ja, tak, men jeg kan da bekræfte, hvad ministeren siger, at vi har nu i 15-17 år ført en stabiliserende økonomisk politik, og den Poul Nyrup Rasmussen-regering, der kom efter Schlüter-regeringen, har i hovedtræk, heldigvis, videreført den gode, sunde, borgerlige økonomiske politik, og det er en lang periode.

Men pointen er vel netop, må jeg sige til økonomiministeren, at det har Grækenland ikke. De når altså til at opfylde konvergenskriterierne om nogle måneder, og så søger de om optagelse, og så har de ikke bare pligt, men også en ret til at komme ind. Og så er det, jeg beder ministeren svare på det stillede spørgsmål: Er det, at Grækenland tilslutter sig euroen, noget, der styrker euroen eller svækker euroen?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for svaret. Jeg vil gerne sige, at det er jo rigtigt, at Danmark er en del af Europa. Det er jo en geografisk kendsgerning, som ministeren her kommer med, og det mener regeringen også at f.eks. Tyrkiet er. Så sådan er man jo også ved at forsøge at inkludere flere og flere lande i Europa.

Vi ønsker bestemt ikke at bruge nogen kran til at flytte hverken Sjælland, Fyn eller Jylland eller det hele, men det har bare ikke noget som helst med sagen at gøre. Der ligger lande meget tæt på os, Norge, Sverige, England, som ikke er med i euroen, som er lande, der jo klarer sig godt. Det, som er pointen, er selvfølgelig, at de jo vil kunne se, når årene nu går, om det er en fordel på et senere tidspunkt at komme med i euroen, eller om det er en fordel for dem at bevare de velfærdssamfund, som de føler de har indrettet sig med, for at undgå den samordning, som økonomiministeren taler om, og som jo – det må jo økonomiministeren jo også bekræfte – vil blive krævet stærkere og stærkere, efterhånden som tiden går, blandt de lande, der er med i euroen.

Det er det faktum, at Grækenland kommer med, vel også et udtryk for. På grund af, at sådan nogle økonomier kommer med, vil man blive nødt til at samordne en meget, meget større del af økonomierne, som årene går.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må indrømme, at ministerens svar på mit spørgsmål var overraskende. Ministeren hævder nu, at det ligefrem skulle være en fordel for udvidelsen af optagelsesforhandlingerne, at man samtidig vil gennemføre den fælles mønt, og det vil jeg egentlig godt bede ministeren forklare lidt nærmere.

Mener ministeren, at det gør det nemmere for Bulgarien og Rumænien og Tyrkiet at blive medlemmer af EU, fordi de skal underkaste sig de regler, som gælder i den fælles mønt? Jeg ville umiddelbart have den fornemmelse, at det måske ville gøre det lidt vanskeligere for de lande, og det tror jeg også ministeren vil erkende, hvis ministeren går lidt dybere ned i tingene. Faktisk vil det på det nærmeste gøre livet umuligt for regeringerne i de lande at skulle leve op til de behårde eurokrav.

Men nu er det jo blevet en temmelig dyb og omfattende debat, som spørgsmålet her er udartet til på grund af ministerens, må jeg sige, noget horrible svar, så vi bliver nok nødt til at

gå nærmere ind på det og dybere ned i det ved en anden lejlighed.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Hr. Keld Albrechtsen skal prøve at tænke over, hvad det er, jeg siger.

Vi kan prøve at forestille os, at det ikke var lykkedes EU-landene at etablere euroen fra den 1. januar 1999 efter Traktatens tidstabel, hvis man kan kalde det sådan. Hvordan ville den politiske situation have været? Hvad ville det have været udtryk for? Det ville have været udtryk for, at vi ikke havde kunnet leve op til de målsætninger, der er formuleret i Traktaten. Det ville have skabt stor usikkerhed og ustabilitet og ville have udskudt hele optagelsesprocessen. Det er en politisk vurdering, og det var punkt 1.

Punkt 2: Bulgarien og Rumænien, hvis vi holder os til dem som eksempler, skal jo ikke opfylde ØMU-kravene, konvergenskravene, for at blive medlem af EU. Det har jeg svaret på før. Det skal de ikke.

Det, der er fordelen ved euroen i optagelses-situationen, er, at der er nu politisk luft og kraft og økonomisk luft og kraft, fordi euroen er udtryk for, at det politiske samarbejde fungerer, og at økonomierne i EU-landene og eurolandene er på rette spor. Derfor er der det råderum af politisk-psykologisk-økonomisk art, som optagesforhandlingerne har glæde af, og jeg vil meget gerne uddybe det.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: Danmarks udenrigshandel er overvejende rettet mod EU, ca. to tredjedele af den. Vi har mindre til Norge, mindre til USA osv. Hele vores økonomiske politik er lagt til rette efter, at vi er en del af EU, og at vi handler meget i EU, og det er derfor meget, meget uklogt, hvis vi sætter spørgsmålstegn ved det ved at rette os mod noget andet. Der er ingen saglige eller politiske eller økonomiske eller handelsmæssige begrundelser for det efter min bedste overbevisning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 695

4) Til indenrigsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Kan ministeren oplyse, om ministeren som tilsynsførende over for Indre Nørrebro Bydelsråd finder det rigtigt og forsvarligt, at Indre Nørrebro Bydelsråd understøtter Fædregruppen med

såvel egne bydelsmidler som ansøgte offentlige midler fra puljen til styrkelse af den sociale indsats for børn og unge, der er kriminalitetstruede, kriminelle eller på anden måde udviser uhensigtsmæssig adfærd, når det nu viser sig, at formanden for Fædregruppen, der netop har til formål at modvirke kriminalitet og foregå børn og unge med indvandrerbaggrund med et godt eksempel, har været isolationsfængslet og er sigtet for særlig grov vold?»

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

I spørgsmålet er jeg blevet bedt om at oplyse, om jeg finder det rigtigt og forsvarligt, at Indre Nørrebro Bydelsråd understøtter Fædregruppen i Indre Nørrebro, når formanden for Fædregruppen har været i isolationsfængsel og sigtet for særlig grov vold.

Som jeg allerede oplyste i mit skriftlige svar den 23. november i år på spørgsmål nr. S 499, stillet af samme spørger og vedrørende samme emne, fører Indenrigsministeriet tilsyn med, om Indre Nørrebro Bydelsråd overholder lovgivningen. Der er således alene tale om et retligt tilsyn. Som jeg oplyste i svaret, giver oplysningerne i sagen mig ikke grund til at antage, at bydelsrådet har overtrådt lovgivningen, og derfor foretager jeg mig ikke yderligere i sagen.

Peter Skaarup (DF):

Jeg siger tak for svaret, og jeg vil godt spørge, om ikke indenrigsministeren synes, det er et problem for det gode arbejde, som fædregrupperne igangsatte, da de bl.a. startede deres arbejde i Århus, hvor indenrigsministeren tidligere var borgmester, at vi nu ser nogle eksempler på, at de fædregrupper slet ikke lever op til de formål, arbejdet skulle have. Fædregrupperne skulle modvirke kriminalitet og prøve at lede unge indvandrere ind på det rette spor, og så virker det jo meget uheldigt, at vi har en fædregruppeformand på Indre Nørrebro, der ser ud til at have begået kriminalitet, endda grov kriminalitet. Han er i hvert fald sigtet for det.

På samme måde har vi jo eksemplet i Odense Kommune, hvor man nu har opsagt samarbejdet med fædregruppen derovre, og hvor der også er en kraftig kritik af fædregruppen, fordi den bl.a. blokerer politiets efterforskning af kriminalitet. På den baggrund vil jeg godt bede indenrigsministeren svare på, om det ikke vil være relevant at få en kulegravning af de aktiviteter, der ligger bag fædregrupperne. Der gi-

ves jo store økonomiske tilskud til det arbejde, der udføres af fædregrupperne.

Konkluderende vil jeg altså godt bede indenrigsministeren svare på: Vil Indenrigsministeriet kulegrave det arbejde, evaluere det arbejde, der udføres og nu er blevet udført et godt stykke tid? Og vil indenrigsministeren overveje at stoppe tilskuddene, hvis det viser sig, at arbejdet ikke er i overensstemmelse med de synspunkter og de ideer, der var det grundlæggende for arbejdet i sin tid?

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

Jeg er ikke borgmester i Århus, jeg er minister, og jeg vil ikke svare på noget, hvor man antager, at en person har gjort et eller andet. Som jeg sagde før, er der ingen grund til at tro, at Indre Nørrebro Bydelsråd har overtrådt lovgivningen, og det er mit svar.

Peter Skaarup (DF):

Det virker jo påfaldende. Regeringen har gennem flere måneder, senest efter Nørrebro-urolighederne, sagt – og der har været mange ministre i front i den kampagne – at nu gjaldt det altså om at sørge for, at de utilpassede unge, som der er lavet en hel rapport om, blev hjulpet ind på rette spor.

Vi har gennem nogle år haft nogle fædregrupper, som fra starten var selvbestaltede, men efterhånden er kommet ind i det sociale netværk, som regeringen prioriterer meget højt, bl.a. i Århus og Odense og på Nørrebro. Det viser sig så, at de fædregrupper i hvert fald i Odense og på Nørrebro ikke lever op til de forudsætninger, som bl.a. regeringen har lagt frem i sin nylig afgivne plan om de utilpassede unge.

Det burde jo føre til den eftertanke fra regeringens side, om det i virkeligheden måske modvirker de formål, regeringen selv har med sin politik, at man har en gruppe, hvor formanden for gruppen er sigtet for kriminalitet, og at politiet på Nørrebro siger, at de grupper ikke er synlige i gadebilledet, som det ellers var meningen. Odense Kommune har netop opsagt samarbejdet med fædregruppen derovre af samme grund, altså at politiet ikke var tilfreds med arbejdet. Politiet føler i virkeligheden, at man blokerer for det forebyggende arbejde og opklaringen af kriminalitet.

Vækker det ikke til eftertanke hos regeringen, når man ser den slags eksempler? Og er det ikke et tegn på, at man bør undersøge problemets omfang, når de eksempler kommer frem?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 750

5) Til indenrigsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Kan ministeren, som tilsynsførende over for Indre Nørrebro Bydelsråd, be- eller afkræfte, at formanden for Fædregruppen på Indre Nørrebro, som har til formål at modvirke kriminalitet og foregå børn og unge med indvandrerbaggrund med et godt eksempel, tidligere har været straffet for kriminelle forhold?«

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

I spørgsmålet er jeg blevet anmodet om at be- eller afkræfte, at formanden for Fædregruppen på Indre Nørrebro bydel er tidligere straffet.

Som jeg nævnte i mit svar for et øjeblik siden, har jeg svaret på et skriftligt spørgsmål, at Indenrigsministeriet alene fører tilsyn med, at Indre Nørrebro Bydelsråd overholder lovgivningen. Indenrigsministeriet behandler ikke – og jeg understreger ikke – som tilsynsmyndighed nogen sag, hvor det har været fornødent at overveje at indhente oplysninger om, hvorvidt en formand for en forældregruppe på Indre Nørrebro er straffet eller ej. Jeg kan derfor hverken be- eller afkræfte, at formanden for Fædregruppen på Indre Nørrebro er tidligere straffet.

Peter Skaarup (DF):

Jamen ser regeringen, ser ministeren slet ikke et problem i, at den slags grupper jo skal hjælpe unge mennesker ind på rette spor, og det så viser sig, at formanden for denne fædregruppe er sigtet for kriminalitet? Nu kan indenrigsministeren ikke svare på, om vedkommende tidligere har begået kriminalitet og er dømt for det, men det siger visse rygter i hvert fald, og derfor synes jeg, det ville være rimeligt, at regeringen gik ind og undersøgte sådan nogle ting.

Det er jo fuldstændig selvmodsigende på den ene side at sige, at vi skal gøre en masse for at integrere, og at vi skal hjælpe på vej – hvilket Dansk Folkeparti støtter – men på den anden side ikke vil undersøge forholdene, når det viser sig, at der altså ser ud til at være nogle brodne kar i de fædregrupper.

Jeg må også sige, at det er altså en arrogant måde, regeringen fører sig frem på i denne sag. Den går ud og siger til vælgerne, til befolkning-

gen, til Folketinget: Nu laver vi et kæmpe stort stykke arbejde for at integrere de unge mennesker og hjælpe dem på vej, vi sørger for, at de ikke laver kriminalitet og kan komme ind i idrætsklubberne, osv. osv. Og så tillader man, at de fædregrupper, der har til formål at hjælpe med det arbejde, tilsyneladende selv er kriminelle. De udfører ikke de opgaver, de skal, og de vil ikke engang hjælpe politiet i opklaringsarbejdet, men stiller sig hindrende i vejen for politiet i opklaringsarbejdet. Er vi så ikke meget langt ude? Er det ikke sådan, at regeringen på et punkt som dette må melde klart ud og sige: O.k., vi vil gøre en indsats her, men er der nogle brodnere kar, der trækker i den modsatte retning af, hvad vi vil, så vil vi godt gå ind og se på det.

Og må jeg så sige til sidst, at indenrigsministeren er udmærket klar over – som det også fremgår af svarene – at der gives efterhånden meget store tilskud til de fædregrupper. Det er alene i 1999 givet 180.000 kr. fra statens side – fra den pulje, som er oprettet – til Indre Nørrebro Bydelsråd, og på samme måde gives der i Odense Kommune store tilskud til det arbejde. Derfor er det altså, jeg spørger afslutningsvis: Føler regeringen ikke, det er et problem, at man på den ene side giver tilskud til et stykke arbejde, men at det på den anden side ikke fungerer, og at politiet og kommunerne er utilfredse med det?

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare spørge ministeren, om ministeren ikke føler det fuldstændig uanstændigt her i Folketingets spørgetid at skulle oplyse om, hvorvidt en bestemt, genkendelig person har været straffet eller ej.

Jeg er blevet ringet op flere gange angående en sag med et meget centralt medlem af Dansk Folkepartis folketingsgruppe, som angiveligt skulle have tæt forbindelse med en person, der har begået vold. Synes ministeren ikke, det ville være uanstændigt, hvis jeg benyttede Folketingets spørgetid til at bede ministeren bekræfte eller afkræfte, om det var rigtigt, at den pågældende meget, meget, meget centralt placerede person i Dansk Folkeparti havde meget, meget, meget tætte forbindelser til en person, der har begået vold? Synes ministeren ikke, det ville være meget uanstændigt?

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

Ministeriet har stor interesse i, at man gør en særlig indsats over for unge – hvad enten de er

af anden etnisk oprindelse eller dansk – som begår kriminalitet eller er ude i noget mindre godt. Det er derfor, vi har nedsat et udvalg med otte ministre, og vi vil i januar 2000 komme nærmere ind på, hvad vi vil gøre videre frem.

Jeg vil gerne til hr. Søren Søndergaards spørgsmål sige: Jo, jeg synes faktisk, det er meget uanstændigt. Men jeg har den opfattelse efter at have været her et par år, at Dansk Folkeparti meget gerne vil fremhæve ting, som ikke er særlig gode, når det angår de fremmede, men ofte glemmer det, når det gælder os selv. Mere vil jeg ikke svare på det spørgsmål.

Peter Skaarup (DF):

Jamen det er jo igen, må jeg sige, meget arrogant af ministeren, at et spørgsmål, der stilles af Enhedslistens ordfører, kan man godt svare rimeligt fyldestgørende på, men når Dansk Folkeparti spørger til de initiativer, hvor man har sat en række af regeringens ministre i spidsen for integrationsarbejdet og arbejdet med at komme problemerne med utilpassede unge til livs, kan ministeren ikke svare.

Virker det ikke som et problem for regeringen, at man i den grad ser hen over problemerne og slet ikke ønsker at tage dem op? Og mener ministeren ikke, det er et problem, at vi har fædregrupper, som skal foregå børn og unge med et godt eksempel, følge regeringens politik op og være med i de netværk, som kommuner, bydelsråd og stat har skabt, men som stiller sig hindrende i vejen for politiets arbejde? Er det ikke et problem, og er det ikke noget, ministeren vil se på i den kommende tid?

Hvis ikke ministeren vil se på det, tror jeg, regeringen har et meget stort problem, for så virker den indsats, som regeringen selv praler af ved mange lejligheder, ikke særlig troværdig, og så virker den faktisk i modsat retning af det, regeringen selv gerne vil.

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

Det største problem er, at man som her påstår og nærmest antyder, at forskellige fædregrupper er kriminelle, eller hvad de nu er. Det vil jeg ikke sige mere om, men jeg synes, det er det mest uanstændige, man kan gøre.

Det anstændige er at hjælpe regeringen med at integrere både unge og ældre, som har problemer, og for øvrigt også dem, der ikke har problemer. Det er det anstændige, og det andet forfølger efter min bedste mening et helt andet mål end det, som spørgeren giver udtryk for.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 704

6) Til miljø- og energiministeren af:

Hans Christian Schmidt (V):

»Er ministeren enig i fuldmægtig i Skov- og Naturstyrelsen Henrik Wichmanns udtalelser i TV 2 Nyhederne mandag den 29. november 1999 kl. 19.00 om, at man i kommunikationen med beboerne i marsken/Vadehavet »skal bruge så lidt skriftlig information som muligt, og hvis man skriver skal det være i et forståeligt Anders And-sprog«, hvilke initiativer agter ministeren at tage for at sikre en anstændig kommunikation med beboerne i området, og vil ministeren indskærpe over for Skov- og Naturstyrelsen, at man ikke i fremtiden anvender en sådan sprogform?«

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg ved bare, at en enkelt medarbejder fra Skov- og Naturstyrelsen har anvendt et dumsmart udtryk i et interview, som har været bragt i medierne i en meget stærkt redigeret form. Det var et uheldigt udtryk, og den pågældende har undskyldt, styrelsen har undskyldt, og mere er der ikke at sige om den sag.

Vi vil selvfølgelig ikke bruge den slags udtryk. Vi lægger overordentlig stor vægt på i ministeriets arbejde både at være udadvendte og at kommunikere med befolkningen, og det gælder selvfølgelig ikke mindst i det område, som denne sag drejer sig om.

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg siger tak til ministeren for svaret. Nu er det sådan, at i spørgsmålet ligger der faktisk et par andre ting, i hvert fald om ministeren vil reddegøre for, hvilke initiativer man vil tage for at rette op på det.

Jeg er meget glad for det svar, som ministeren kom med, og jeg er enig i, at det er helt uanstændigt at tale på den måde til en befolkningsgruppe, som i øvrigt brødføder hele systemet sammen med den resterende del af den danske befolkning. Det er jeg meget enig i. Men jeg vil gerne have, at ministeren tilkendegiver her, at han er klar over, at han jo har et stort ansvar for at få opbygget den tillid og det samarbejde, der skal være med befolkningen derude.

Der forestår mange forhandlinger om hele området derude, og det er klart, at der vil hvile

et stort pres på skuldrene for, at man nu får et godt resultat sammen med befolkningen, og det vil man selvfølgelig opleve, når man tager den fra en helt anden vinkel. Når man hører et udtryk som Anders And-sprog, forstår man det selvfølgelig, som om man enten ikke kan læse rapporten, eller at der skal tales i et andet sprog, så jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren er enig i, at der hviler et helt særskilt ansvar på styrelsens og ministerens skuldre for at få nogle gode resultater herude.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg vil bare lige oplyse til alle, at når man skal have ordet, skal man både trykke på knappen på signal til teknikeren og stikke hånden i vejret, da formanden ellers ikke kan se det.

Preben Rudiengaard (V):

Jeg er en af dem, der bor i marskområdet og ofte oplever disse voldsomme kommunikationsvanskeligheder, der er mellem de centrale myndigheder i København, altså Miljø- og Energiministeriet og Skov- og Naturstyrelsen, og lokalbefolkningen.

Det eksempel, som spørgsmålet drejer sig om i dag, er af meget ringeagtende karakter, og jeg accepterer ministerens første svar. Men tilliden er meget svag, og derfor vil jeg spørge ministeren, hvad ministeren agter at gøre for at få løst problemerne i et ordentligt samarbejde. Befolkningen er dybt deprimeret over den måde, den bliver behandlet på, og det her var dråben, der fik bægeret til at flyde over. Har ministeren nogen tanke om, hvorledes man vil prøve at bedre forholdene af hensyn til en ordentlig behandling af befolkningen i marskområdet?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal nok sørge for, at det, der bliver sagt fra vores side, er i orden, og jeg er helt enig med de to spillere i, at kommunikationen skal være i orden. Men før vi bliver for sarte, må jeg sige, at jeg har jo selv deltaget i møder i området, og der lægges jo ikke fingre imellem, når enkelte beboerrepræsentanter skal karakterisere Skov- og Naturstyrelsens medarbejdere, så jeg tror, det skal være en fælles bestræbelse for os alle sammen at diskutere på en ordentlig og saglig måde med hinanden.

Vi har i vores forvaltning af dette internationalt set helt enestående område lagt afgørende vægt på at inddrage befolkningen ved at give ansvar til amterne og give ansvar til de lokale

repræsentanter i områderne. Men selvfølgelig vil der altid være konflikter mellem et overordnet bevarelseshensyn og internationale forpligtelser på den ene side og det berettigede hensyn til udfoldelse for den lokale befolkning på den anden side.

Hans Christian Schmidt (V):

Ja, det er jeg sådan set meget enig med ministeren i. Men man er nødt til at forstå, at når man gerne vil komme ud til en befolkningsgruppe og diskutere nogle forhold, der vedrører den og dens levevis, må det mindste, man udviser, være respekt for de forhold, de mennesker lever under, og selvfølgelig også for deres kultur og den måde, de nu har behandlet tingene på.

Jeg synes, det er fint, hvis man kan få en god dialog, og jeg noterede mig, at ministeren sagde, at nu må vi få en god snak, og at han har taget afstand fra den måde, det er sket på her. Jeg vil håbe, det kun er en enkelt svips, for et sådant udtryk kan kun føre skidt med sig, og derfor vil vi følge nøje i fremtiden, med hvilken sprogbrug det foregår. Jeg forstår på ministerens svar på det sidste spørgsmål, der er stillet, at det er indskærpet over for Skov- og Naturstyrelsen, at et sådant sprog anvender man ikke.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Ja, det har Skov- og Naturstyrelsens direktør for længst gjort, også over for repræsentanter i lokalområdet. Jeg prøvede bare at sige, at hvis man skal have en ordentlig samtaleform, skal der fra begge sider vises hensyn, og jeg tror, hr. Hans Christian Schmidt vil medgive mig, at indimellem er injurierne føjet hen over marsken i den diskussion, og at det ville tjene os alle sammen godt, hvis vi fik en ordentlig tone. Vi har nemlig i den danske forvaltning af marskens helt fantastiske værdier lagt afgørende vægt på inddragelse af lokalbefolkningen, meget mere end vore aftalepartnere i Holland og Tyskland har gjort, og det er netop for at få taget hensyn til det, hr. Hans Christian Schmidt efterlyser.

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg er nødt til lige at sige til ministeren, at jeg har også hørt, at direktøren har undskyldt det, og det var med følgende ord: Vi burde ikke have udtalt os sådan, vi burde have kunnet forudse, at det kunne misforstås. Her er intet at misforstå, og jeg håber, ministeren kan bekræf-

te, at her er der blot tale om, at sådan et sprog benytter man ikke.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg er i den lykkelige situation, at jeg faktisk står med direktørens brev i hånden, og her står der, efter at han har citeret udtalelsen og erklæret, at den ikke dækker styrelsens opfattelse:

»Jeg vil gerne give en uforbeholden undskyldning til dig og andre, der måtte have fået et forkert indtryk af, hvad vores holdning er.«

Det er det, han siger, og klarere kan det ikke siges. Selvfølgelig er der sket en fejl, men omvendt ved enhver af os, der har prøvet at svare en tv-journalist 21 gange på det samme spørgsmål, at når man den 22. gang svarer på det spørgsmål, kan der ryge en finke af panden. Det er jo også det, der er den pågældendes hensigt med at blive ved og blive ved at stille det samme spørgsmål, og det er det, der er sket i denne situation. Men det burde ikke være sket, og der er givet en undskyldning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 751

7) Til trafikministeren af:

Ole Donner (DF):

»Vil ministeren redegøre for de takstforhøjelser på overfarten København-Rønne, der planlægges fra ministerens side ifølge oplysninger i et bilag til Finansudvalget, og vil ministeren ligeledes redegøre for, om de planlagte forhøjelser er ud over de i forvejen planlagte?«

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Det første spørgsmål vedrører eventuelle takstforhøjelser på overfarten København-Rønne, og jeg vil gerne indledningsvis understrege, at jeg finder den seneste udvikling i Bornholms-Trafikken beklagelig.

Baggrunden for udviklingen er, at ministeriet først den 9. november 1999 fik at vide, at der ville komme store nettooverskridelser i forhold til forslag til finanslov 2000, alene i år 2000 over 50 mio. kr. og i alt 120-130 mio. kr. i perioden 2000-2002.

Ved det afsluttende ændringsforslag er der lagt op til en kortsigtet løsning, som indebærer, at Bornholms-Trafikken får en merbevilling på 14 mio. kr. til dækning af halvdelen af de af Bornholms Trafikken budgetterede merudgifter

til olie i år 2000. Resten af merudgifterne til olie modsvares i 2000-2003 af en negativ budgetregulering, og de øvrige nettooverskridelser kan hænføres til en række enkeltposter.

Efter et par ugers intensiv gennemgang af budgetoplysningerne fremstod flere poster stadig dårligt belyst og i nogle tilfælde ikke begrundet. Samlet gav problemerne indtryk af utilstrækkelig intern styring i Bornholms-Trafikken, og jeg besluttede derfor omgående at iværksætte en budgetrevision med ekstern bistand.

Der er endnu ikke taget stilling til, hvordan de nævnte problemer skal løses, fordi Trafikministeriet måtte konstatere, at Bornholms-Trafikkens faktiske økonomiske situation ikke var fuldt klarlagt ved udløbet af fristen for at stille afsluttende ændringsforslag til forslag til finanslov 2000. Udgangspunktet for mig er derfor, at vi med den iværksatte budgetrevision skal have fuld klarhed over Bornholms-Trafikkens faktiske økonomiske situation, herunder hvilke handlemuligheder vi har. Når der er tilvejebragt klarhed, er målet, at merudgifterne så vidt muligt må klares ved besparelser.

Jeg ser nødt, at den nye situation kommer til at påvirke den bornholmske befolkning eller det bornholmske erhvervsliv. I det omfang, det ikke er muligt at klare overskridelserne med besparelser, er jeg imidlertid indstillet på at tage initiativ til de nødvendige takstforhøjelser, men jeg har ikke konkrete planer på nuværende tidspunkt.

Ole Donner (DF):

Jeg vil starte med at sige tak til trafikministeren for et meget bredt og meget fyldestgørende svar, som jeg frygter man vil henvise til ved de efterfølgende to spørgsmål, for alt det med styrelsen og ledelsen osv. fremgik jo overhovedet ikke af dette spørgsmål. Det drejer sig alene om priserne.

Men jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren er enig i, at takstforhøjelser ikke vil være fremmede for rejselysten til Bornholm og derfor er til skade for det bornholmske turist-erhverv og øvrige erhvervsliv. Og så vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren føler, det er rigtigt, at bornholmerne og de, der sejler ud til de små øer, overhovedet ikke har nogen gavn af den takstnedsættelse, der fandt sted for befordring af børn. Det er sådan, at børn, der skal med kollektive transportmidler til Bornholm, betaler halv pris, fra de er 4 år, men alle

andre steder rejser de gratis med DSB, indtil de er 10 år, og først mellem 10 og 16 år betaler de halv pris.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg kan svare hr. Ole Donner, at takstforhøjelser jo altid er kedelige, uanset hvor i trafikken vi befinder os. Men jeg vil også gøre opmærksom på, at Bornholms-Trafikken på godssiden faktisk har oplevet et fald i taksterne i den nærmeste fortid.

Med hensyn til børnerabatter i den øvrige kollektive trafik kan jeg oplyse, at Bornholms-Trafikkens takster bl.a. er begrundet med, at den er kraftigt statsligt subsidieret. Man kan måske diskutere, om støtten skal gives på den ene måde eller på den anden måde, men her har vi jo at gøre med en statslig institution, som får sit tilskud via staten, og dermed er det ikke så aktuelt, hvordan man i øvrigt tilrettelægger takststrukturen generelt set i den kollektive trafik.

Ole Donner (DF):

Det vil altså sige, at ministeren mener, bornholmerne skal være glade for, at man alle andre steder kan få sine børn op til 10 år med gratis, og så skal de i øvrigt have forståelse for, at der ikke kan gøres noget ved det, og at man ikke vil tage sig noget af det fra trafikministerens side. Skal det forstås sådan?

Poul Andersen (S):

Er det ikke korrekt forstået, at Bornholms-Trafikken er en selvstændig institution, hvor priserne aftales særskilt, og at den intet har med DSB at gøre? Og er det ikke korrekt forstået, at det, ministeren ønsker at gøre, er at få blotlagt, hvad det er, der er de reelle problemstillinger og derefter tage en nærmere drøftelse af de ting?

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil godt sige tak for svaret fra ministeren og spørge, om ikke ministeren kan bekræfte, at Bornholm er et slags randområde af Danmark og derfor med det tilhørsforhold, Bornholm heldigvis har til Danmark, må have krav på en ordentlig trafikbetjening og vel at mærke en trafikbetjening, der er til at betale.

Hvis det er sådan, at man hæver priserne i det omfang, som ministeren vist ikke vil udelukke, ja, så ser det jo meget svært ud, specielt for mennesker, der har erhverv i København og

bor på Bornholm eller omvendt og derfor er nødt til at rejse frem og tilbage. På den baggrund kunne det jo være interessant at høre, også for de mennesker, hvor højt et niveau ministeren forventer, de takstforhøjelser kommer til at ligge på, og om ministeren ikke mener, det ville være et problem overhovedet at hæve taksterne – i hvert fald i det omfang, som rygterne siger.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil gerne sige, at takststrukturen på BornholmsTrafikken er indrettet efter de beslutninger, der er truffet i BornholmsTrafikkens styrelse, og der har ikke fra Trafikministeriets side været lagt hindringer i vejen for, at man kunne have indrettet takststrukturen inden for BornholmsTrafikken anderledes end den, man har på nuværende tidspunkt. Det er det ene.

Jeg vil gerne svare på de stillede spørgsmål, og det andet var spørgsmålet om trafikbetjeningen af Bornholm. Jeg er meget opmærksom på – og det er regeringen og Folketinget jo også, det er tilkendegivet ved flere lejligheder – at Bornholm skal have en ordentlig trafikbetjening. Ikke mindst skal Bornholms erhvervsliv have en fornuftig trafikbetjening, og det sker også med den beslutning, der er truffet om den nye hurtigfærge, vi sætter ind til foråret. Det er jo også en understregning af, at man ønsker at tilgodese bornholmernes trafikbetjening.

På nuværende tidspunkt har jeg, som jeg svarede indledningsvis, ingen planer om at hæve taksterne ud over de reguleringer, styrelsen selv har tilrettelagt. Jeg har en forventning om, at når vi får klarhed over de aktuelle økonomiske problemer, kan de faktisk klares via besparelser.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ønsker spørgeren ordet? Jamen altså, nu må jeg så gentage, at det ikke er nok at trykke på knappen, for det kan jeg ikke se, man skal også markere.

Så har hr. Søren Søndergaard ordet. Ellers ville der ikke være medspørgere.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare spørge ministeren, om hun vil give et tilsagn om at tage en kontakt til de kollektiv trafik-venlige partier, der er her i Folketinget, for at sikre, at det ikke alene kan undgås med forhøjelser på BornholmsTrafikken, men også at der måske kan komme en mere hensigtsmæssig

prisstruktur, der gør det billigere også for børn at komme over. Jeg vil bare høre, om ministeren vil give sådan et tilsagn.

Ole Donner (DF):

Nu er det jo ikke min opgave at irettesætte formanden, som siger, at man skal stikke poten op, hvis man vil have ordet, men jeg havde til formandens orientering stukket poten op og trykket på knappen.

Ministeren fremhæver, at de lavere fragttakster på BornholmsTrafikken jo er en stor fordel, men det har jo så medført, at trafikministeren omgående er gået ind og vil lave om på det. Mener ministeren så ikke, det kan blive en kortvarig glæde?

Og når ministeren i et bilag til både Trafikudvalget og til Finansudvalget skriver, at hun om nødvendigt er indstillet på, at der må gennemføres forhøjelser på BornholmsTrafikkens takster, så blev der spurgt om: Hvilke forhøjelser? Hvor meget skønner ministeren at det vil være nødvendigt at hæve disse takster til ugunst for bornholmerne?

Peter Skaarup (DF):

Jeg må nok sige, at det ikke er særlig tryghedsgivende for bornholmerne og folk, der har ærinder på Bornholm, tilsvarende for folk i København, der interesserer sig for, hvad omkostningerne vil være for transporten, at ministeren siger, at det til en vis grad er op til BornholmsTrafikken selv, men i et notat til Folketinget åbner mulighed for, at taksterne skal hæves. Og det vil vel at mærke indebære nogle takstforhøjelser, der kommer til at skade bl.a. det bornholmske erhvervsliv. Der vil jeg da godt spørge ministeren, om ikke bornholmerne i forvejen har haft mange problemer, mange ting, som de bliver udsat for på grund af deres beliggenhed, og om ikke ministeren ser det som et problem, hvis man lægger flere byrder over på det bornholmske samfund og de borgere, der transporterer sig frem og tilbage.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Først vil jeg gerne sige til hr. Søren Søndergaard, at jeg lægger meget vægt på den indstilling, som man har i BornholmsTrafikkens styrelse i forhold til, hvordan man mere konkret skal betjene bornholmerne også på takstsiden, og det er ikke noget, jeg tager action på, men jeg forholder mig alene til de indstillinger, der kommer fra styrelsen.

Med hensyn til spørgsmålet fra hr. Ole Donner, om man nu ikke er i færd med at lave om på det, som tidligere er besluttet: Jeg vil sige, at jeg er meget optaget af at respektere finansloven og finanslovens rammer, og det er finanslovens rammer, der også er gældende for BornholmsTrafikken som en styrelse under Trafikministeriet, men altså en særlig styrelse, som har sine egne beføjelser inden for finanslovens rammer.

Og det, jeg har tilkendegivet og også har tilkendegivet over for Finansudvalget, er, at jeg har en forventning om, at de problemer, der er i forbindelse med budgettet på nuværende tidspunkt, kan løses med besparelser, men jeg må naturligvis tage det forbehold, at man kan komme i den situation, at det ikke kan lade sig gøre, og så er der kun én vej, og det er takstforhøjelser, det kan blive nødvendigt. Jeg skønner ikke på nuværende tidspunkt, at det er nødvendigt, og jeg har som sagt ikke planlagt, at det er nødvendigt, men jeg kan ikke afvise, at det kan blive nødvendigt på et andet tidspunkt. Det ville være forkert at sige det her.

Med hensyn til hr. Peter Skaarups spørgsmål, om prisen ikke er interessant: Jo, det er den, det er sandelig heller ikke med min gode vilje, at vi er i den her situation. Men det er altså et udtryk for, at vi lige nu har konstateret, at der er rod i systemerne på Bornholm, og dem rydder vi op i med en budgetrevision, og så snart vi har klarhed, vil der også være fuld klarhed på det her område, og jeg forventer, at vi kan have den klarhed inden udgangen af januar.

Så vi gør altså, hvad vi kan for at rette op på den eventuelle tvivl, man kan have om priserne i fremtiden, men under alle omstændigheder vil der ikke være tale om voldsomme prisændringer, selv om der skulle blive tale om prisændringer i den sidste ende.

Så vil jeg også gerne gøre opmærksom på, at der altså er et meget stort tilskud til godstransporten til og fra Bornholm, og det synes jeg er helt velbegrunderet ud fra den beliggenhed, Bornholm har.

Søren Søndergaard (EL):

Nu er jeg bange for, jeg forstod ministeren på den måde, at hun udelukkende ville lytte til BornholmsTrafikken. Jeg håber da meget, at ministeren kan afkræfte, at det var sådan, hendes udsagn skulle forstås.

Det er jo sådan, at de partier, som går ind for kollektiv trafik, at understøtte kollektiv trafik, jo

i en række sammenhænge har lavet aftaler, som også fik en konkret betydning i forhold til prispolitikken, hvor man så kompenserer ved hjælp af tilskud. Og det kan man vel også gøre i det her tilfælde.

Så ud over at lytte til de økonomiske argumenter er der vel også en idé i at lytte til rimelige argumenter for at sikre den kollektive trafik til et så særpræget område – forstået trafikmæssigt og ikke på nogen andre måder – som Bornholm.

Så jeg vil sådan set bare have, at ministeren bekræfter, at jeg misforstod hende.

Ole Donner (DF):

Det er åbenbart lidt svært at få ministeren til at gå nærmere ind i det, så bornholmerne må nok finde sig i, at de må se, hvad der sker med finansloven, og så må de i øvrigt sejle deres egen sø.

Og den trussel, som ministeren er kommet med om at være indstillet på at gennemføre takstforhøjelserne, kan man altså ikke få hverken be- eller afkræftet, hvad der sker med den, så jeg tror ikke, man kan komme videre.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil gerne gøre hr. Søren Søndergaard opmærksom på, at BornholmsTrafikkens rammer – både de økonomiske rammer og i høj grad også de tonnagemæssige rammer – er tilrettelagt på baggrund af et bredt flertal her i Folketinget, som desværre ikke omfatter Enhedslisten. Det må jeg konstatere. Og jeg har forsøgt at bestræbe mig på i min forvaltning på det her område at efterleve de intentioner, der ligger fra partierne i Folketinget i forhold til BornholmsTrafikken.

Og til hr. Donner vil jeg gerne sige: Jeg tager altså tilfældigvis finansloven ret alvorligt, og det er styrende for bl.a. min ageren i den her sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 753

8) Til trafikministeren af:

Ole Donner (DF):

»Vil ministeren oplyse, om der er planer om at nedlægge Styrelsen for BornholmsTrafikken, og i bekræftende fald om der er planer om at lade

DSB overtage ansvaret for BornholmsTrafikken?»

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Det næste spørgsmål drejer sig om, om jeg vil oplyse, om der er planer om at nedlægge styrelsen for BornholmsTrafikken, og i bekræftende fald om der er planer om at lade DSB overtage ansvaret for BornholmsTrafikken.

Jeg kan oplyse, at jeg på nuværende tidspunkt ikke har planer om at fremsætte lovforslag om nedlæggelse af BornholmsTrafikkens styrelse, der som bekendt sammen med direktøren kan disponere virksomhedens økonomi inden for finanslovens rammer, og jeg kan ikke forestille mig, at jernbanevirksomheden DSB skulle overtage ansvaret for BornholmsTrafikken.

Ole Donner (DF):

Det var et meget klart svar, at der ikke var planer om at lave et lovforslag om det her.

Kan ministeren så bekræfte, at der ikke har været drøftelser i Trafikministeriet om at nedlægge styrelsen, og kan ministeren bekræfte, at der ikke er eller har været planer om at afskedige den nuværende direktør for BornholmsTrafikken og eventuelt lade ham erstatte af en embedsmand i Trafikministeriet, som i øjeblikket har sæde i styrelsen?

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Altså jeg vil nødig lægge hovedet på blokken med hensyn til, hvad der har været drøftet i hjørnerne i Trafikministeriet, det må jeg altså sige. Jeg kan altså ikke vide alt om, hvad mine embedsmænd kan finde på at drøfte med hinanden.

Men der er som sagt ingen planer om at nedlægge BornholmsTrafikkens styrelse, og jeg går ud fra, at det var det svar, man ønskede fra trafikministeren.

Til det andet spørgsmål vil jeg sige, at man har en direktør for BornholmsTrafikken, som har en kontrakt, og den kontrakt udløber mig bekendt engang i foråret, og der er ikke på nuværende tidspunkt taget stilling i den sag.

Ole Donner (DF):

Altså når den kontrakt udløber i foråret, er det jo også et rimeligt tidspunkt at begynde at tænke på, hvem der så skal fortsætte.

Men ministeren oplyste i sit første svar, at der ikke var planer om at lave et nyt lovforslag.

Men samtidig kom der en bemærkning om, at direktøren for BornholmsTrafikken kan ændre på forholdene inden for finanslovens rammer. Og så kunne det være smart, hvis de forlyden-der, jeg har hørt, er rigtige, at man har en embedsmand siddende i Trafikministeriet, som kunne blive den nye direktør, som så kunne ændre de ting.

Og jeg føler ikke, det må være særlig tilfredsstillende for trafikministeren at komme med et svar i Folketinget, der hedder: Jeg kan jo ikke vide, hvad mine embedsmænd sidder og snakker om i krogene.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil blot sige til hr. Donner, at jeg finder det fuldstændig urimeligt, at man her i Folketings-salen begynder at drøfte enkeltpersoners ansættelsesforhold i Trafikministeriet.

Ole Donner (DF):

Så vil det altså sige, at ministeren kan bekræfte, at der ikke nogen findes notater i Trafikministeriet om denne her sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 754

9) Til trafikministeren af:

Ole Donner (DF):

»Vil ministeren redegøre for, hvorfor det ikke har været muligt at opnå en rammeaftale med Styrelsen for BornholmsTrafikken?«

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Her er der spurgt til, om jeg vil redegøre for, hvorfor det ikke har været muligt at opnå en rammeaftale med styrelsen for BornholmsTrafikken. Til det kan jeg svare, at efter langvarige forhandlinger blev der i september 1999 opnået enighed mellem styrelsen og Trafikministeriet om at lægge de på forslag til finanslov 2000 udmeldte økonomiske rammer til grund for en rammeaftale for årene 2000-2002 inklusive, dog med det forbehold, at der skulle findes finansiering til i alt ca. 30 mio. kr. for årene 2001-2002 under ét.

Som jeg omtalte i mit svar på S 751, viste det sig sent i forløbet, at BornholmsTrafikkens forslag til budget indeholdt nettooverskridelser på i størrelsesordenen 120-130 mio. kr. for årene 2000-2002 i forhold til forslag til finanslov 2000.

Med den opståede usikkerhed om Bornholms-Trafikkens økonomi er der for nærværende ikke grundlag for at indgå en rammeaftale.

Ole Donner (DF):

Nu fik jeg jo ikke det svar før ved det foregående spørgsmål fra ministeren. Men ministeren blandede jo selv det hele sammen i én pærevælling ved besvarelsen af det første spørgsmål. Men det skal jeg komme tilbage til senere.

Men jeg vil godt spørge, om ministeren er tilfreds med de fragtmuligheder, der er til Bornholm, altså f.eks. om mulighederne for at få fragt til og fra Bornholm lørdag-søndag.

Og så vil jeg gerne gentage mit spørgsmål, for det er jo åbenbart det her med fragten og det med taksterne, der har været årsag til al det her. Nu forstår jeg så, at man har ekstern bistand til at lave en rapport, som man så kan tage stilling til. Det svarer nogenlunde til den advokatundersøgelse, som man satte i gang omkring Combust for ligesom at få udskudt tingene lidt.

Men jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren kan bekræfte, at der ikke i Trafikministeriet findes notater eller referater, der går på de ting, jeg har nævnt her.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil kun sige til hr. Ole Donner som svar, at det, jeg er blevet bedt om at svare på i det her spørgsmål, er spørgsmålet om den budgetusikkerhed, der er opstået i forbindelse med BornholmsTrafikken. Den har vi taget fat på at få afdækket med henblik på at bringe sikkerhed. Og det er det, ministeren bestræber sig på i denne sag.

Arne Melchior (CD):

Kunne ministeren benytte lejligheden til at bekræfte, at også hun finder, at Bornholm geografisk har en helt anden situation end nogen anden landsdel, og at der derfor fra ministerens side vil blive gjort ekstraordinære foranstaltninger, hjælpsomme foranstaltninger til at bringe en for Bornholm rimelig aftale i hus.

Ole Donner (DF):

Jeg bliver nødt til at spørge ministeren endnu en gang. Når man nu ansætter ekstern bistand, og de får den opgave at skulle klarlægge, har de så – og det kan jeg jo ikke vide, men derfor spørger jeg – fået besked på at indsætte en midlertidig direktør for foretagendet derovre? Jeg

beder bare, om ministeren vil bekræfte, at der ikke ligger nogen notater på det her i Trafikministeriet.

Peter Skaarup (DF):

Det var lidt i forlængelse af det spørgsmål, som hr. Arne Melchior kom med. Jeg vil godt bede ministeren bekræfte, at det er vigtigt for bornholmerne og også resten af det danske samfund, at man får en ordentlig aftale omkring de trafikale forhold i relation til Bornholm, og det indbefatter jo så også, at der opnås en rammeaftale med styrelsen for BornholmsTrafikken.

Derfor vil jeg godt i forlængelse af det også spørge, hvornår man regner med at have afsluttet de drøftelser, man har i gang i øjeblikket. Jeg kan forstå, at man har et konsulentfirma til at undersøge nogle ting. Hvornår regner man med at have afsluttet drøftelserne og resultaterne omkring det konsulentfirmas arbejde, og hvornår regner man med at have en rammeaftale med BornholmsTrafikken klar?

Det må dog være et rimeligt forlangende for bornholmerne at få svar på, hvornår man har ordnede og sikrede forhold omkring den trafik, der går til og fra Bornholm.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Først vil jeg sige til hr. Arne Melchior, at Bornholm er i en ganske særlig geografisk situation. Derfor bliver Bornholm også betjent trafikmæssigt på en ganske særlig måde. Den trafik, der er lagt til rette for Bornholm, er lagt til rette bl.a. på basis af den rådgivning, der sker fra det lokale bornholmske samfund via deres repræsentation i styrelsen, og der er en meget tæt kontakt med det bornholmske samfund om betjeningen af Bornholm. Det har der været både tidligere og også i den nuværende situation, og sådan vil det også være i fremtiden. Der vil altid være en vilje til at finde en løsning på de problemer, der kan være knyttet til betjeningen af Bornholm. Den er jeg sådan set ikke i tvivl om eksisterer. Den eksisterer i regeringen, og den eksisterer mig bekendt også her i Folketinget, så det er der ingen grund til at sætte spørgsmålstegn ved.

Til hr. Ole Donner skal jeg prøve en gang til: På nuværende tidspunkt er vi i fuld gang med at afklare, hvad det er for økonomiske vanskeligheder, og hvad det er årsagen til de økonomiske vanskeligheder, der aktuelt er afdækket i BornholmsTrafikken. Der er på nuværende tidspunkt overhovedet ikke draget nogen som

helst konklusioner, eftersom den analyse ikke er færdig. Jeg forventer en status inden udgangen af i år, og jeg forventer, at vi kan have en endelig afklaring på spørgsmålene inden udgangen af januar år 2000. Og det var så også svar til hr. Peter Skaarup.

Før denne analyse, som vi nu er i gang med omkring den budgetrevision, vi nu er i gang med, er klar, er der ikke, efter min opfattelse, basis for yderligere at drage konklusioner i den her sag.

Jeppe Kofod (S):

Først vil jeg gerne spørge ministeren, om hun kan bekræfte, at også Trafikministeriet og BornholmsTrafikken var meget indstillet på at indgå en flerårsaftale om BornholmsTrafikkens økonomi i de næste 3 år, og om de budgetvanskeligheder, der er kommet frem her sent i forløbet, har været et forstyrrende element i forhold til den flerårsaftale, som både BornholmsTrafikken og Trafikministeriet ønskede.

Og det andet, jeg vil spørge ministeren om, er, om hun kan bekræfte, at regeringen bl.a. med den aftale, man har lavet omkring hurtigfærger, vil forbedre trafikbetjeningen af Bornholm, dels ved en markant afkortning af rejsetiden til og fra Bornholm og dels ved en udvidelse af hyppigheden af afgang til og fra Bornholm for derigennem at integrere Bornholm og få Bornholm tættere på det øvrige Danmark. Er det det, der er regeringens mål? Det vil jeg gerne have ministerens kommentar til.

Ole Donner (DF):

Det er jo tilsyneladende meget svært at få klare svar fra ministeren. Nu vil jeg stille et meget kort og præcist spørgsmål om den her undersøgelse, der skal finde sted for at udsætte sagen mest muligt.

Tror ministeren, at den redegørelse kommer frem i den nuværende trafikministers periode?

Arne Melchior (CD):

Jeg siger tak for svaret på mit spørgsmål, men følte ikke, jeg fik et egentlig tilsagn om, at ministeren ville være ekstraordinært hjælpsom over for Bornholm. Det mener jeg altså at vi har en solidarisk pligt til at være.

Jeg mener ikke, at trafikken til Bornholm støttes i lige så høj grad som trafikken til andre landsdele, der jo også har offentlige tilskud og også skal have det, altså den kollektive trafik.

Jeg må indrømme, at det kunne lyde som et retorisk spørgsmål, men jeg kender ikke selv svaret, og jeg forventer ikke og forlanger på ingen måde, at ministeren skal kende svaret her, men det var måske rart at undersøge, inden forhandlingerne nu skal i gang igen, om det ikke er således, at Bornholm i virkeligheden er underforsynet, når man tager den geografiske beliggenhed med i betragtning, og at der derfor tilkommer Bornholm en meget imødekommende behandling.

Peter Skaarup (DF):

Nu var hr. Jeppe Kofod lige oppe og prøve at hjælpe ministeren med nogle spørgsmål her, og det er vel også meget velbegrunder, for når man taler om hurtigfærger, altså en hurtigere trafikbetjening til Bornholm, var det vel også et minimum at forlange, at når alle andre landsdele får gavn af en hurtigere trafikbetjening på grund af hurtigfærger, f.eks. Århus-Kalundborg, ja, så burde det vel også komme Bornholm til del her mange år efter, at alle andre dele af landet har fået den meget hurtigere trafikbetjening. Så det burde vel være et mindstemål at forlange.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre trafikministeren svare på, om trafikministeren kan bekræfte, at Bornholm er dårligere stillet rent trafikalt i forhold til andre dele af landet, som hr. Arne Melchior var inde på lidt tidligere.

Og så vil jeg også godt bede trafikministeren bekræfte, at det er sådan, at regeringen så vil prøve at undgå de her takststigninger, som vil blive resultatet efter den 1. februar 2000, hvis ikke ministeren sørger for, at den aftale bliver på en rimelig måde.

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Først skal jeg sige til hr. Jeppe Kofod, og det kan så også være svar til hr. Peter Skaarup, at det hele tiden har været bestræbelsen, siden Folketingets Finansudvalg tog stilling til, at vi kunne bestille denne hurtigfærge og leje denne hurtigfærge til BornholmsTrafikken, det har hele tiden været regeringens indstilling, at der skulle laves en rammeaftale for økonomien, som styrelsen kunne agere inden for.

Desværre har det ikke været muligt i den periode efterfølgende at opnå en aftale med styrelsen om at holde sig inden for den økonomiske ramme, som der var lagt til grund for Finansudvalgets vedtagelse. Og det har jo i virkeligheden været vores problem, at styrelsen

ikke ville acceptere den økonomiske ramme, som Folketingets Finansudvalg havde lagt til grund for beslutningen om at leje hurtigfærger.

Og man kan så sige, at vi var nået frem til en enighed i september måned, men den nu opståede økonomiske situation her i november måned gør så, at der på nuværende tidspunkt altså ikke er grundlag for at lave en rammeaftale, fordi på nuværende tidspunkt kender vi faktisk ikke de endelige økonomiske rammer. Det vil vi først gøre, når den budgetrevision, vi er i gang med, er afsluttet, og det forventer jeg som sagt sker inden udgangen af januar år 2000, hvorefter der efter min bedste vurdering kan træffes umiddelbar beslutning.

Og så vil jeg til hr. Peter Skaarup og også til hr. Jeppe Kofod sige omkring hurtigfærger: Hvis man kan sige, at der er ét sted her i Danmark, hvor det kan være velbegrundet at have en hurtigfærge, så er det efter min bedste overbevisning mellem Ystad og Rønne. Og derfor har der heller ikke på noget tidspunkt været slinger i regeringen, hos trafikministeren om, at man skulle fremme muligheden for at etablere sig med en hurtigfærge i BornholmsTrafikken på Rønne-Ystad.

Og jeg vil gerne gøre opmærksom på, at konsekvensen af, at man får hurtigfærger plus Øresundsbroen, er, at man mere end halverer rejsetiden til Bornholm, hvilket er det væsentligste bidrag, vi overhovedet kan give til det bornholmske samfund.

Og så det her spørgsmål: Er Bornholm så så ringe stillet? Jeg vil sige, at når vi tager hurtigfærger og Øresundsforbindelsen i betragtning og så i øvrigt sammenligner med, hvordan vores land er skruet sammen i forhold til hovedstaden, hvis det er hovedstaden, der er målepunktet, så tror jeg faktisk, at vi må konstatere, at når vi når frem til næste sommer, så vil folk fra Bornholm være bedre stillet i forhold til at komme til hovedstaden, end man er f.eks. i Thy. Det er vel sagens kerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenens punkt 35, der var:

35) Tredje behandling af lovforslag nr. L 1: Forslag til finanslov for finansåret 2000.

Forhandlingen om ændringsforslagene genoptoges.

Thor Pedersen (V):

Nu er det først i morgen, at vi har den generelle afsluttende debat om finansloven, men jeg vil gerne her ved forhandlingen om ændringsforslagene gentage, at når vi i Venstres oplæg til finanslovsdrøftelserne undlod at fremsætte forslag, hvor regeringen på forhånd politisk havde låst sig fast i forlig med venstrefløjen, så var det med ærlig vilje for at muliggøre aftaler, der kunne bevæge Danmark i den rigtige retning.

Men vi kan konstatere, at bortset fra enkelte områder så har regeringen valgt i sin økonomiske politik at strikke et kludetæppe sammen baseret på Socialistiske Folkeparti. Det har finansministeren gjort med den joker i baghånden, at man på væsentlige områder ville lade finansloven og regeringsmagten hvile på gammelkommunisterne i Enhedslisten.

Jeg kan sige helt ærligt til regeringen, at det ikke forstyrrer vores nattesøvn i Venstre, at vi ikke er med i eller støtter aftaler til den side. Jeg har aldrig set noget mærkeligt i, at jeg ikke var enig med en kommunist eller en socialist. Det har jeg det helt godt med. Det er altså befriende, at der er ulykker, som man ikke har ansvaret for.

Vi ønsker heller ikke at deltage i beslutninger, der gør, at regeringen ikke kan leve op til statsministerens løfte om at forbedre danske virksomheders konkurrenceevne og løftet om ikke at pålægge danske virksomheder nye løn-omkostninger ved lovgivning. Vi må så leve med, at Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre kan bryde de løfter, som statsministeren har givet.

Derfor går vores ændringsforslag den anden vej, nemlig at gøre det lettere at drive virksomhed. Derfor lægger vi ikke stemmer til nye skatter og afgifter eller kreditstramninger. Dem stemmer vi nej til. Derfor kan vi i Venstre ikke støtte de ændringsforslag fra regeringen, der bidrager til at øge de direkte omkostninger med over 1 mia. kr. ved beskæftigelse af medarbejdere i private virksomheder, eller de nye skatter og afgifter på mere end 3 mia. kr., som er nye byrder på virksomhederne.

Når det gælder aftalen om trafik mellem regeringen, SF og Enhedslisten, må vi konstatere, at ikke alene er trafikministeren på afveje med Combust, men hele regeringen er på afveje med en aftale om at fratage den selvejende institution Københavns Havn 1.750 mio. kr. Meget tyder på, at der vil være tale om ren ekspropriation. Trafikministeriet har tidligere udarbejdet et notat, hvoraf det fremgår, at ministeriets standpunkt er, at Københavns Havn er beskyttet af grundlovens § 73, da den er en selvejende institution. En lov kan derfor hverken helt eller delvis inddrage nogen del af havnens formue uden iagttagelse af bestemmelserne i grundlovens § 73. Dette siger Trafikministeriet i det omtalte notat.

Den selvejende institution Københavns Havn har nu formelt stævnet staten ved Østre Landsret og indbetalt en retsafgift på 20 mio. kr. for at rejse sagen. Taber staten, risikerer den at skulle betale 2-3 mia. kr. i erstatning, og det er der stor risiko for, vurderer juraprofessor Lennart Lyngge Andersen, som har gennemgået sagens akter for Ugebrevet Mandag Morgen.

Det er så tvivlsomt, hvordan sagen falder ud, at staten burde klappe hesten lidt. Jeg synes ikke, at staten kan begynde at trække penge ud af havnen, når man befinder sig på så tvivlsom grund, siger professoren, der er en af landets førende eksperter i fondsret, og det siger han til Ugebrevet Mandag Morgen. Lennart Lyngge Andersen mener, at det vil være betænkeligt, at staten trækker penge ud, før retssagen er færdig. Ud fra en retspolitisk vurdering mener jeg, at det vil være betænkeligt. Det vil være udtryk for manglende respekt over for domstolene, slutter professoren. Jeg kan kun opfordre regeringen til at besinde sig.

Men der er andre måder at få hurtige penge i statskassen på. Og finansministeren overgår sig selv i kreativitet, idet det foreslås at flytte ikke mindre end 12,3 mia. kr. af momspengene, der skulle være betalt i år 2001, ind i år 2000. Regeringen fratager ikke alene de private virksomheder 12,3 mia. kr. i likviditet, men det koster anslået 700 mio. kr. i ekstra renteudgifter for virksomhederne.

Det er også trist, at det, der kunne være blevet en reform omkring voksen- og efteruddannelserne, er endt som næsten ingenting. Vi har tilbudt regeringen at lægge ryg til en effektivisering af voksen- og efteruddannelsesområdet, der koster det offentlige op mod 14 mia. kr. Systemet er usammenhængende og uoverskueligt

både for virksomheder og kursister. Det administreres af to ministerier i syv forskellige love for 600 institutioner, som igen reguleres i 14 love. Det har forhindret en overordnet politisk prioritering. Her burde regeringen have gennemført en omfattende reform, et enstrengt system, som Venstre har foreslået. I stedet er regeringen faldet for fristelsen til at indføre en ny bruttoskat for arbejdsgiverne for at finansiere en del af omkostningerne i voksen- og efteruddannelsessystemet.

Men der er også ændringsforslag, vi er tilfredse med. Det er ikke overraskende forslag, som vi bl.a. selv har fremført. Vi har forud for forhandlingerne formuleret et klart ønske om at styrke det danske politi. Det er fuldstændig uacceptabelt, at bøller og kriminelle i alt for høj grad har fået lov til at dominere gadebilledet, uden at politiet har kunnet gribe ind, eller at folk ikke kan få hurtig assistance ved vold og hærværk eller ved indbrud i eget hjem.

Derfor havde vi et klart ønske om mindst 400 flere politifolk i et nyt politiforlig, flere midler til IT-anskaffelser, mulighed for større effektivitet i det politimæssige arbejde, i efterforskning samt en styrkelse af nærpoltiet. Men vi gav også en klar melding om, at vi ikke ville indgå i aftaler, der medførte, at borgerne skulle betale mere i skat eller afgifter.

Men da regeringen vidste, at vi ville sige nej til øgede skatter og afgifter, ja, så bestod øvelsen for regeringen åbenbart i at få det hele til at bryde sammen hos justitsministeren ved konsekvent at afvise besparelser til finansiering af en politiaftale.

Den havnede så hos finansministeren, hvor vi ud over det, som vi havde forhandlet os frem til hos justitsministeren, fik tilbud om flere politifolk over forligsperioden, men vi skulle stadig acceptere, at det skulle finansieres ved afgiftstigninger og gebyrer. Vi sagde selvfølgelig nej.

Det endte altså med, at regeringen gav sig og fjernede afgifts- og gebyrstigningerne, som Venstre og Det Konservative Folkeparti havde krævet, og i stedet anviste besparelser til finansiering af politiforliget, som vi så accepterede.

Vi stemmer for besparelser og politiaftale, men vi stemmer nej til nye afgifter og gebyrer. Det er trods alt sådan i parlamentarisk arbejde, at man har ansvaret for det, man stemmer ja til, men man har ikke ansvaret for det, man stemmer nej til. Derfor er vi godt tilfredse med politiaftalen.

På samme måde støtter vi aftalen på sundhedsområdet, hvor der i det kommende år afsættes op mod 500 mio. kr. mere til en forstærket indsats på kræftområdet, ligesom aftalen sikrer midler til frivillig mammografiscreening i amterne og udvidet brug af hospice, en aftale, der er finansieret ved besparelser, bl.a. ved større konkurrence på indkøb af medicin.

I Venstre er vi meget tilfredse med, at vi kan indgå en rammeaftale om den fremtidige førtidspension, en reform, hvor det sikres, at der lægges vægt på det, man kan, og ikke på det, man ikke kan. Vi sikrer den fleksibilitet, der gør, at langt flere i højere grad kan blive selvhjulpne. De, der har nogen arbejdsevne, skal have øget mulighed for at supplere deres pension med indtægt fra et arbejde. Men vi foreslår også, at regeringens skærpede boligbeskatning af pensionisterne tages af bordet.

Vi ønsker endvidere, at der afsættes en pulje på 700 mio. kr. på erhvervsområdet til finansiering af lempelser af generationsskifter, ændret beskatning af aktieoptioner, forbedring af etableringskontiordninger og skattemæssig ligestilling af udenlandske nøglemedarbejdere med udenlandske forskere samt forhøjet grænse for straksafskrivning.

Som på mange andre områder har regeringen også lagt så tunge byrder på genindvindingsindustrien i form af miljøafgifter, at industrien ikke kan overleve. Det betyder, at materiale til genbrug nu køres til Sverige eller Tyskland og ikke omforarbejdes her i Danmark. Det er et rent skud i egen fod af regeringen. Derfor foreslår vi en kompensationsordning for genindvindingsindustrien.

Vi foreslår en kvalitetsstrategi for de videregående uddannelser, ligesom vi foreslår forbedrede vilkår for de frie grundskoler, efterskoler, ungdomskostskoler og folkehøjskoler.

Endelig, for overhovedet at komme frem, 200 mio. kr. ekstra til nye projekter på motorvejsområdet.

Alt i alt beløber vores forbedringsforslag sig til 1,7 mia. kr., og disse forbedringer foreslår vi finansieret krone for krone ved besparelser på i alt 3,5 mia. kr.

Vi foreslår at spare 500 mio. kr. mere i en effektivisering af voksen- og efteruddannelsesområdet, en langt mere ansvarlig og gennemgribende ændring end den, regeringen har foreslået.

Vi foreslår også i år 2000 at fastfryse niveauet for ulandsbistand og for Mifresta-rammen på niveauet for 1999. Det gør vi bl.a. med baggrund i Rigsrevisionens kritik. Der er et behov for en kritisk gennemgang af hele den måde, hvorpå man i Udenrigsministeriet og i Miljø- og Energiministeriet administrerer den danske ulandshjælp. For mange projekter sættes i gang uden veldefinerede mål, og det gælder også den bistand, der ydes til ikkestatslige organisationer.

Vi ønsker en ekstern ekspertudredning, der bl.a. kan sikre veldefinerede mål for vores bistandspolitik, bl.a. om demokrati, menneskeretligheder og velstand, før vi yderligere øger bistanden. Det skylder vi de danske skatteydere, men det skylder vi ikke mindst befolkningen i ulandene og dem, vi i øvrigt gerne vil hjælpe.

Selv med dette midlertidige stop for stigningen i vores bistand vil Danmark stadig være det land i verden, der relativt yder mest i bistand og langt mere, end vi internationalt har forpligtet os til.

Vi ønsker også en forstærket indsats for at begrænse omfanget af fejludbetalinger i dagpengesystemet, og at staten på sin side bør overholde sine egne udgiftsrammer. Merudgifter på et område skal finansieres ved tilsvarende besparelser på andre. Derfor foreslår vi, at reserverne reduceres. Og endelig, at staten er mere aktiv ved udbud af statslige opgaver ved at øge udbudet med ca. 6 pct.

Det giver i alt anviste besparelser på 3,5 mia. kr.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Venstre har jo ført sig hårdt frem som partiet, der er garanten for, at almindelige mennesker ikke skulle mærke nye skatter eller nye brugerbetaling, i hvert fald ikke uden at brugerbetaling så blev til en skatteenedsættelse.

Derfor vil jeg da gerne bede Venstres ordfører bekræfte, at Venstre denne gang har været med til at lave aftaler, der har taget 230 mio. kr. fra pensionister, der netop har mistet deres ægtefælle, har aftalt, at syge skal betale mere for visse typer medicin, har aftalt, at politiforliget bl.a. skal betales ved, at bødetaksterne sættes i vejret, og endelig, at finansieringen af 45 nye forslag skal finansieres ved, at man tager 0,3 pct. fra landets pensionister, arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg var lidt fascineret af hr. Thor Pedersens bemærkning om, at man har ansvaret for det, man stemmer ja til, og ikke har ansvaret for det, man stemmer nej til. Nu stemmer Venstre jo heldigvis for finansloven og overtager dermed da en del af ansvaret for det, Venstre står og brokker sig over nu.

Men min kommentar til hr. Thor Pedersen er, at jeg synes, man skal passe på, at man ikke fremstiller sin egen strategi for lyserødt. Sandheden var jo, at Venstres krav om, at der ikke måtte være skattestigninger indblandet i diskussionen om politiet, var ved at føre til, at politiet overhovedet ikke kunne få et forlig. Overhovedet ikke. Alternativet til det, som Venstre gjorde, var intet forlig. Så endte det med, at SF og CD fik et meget bedre tilbud fra regeringen om flere betjente, end V og K nogen sinde havde fået. Vi fik det på bordet, og derefter sagde vi: Så tør vi godt tage det politiske slagsmål, som vi ikke ønsker, men som er der i og med, at V og K ikke er med. Derefter kom Venstre luskende og sagde: Så vil vi for resten også godt være med.

Hr. Thor Pedersen skal lade være at fremstille det, som om det var Venstres klare nej til skattestigninger, og hvad ved jeg, der førte til et resultat. Det var det ikke, det havde ført til rent kaos.

Det synes jeg Venstre for fremtiden skulle tænke lidt over, inden det lægger strategi.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I Dansk Folkeparti er vi enige med Venstres retspolitiske ordfører, der på et tidspunkt efter indgåelsen af politiforliget sagde, tror jeg, at det var et udtryk for lapperi og ikke et udtryk for, at man virkelig gennemgribende fik givet politiet de ekstra ressourcer og bedre vilkår, der skal til, for at det kan løse de opgaver, det pålægges.

Det, der derfor er mit spørgsmål til hr. Thor Pedersen, er: Den konstruktion, som nu er valgt, hvor der er lavet et politiforlig, som Venstre bl.a. efterfølgende har tilsluttet sig, gør det, at Venstre er forligspartner, eller skal det fortolkes på den måde, at det står Venstre frit for efter et kommende folketingsvalg at lave om i aftalen med henblik på at lave de forbedringer, som vi er enige med Venstres retspolitiske ordfører i at der er behov for?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg vil lige sige først til hr. Peter Duetoft om det at stemme ja til den samlede finanslov, at det for så vidt på mange måder er en historisk byrde, en historisk kulturarv tilbage fra Estrups tid.

Nu ser jeg, at hr. Jørgen Estrup smiler, men det var altså en konseilspræsident. Jeg ved ikke, hvad hr. Jørgen Estrup senere kan udvikle sig til, men det var en anden Estrup fra dengang, hvor man jo ikke havde parlamentarismen, så regeringen skulle ikke gå af, selv om den var i mindretal i Rigsdagen. Dengang sagde man: Landet skal regeres, og landet skal have en finanslov.

Det har været årsagen til, at Venstre gennem årene altid har stemt for den samlede finanslov. Vi har sagt, at kampen om finansloven så står om indholdet. Det er om de enkelte paragraffer, man kæmper med mandaterne i Folketinget, men når det hele så ligger på bordet til endelig afstemning, så respekterer man, at det så er det, som den politiske sammensætning af Folketinget er kommet frem til. Det er af respekt for det, at vi så stemmer for finansloven.

Man kan sikkert finde mange gode argumenter for at bryde det synspunkt, for det er jo ikke et, den nuværende regering deler. Der stiller man sig jo frit, når vi er i regering.

Det kunne også være lettere at fortælle andre, at man stemmer for det hele, i stedet for at komme med denne længere historiske udredning af det, som for os er en kulturarv, men som af andre måske opfattes som en historisk byrde.

Må jeg sige om politiet, at det er altså regeringen, der har ansvaret for, at vi har et ordentligt politi; det er ikke oppositionen, der har ansvaret for, at der er lov og orden i et retssamfund. Det er primært regeringen, der må fremsætte de forslag og anvise den finansiering, der skal til, og i den forbindelse søge flertallet til sine forslag. Dette at sikre det nødvendige politi må en regering og en justitsminister have hovedansvaret for.

Hr. Frank Aaen spørger om forskellige forslag, vi har støttet i det foreliggende finanslovsforslag. Jeg vil lige sige noget principielt om bødetakster. Det er altså et skøn, hvad man forventer at de ændringsforslag til vejledende bødetakster, som Rigsadvokaten er i gang med, vil medføre af indtægter til staten. Der er altså ikke tale om, at man siger, at der skal opkræves nye bøder for 100 mio. kr. Der er tale om et skøn

over, hvad den proces, der er i gang, vil medføre af statslige merindtægter. Det kan godt være, det bliver mere, det kan også være, det bliver mindre. Vi har lagt vægt på i drøftelserne at sikre, at Rigsadvokaten overhovedet ikke er bundet af de drøftelser, der har været blandt partierne.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Thor Pedersen for omtalen af afstemningen om finansloven. Hr. Thor Pedersen ved også, at CD er fuldstændig enig i det synspunkt og er glad for og tilfreds med, at Venstre har valgt altid at stemme for finansloven. Det synes vi altså er et fornuftigt synspunkt, men det var godt at få det ridset op her.

Så må jeg tilbage til politiet: Hr. Thor Pedersen kommenterede jo overhovedet ikke det, jeg sagde, men sagde et eller andet med, at regeringen har ansvaret for politiet, lov og orden, og hvad ved jeg.

Det var ikke det, det drejede sig om. Det, det drejede sig om, var, at hvis Venstre havde holdt hundrede procent fast i den strategi, at det ikke under nogen omstændigheder ville gå med til noget som helst med gebyrer – og den holdt det fast i – så var alternativet, hvis ikke SF og CD var gået ind i de forhandlinger og havde fået et endnu bedre politiforlig ud af det, 1-års-aftaler om politiet, der alene byggede på finanslovsafstemningen, og dermed den totale mangel på planlægningsmulighed og den totale mangel på fremsyn over for politiet. Det var den pris, Venstre var i gang med at betale for, at der var blevet sagt et eller andet på et eller andet landsmøde.

Jeg opfordrer bare Venstre til at lade være med at tænke så strategisk firkantet for fremtiden, for resultatet havde været negativt, hvis Venstre havde fået sin vilje. Men nu var det da godt, at der kom et godt resultat ud af det, som Venstre senere kunne komme luskende til.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det kan næppe komme bag på hr. Thor Pedersen, at jeg også er glad for, at Venstre holder fast i den gamle tradition, som Venstre i øvrigt deler med Det Radikale Venstre. Vi har altid stemt for finansloven, og vi har i sinde at blive ved med at gøre det.

Men det, som bringer mig på talerstolen, er mere hr. Thor Pedersens udtalelse om, at oppositionen ikke har noget ansvar for den førte politik. Jeg synes måske, hr. Thor Pedersen skulle tænke lidt over en lang periode i 1980'erne, hvor vi også havde mindretalsregeringer, som vi i øvrigt plejer at have i det her land, og som vi jo har lært at leve med, af og til oven i købet på en god måde. Man må sige, at hvis oppositionen konsekvent indtager den holdning, som hr. Thor Pedersen nu gør sig til talsmand for, så kan der ikke regeres, så får vi en kurs, som ikke er til nogens glæde, og vi får meget, meget hyp-pige skift af regering.

Derfor synes jeg, hr. Thor Pedersen skulle tænke lidt på, om der ikke kunne komme tider, hvor også Venstre fik brug for en ansvarlig opposition.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Thor Pedersen nåede kun at fortælle lidt om bøder, som altså indgår som en del af det politiforlig, Venstre har undertegnet, om, at højere bøder skal finansiere flere politibetjente.

Derfor er jeg nødt til igen at spørge om de andre ting: Vil hr. Thor Pedersen bekræfte, at Venstre nu på trods af sin høje profil om ikke at ville tage højere skatter alligevel er med til at gennemføre forslag, der tager 230 mio. kr. fra de pensionister, der i det kommende år mister deres ægtefælle, at det er aftalt, at syge skal betale mere for visse typer medicin, og at Venstre er med til 45 forslag i finansloven, som finansieres ved, at man tager penge fra samtlige landets pensionister, førtidspensionister, kontant-hjælpsmodtagere og arbejdsløse?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Til hr. Peter Duetoft: Det må være sådan, at kravet til en regering er, at den skal sikre lov og orden, sikre, at man har det politi, der er nødvendigt. Man kan ikke sige, at det alene er oppositionen, der skal løfte det ansvar, men sådan var det stort set lagt til rette.

Regeringen kom i budgetoverslagsårene med et forslag om at reducere politistyrken med 820 betjente, hvor man vidste, at det, vi havde brug for, var flere betjente.

Det vidste politiet også, og det vidste regeringen, så man kan sige, at det var et drilleforslag overhovedet at indarbejde i finanslovsfor-slaget, at man ville reducere med 820 betjente,

altså at vi først skulle kæmpe op ad bakke, finde finansiering til 820 og bagefter de yderligere 400, som skal til for at løse opgaven. Det må regeringen jo også selv mene, når den nu har indgået aftalen.

Det, vi så er ude for, er, at finansministeren eller regeringen, hvem det så er, holder benhårdt fast i, at man ikke kan finde 200 mio. kr. af et budget på 400 mia. kr.

Efterfølgende har man kunnet finde 350 mio. kr. ved det, man kalder mere professionelle statslige indkøb. Vi foreslog at finde 100 mio. kr. på udbud. Det kunne man ikke, sagde regeringen, selv om det er til at finde det ud af et budget på 66 mia. kr., der gælder driftsområdet for staten; men man kunne bagefter, da forliget var indgået, finde 350 mio. kr. i forbindelse med professionelle indkøb. Så det er viljen, regeringen har manglet, til at nå et forlig på et langt tidligere tidspunkt.

Med hensyn til hr. Jørgen Estrup og oppositionens ansvar: Ja, man har et ansvar. Men det oplevede vi jo lige præcis ikke i 1980'erne i fodnoteperioden. Da var det jo chikane. Da brugte man dansk udenrigspolitik, sikkerhed og forsvar til at genere regeringen indenrigspolitisk. Da savnede vi lige præcis en ansvarlig opposition, som den nuværende regering har, der støtter, når det gælder Danmarks forhold udadtil, og ikke bruger det som en kamplads til at løse indenrigspolitiske spørgsmål.

Må jeg sige til hr. Frank Aaen: Det er rigtigt, at der er et hurtigere stop for udbetaling af sociale ydelser i forbindelse med dødsfald. Det bliver konverteret til nogle foranstaltninger, som man i øvrigt kan få som efterlevende ægtefælle, og som man ikke kan få i dag.

Det er rigtigt, at der er forslag om billigere medicin, og at der skal være udbud, så både amterne, statskassen og medicinbrugerne kan få glæde af at få billigere medicin. Det er rigtigt, at det ligger i forslaget.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan selvfølgelig godt forstå, at Venstre synes, det er strengt, at man skal betale, når man er med til at lave politiske forlig. Jeg kan også godt forstå, at Venstre helst vil betale øgede betjente med sådan mere luftige penge. Sådan har vi det også, når vi laver aftaler. Vi synes, det er sjovest, hvis man kan slippe med at betale ved at sige: Vi effektiviserer lidt her, og vi gør lidt

dér, og så er det regeringens ansvar at kradsse pengene ind.

Men hr. Thor Pedersen må vel have forståelse for, at SF ikke kunne leve med, at vi i den ene ende, dér, hvor vi laver kollektiv trafik, skulle betale med hård finansiering – dieselafgift, Københavns Havn, andre ting, som selvfølgelig er vanskelige og upopulære, og som vi skal tage øretæver for, når vi skal ud og finde pengene – og at Venstre i den anden ende så kunne få lov til at lave politiforlig bare med luftige penge, nemme penge.

Det går jo ikke. Der er jo nødt til at være en sammenhæng i det, og derfor endte det også med, at Venstre, da det ønskede at tilslutte sig det forlig, vi andre havde lavet, kom til at betale med hård valuta ved at stemme for nogle besparelser, som vi andre alligevel havde tanker om at gennemføre.

Sådan er det altså også nødt til at ende. Der er ikke nogen friбилletter i politik. Det troede jeg Venstre godt vidste. Nu ved man det hvert fald.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Så fik vi bekræftet, at Venstre er med til at tage 230 mio. kr. fra de pensionister, der i det kommende år mister deres ægtefælle. Forsvaret var så, at det bliver konverteret et andet sted. Det kan man tale om. Jeg vil bare sige, at det har Venstre ikke noget med at gøre. Venstre har ikke været med til at oprette en bedre ordning for enlige pensionister, som det blev sagt her før. Det er andre partier, der har gjort det, ikke Venstre. Venstre tog bare pengene, fordi der skulle finansieres mere politi.

Så blev der talt om billigere medicin. Det var ikke det, jeg spurgte hr. Thor Pedersen om. Jeg spurgte, om Venstre ville anerkende, at Venstre er med til at sikre, at visse typer medicin bliver dyrere for de syge end i dag. Det synes jeg da er rart at få at vide.

Vi fik heller ikke nogen bekræftelse på, at Venstre er med til systematisk at tage penge fra samtlige landets pensionister, førtidspensionister, arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere. Oven i købet sidder man år efter år og beslutter at bruge nogle af de menneskers penge. Det fik vi ikke bekræftet. Det vil vi også gerne have bekræftet.

Da det er min sidste korte bemærkning, vil jeg bare sige, at når man fremover hører Venstre sige, at de nok skal sørge for, at folk ikke kommer til at betale mere i skat, så skal pen-

sionister, der synes, pengene ikke slår til, lige huske, hvem det var, der var med til at tage penge i den her finanslov.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er kun for klarhedens skyld, fordi hr. Thor Pedersen ikke fik fat i mit spørgsmål fra tidligere, nemlig om Venstre skal forstås som værende forligspartner i aftalen om politiets vilkår. Jeg har forstået, at Venstres retsordfører har sagt, at det, der sker her, kun er et lapperi og ikke tilstrækkeligt sikrer politiet de ressourcer, der skal til for at løse de forskellige opgaver.

Derfor er vi selvfølgelig i Dansk Folkeparti meget interesserede i at vide, om Venstre har mulighed for efter et folketingsvalg at forbedre denne her aftale eller det har deponeret retten til at vurdere, om der skal ske ændringer for politiet, hos de partier, der i virkeligheden i første omgang indgik denne her aftale?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg vil først sige til hr. Thulesen Dahl: Altså vi er gået ind i en aftale om politiet, og den står vi ved. Det er en fireårig aftale, og kommer der objektive ændringer undervejs, så går jeg ud fra, at det gælder her som på andre områder, at dem drøfter man; men ellers står vi ved den aftale, som vi har sagt ja til.

Hr. Frank Aaen: Til det, hr. Frank Aaen spørger til om medicin, må jeg sige, at vi opfatter det i virkeligheden som en forbedring for medicinbrugere generelt, at man kan indkøbe medicin billigere end i dag. Det er en fordel for dem, der i dag yder tilskud til medicin, altså det offentlige, og en fordel for den, der privat bruger medicin.

Så ved jeg godt, at hr. Frank Aaen som medlem af Enhedslisten jo ikke er part i satspuljeforliget, men her må jeg sige, det er en gammel forligsaftale, at man har frigjort nogle penge, som man gør godt med for folk, der i forvejen har det svært. Det er altså ikke penge, der bruges på andre områder end til at hjælpe de svageste grupper i Danmark, og det er selvfølgelig trist, at Enhedslisten ikke er med, men vi har ikke i Venstre en intention om at ændre det forlig om satspuljen, som vi også har med den nuværende regering.

Hr. Jes Lunde: Det er jo mærkeligt, at vores penge er luftige. Det synes jeg er mærkeligt. Altså de penge, som regeringen med SF tager

fra borgerne, er ikke luftige, vel? Men dem, vi vil lade borgerne beholde, de er luftige. Det er mærkeligt. Det er egentlig mærkeligt. Og når vi foreslår, at staten skal hente 100 mio. kr. i besparelser ved udbud af et 66 mia. kr.s potentiale, hvor Allan Andersen siger, man måske kan finde 7 mia. kr., hvis man ser Udliciteringsrådets vurderinger, så kalder SF de 100 mio. kr. for luftige.

Når regeringen så selv mangler penge, kan den på samme område senere finde 350 mio. kr. Nu hedder det bare ikke udbud, nu hedder det »at købe mere professionelt ind«. Men udbud betyder bare at spørge til prisen og være professionel, så man kan sige, de luftige penge er åbenbart kun, når vi foreslår besparelsen; når regeringen foreslår det samme med SF's støtte, så er det rigtige penge.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Hr. Thor Pedersen skal ikke prøve at snakke sig uden om den udtalelse, som var meget klar, nemlig at Venstre ikke føler noget ansvar for den økonomiske politik i dag, den må regeringen selv stå for, og hr. Thor Pedersen skal slet ikke prøve at bruge udenrigspolitikken i 1980'erne som en begrundelse for, at Venstre så også kan tillade sig det i dag, for jeg tror, hr. Thor Pedersen trods alt ved så meget om grundloven, at udenrigspolitikken faktisk er regeringens ansvar, hvorimod finanspolitikken vedtages af Folketinget. Det gør altså en ganske stor forskel.

Det, der er problemet, er, at Venstre ikke vil vedkende sig, at hvis Venstre og De Konservative og de to andre partier i 1980'erne ikke havde haft et Folketing, der ville samarbejde med dem, så havde man ikke kunnet rette den økonomiske politik op i 1980'erne. Det synes jeg ville klæde hr. Thor Pedersen at erkende. Det er altså ikke nogen begrundelse at henvise til fodnotepolitikken. Det var regeringens ansvar, om den ville gå af eller blive siddende, og den blev siddende.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Jørgen Estrup: Nu er det af gode grunde ikke alt, medlemmer af Folketinget kan nå at læse, vil jeg erkende, men jeg synes, vi i Venstre gør rimelig meget ved at udarbejde et oplæg til forhandling om næste års finanslov. Det har vi også gjort i år, og det hedder »Velfærd, valgfri-

hed og tryghed«, og selv om der er et meget, meget begrænset oplag – fordi vi ikke ligesom skatteministeren er i stand til at få staten til at betale for pjecer om, hvordan man skal forstå regeringens synspunkter, så vi betaler selv for at få bl.a. De Radikale til at forstå vore synspunkter – skal jeg forære hr. Jørgen Estrup et sådant optryk, hvor vi forklarer, hvad det er, vi ønsker for år 2000, hvor det er, vi vil stramme op på det offentlige, på finanspolitikken, og i øvrigt gøre andre gode gerninger. Så den del lever vi op til.

Men det kan ikke være vores ansvar, hvis regeringen ønsker at finde løsninger, bl.a. sammen med Enhedslisten, som vi ikke er enige i. Man kan ikke dér sige, at dér er det så oppositionens ansvar at gøre noget. Nej, så er det regeringens valg, hvem den ønsker at samarbejde med.

Vi fik jo også ret. Det var jo muligt for regeringen i forbindelse med forhandlingen om politiet at finde de penge, der var nødvendige for at få en aftale med os. Så man skulle være startet dér i stedet for at starte med, at det, vi på forhånd havde erklæret var afgørende for os, ville man forsøge at skubbe os ud af banen på.

Gitte Seeberg (KF):

Det Konservative Folkeparti har sammen med Venstre stillet en række ændringsforslag i forbindelse med tredjebehandlingen af finanslovsforslaget.

Ændringsforslagene, vil jeg sige, er ikke udtryk for en udtømmende liste over, hvad vi gerne så ændret i finansloven for år 2000, men alene en håndfuld forslag.

Den overordnede debat finder sted her i morgen, og jeg vil derfor i mit indlæg koncentrere mig om ændringsforslagene.

Regeringen har i år lavet en meget omfattende og meget detaljeret finanslov, et såkaldt klu-detæppe, hvor Det Konservative Folkeparti kun har været med i en mindre del af aftalerne. Regeringen har måttet betale en høj pris for de mange aftaler til forskellig side.

Slutresultatet er heller ikke blevet en neutral finanslov, som finansministeren lagde op til i sommer. Derimod er finanspolitikken blevet lempet en smule. Det er dyrt at lave aftaler med venstrefløjen og CD.

Det Konservative Folkeparti havde i år tre hovedtemaer på dagsordenen: Det var politiet, det var en kræfthandlingsplan, og endelig var det erhvervslivets forhold.

Der blev en aftale om politiet, og der blev en aftale på kræftområdet, men der blev ikke noget til erhvervslivet. Erhvervslivet er finanslovens store taber i år og dermed også hele det danske samfund. Det må vi så slås videre med næste år.

Hvad angår politiet, er vi tilfredse med, at det nu er lykkedes at skabe nogle fornuftige rammer for politiet med det 4-årige forlig, som er indgået. Det var et ønske hos os, at der skulle flere politifolk i korpset. Det er sket. Der er også sat flere penge af til IT, nærpoltiet vil blive udbygget, efterforskningsindsatsen styrket og indsatsen imod vold og bandekriminalitet styrket. Alt sammen gode initiativer, som både borgerne og politiet kan være godt tjent med.

Vi er i Det Konservative Folkeparti også meget tilfredse med den aftale, som blev indgået på sundhedsområdet. 0,5 mia. kr. over de næste 3 år til kræftbehandlingen er blevet slutresultatet. Penge, der øremærkes til formålet, og som har til formål både at øge aktiviteten på området med henblik på at reducere ventelisterne og at forbedre behandlingskvaliteten.

De øvrige aftaler på sundhedsområdet om bl.a. udmøntning af forslaget om mammografi-screening, om frit valg til hospice for uhelbredeligt syge og om indsatsen på psykiatriområdet er alle gode forslag, som vi er glade for at være med i.

Af andre positive elementer og delaftaler skal jeg nævne udmøntningen af satspuljen, aftalen om førtidspension, aftalen om flere midler til motorvejene, og endelig at der nu er blevet aftalt en tidsplan for opførelse af skuespilhus og operahus.

Men når det så er sagt, lægger Det Konservative Folkeparti kraftig afstand til en række af de elementer, som er indgået i diverse aftaler, hvor vi ikke har været med, og som hovedsagelig er båret af den nye alliance mellem regeringen, SF og CD.

Enkelte forslag støtter vi dog. Det bliver ud fra en konkret vurdering. Jeg vil også her samtidig sige, at vi støtter også en række af de forslag, som Kristeligt Folkeparti har fremsat.

Men en række af de indgåede aftaler giver anledning til bekymring. Dansk erhvervsliv har måttet betale en høj pris. Især landbruget er kommet til at betale en høj pris, selv om den ikke er lige så høj, som finansministeren oprindeligt havde lagt an til. Men tæt på ½ mia. kr. løber landbrugets nye omkostninger op i. Og

det er meget for et erhverv, som i forvejen er trængt.

Administrationsgodtgørelsen vil ad åre blive afskaffet. I stedet har man indført en helt ny tilskudsordning til det, som nu hedder erhvervs-service; et forslag, som vi stærkt lægger afstand til.

De større virksomheder får nu igen afkortet moms-kredittiden, hvilket alene giver et merprovenu på næsten 600 mio. kr. Men det er ikke alene provenuet. Det pynter også pænt på de offentlige finanser, når der lige kan indkasseres tæt på 12 mia. kr. med et snuptag ved at fremrykke betalingstidspunktet.

Så er der regeringens pvc-afgiftsfor-slag, som nu vil gå igennem. Vi er meget bekymrede over, at der er flertal for et sådant forslag. Der er ingen tvivl om, at det vil flytte arbejdspladser til udlandet.

Der er indgået en trafikaftale mellem regeringen, SF og Enhedslisten. Jeg vil sige, at der selvfølgelig er elementer i denne aftale, som er gode nok. Men selve finansieringen er en katastrofe. Der trækkes over perioden knap 2 mia. kr. ud af Københavns Havn, som ryger direkte i foret i statens lommer.

Hertil kommer afgift på diesel og afgift på naturgas. Hvad angår dieselaftgiften, er der tale om en ganske betydelig stigning, som selvfølgelig vil ramme især vognmandserhvervet hårdt, og der er næppe tvivl om, at vi vil se en vis udflagning af danske lastvogne i den kommende tid.

For så vidt angår naturgasafgiften, så må man sige, at DONG lige lænses for 200 mio. kr., men det rammer dog ikke skatteyderne eller forbrugerne direkte, men kun indirekte.

En lang række af regeringens finansieringsfor-slag er engangsindtægter. Jeg må sige, at jeg blev særlig overrasket, da jeg i aftalen om Måltidets Hus m.v. kunne læse, at der i år 2000 skulle ske omlægninger af statslige aktiver for 3 mia. kr. Vi afventer spændt og ser, hvad regeringen her har forestillet sig.

Vi undrer os i Det Konservative Folkeparti over, at regeringen har indgået aftalen med SF, CD og Enhedslisten om flere job i den offentlige sektor. Jeg tænker her på jobbene for de langtidsledige over 48 år. Såvel vismandsrapport som Økonomisk Oversigt peger helt entydigt på problemerne for det private erhvervsliv med at få ansat folk i konkurrence med det offentlige. Væksten i den offentlige beskæftigelsen vil i

de næste 2 år være tre gange så høj som i det private.

I det hele taget vil jeg gerne sige, at vi undrer os meget over regeringens adfærd på arbejdsmarkedsområdet. Sidste år lavede vi en omfattende arbejdsmarkedsreform, men regeringen føler sig tilsyneladende fri til at indgå, hvilke aftaler regeringen ønsker.

Der er i forbindelse med dette års finanslovaftale foretaget nogle småjusteringer, men alligevel har vi måttet konstatere, at da regeringens ændringsforslag her blev fremlagt for et par dage siden, var der et ændringsforslag på over 2,3 mia. kr., som end ikke har været forelagt forligspartierne bag arbejdsmarkedsreform III. Det undrer vi os meget over, og vi vil på baggrund af det undlade at stemme for det her ændringsforslag. Vi føler ikke, at det vil være rigtigt at stemme for det, men selvfølgelig heller ikke at stemme imod det, for jeg går ud fra, at det er en del af arbejdsmarkedsreform III, men det er i hvert fald ikke noget, forligspartierne er blevet orienteret om.

Så vil jeg sige lidt om vores og Venstres ændringsforslag. Vores ændringsforslag kan ikke alene gøre op for de skader, regeringen med sine forligspartier har påført dansk erhvervsliv. Vi så gerne hovedparten af regeringens nye skatter og afgifter for erhvervslivet taget af bordet.

Jeg vil nævne et par af vores konkrete forslag. Vi foreslår en reduktion af ulandsstøtten, så den fastfryses på 1999-niveau. Det samme gælder for Mifrestarammen. Gennemføres Venstres og De Konservatives forslag, er vi stadig det land i verden og blandt de lande i verden, der yder mest i bistand til de fattigste lande.

Vi ønsker fortsat at hjælpe landene tæt på os med miljøbistand og med at gøre dem klar til et medlemskab af EU. Det er der også mulighed for fortsat inden for denne ramme.

Så har vi et forslag om udlicitering. Det er i statens regi næsten gået i stå. Kun knap 20 pct. af statens driftsbudget udliciteres i dag. Vi ønsker det hævet med blot 6 pct. på baggrund af tidligere erfaringer, for at det kunne frigøre et beløb på minimum 600 mio. kr. Ikke et mål, som burde være svært at nå.

Vi har også forslag om besparelser på voksen- og efteruddannelse på 500 mio. kr. Vi bruger i dag omkring 14 mia. kr. årligt på voksen- og efteruddannelsesområdet, og den besparelse er bestemt realistisk.

Vi har også en række forslag på arbejdsmarkedsområdet. Bl.a. foreslår vi, at reglerne for befordringsgodtgørelse for aktiverede personer i ordinær beskæftigelse ligestilles.

Vi foreslår tillige besparelser på reserverne. Ministerierne må selv omprioritere de penge, som de mangler.

Og hvad vil vi så bruge de penge til, som vi sparer?

Først og fremmest har vi en række initiativer, som vi mener, det haster med at få gennemført. Regeringen har ladet udarbejde en betænkning om generationsskifte, som man tilsyneladende ikke har tænkt sig at bruge til noget som helst. Men det har vi. Der skal gøres noget snart, hvis vi skal sikre fornuftige generationsskifter. Vi har læst betænkningen og har en række forslag, som vil kunne smidiggøre generationsskifte. Det gælder på goodwillområdet, skattemæssig succession for nære medarbejdere, forbedring af etableringskontoordningen og en række andre forslag.

På erhvervsbeskatningsområdet har det høj prioritet for os at finde en varig løsning på problemerne med medarbejderaktier, aktieoptioner og andre lignende ordninger. Vi er moderat positive over for regeringens udspil om aktieoptioner, men foretrækker vort eget forslag, som er mere bredt, og som retter sig mod optioner i al almindelighed. Endvidere kan man rejse spørgsmål om, hvorvidt den foreslåede ordning vil være konkurrencedygtig med udenlandske optionsregler. Vi mener også, der er behov for at forbedre afskrivningsmulighederne, især inden for IT.

Der er påtrængende behov for at genindføre den gamle kompensationsordning for genindvindingsindustrien, før hele branchen går neddem og hjem. Det koster 40 mio. kr. Det er til at overse, men forslaget har en meget stor miljømæssig betydning.

Vi ønsker flere midler afsat på IT-området og er derved enig med forskningsministeren i, at der skal flere midler til.

Af andre forslag kan nævnes zoonoseområdet, hvor vi ønsker en yderligere styrkelse af indsatsen mod bakterier i vores mad.

Jeg har ikke gennemgået alle vores ændringsforslag, som jeg startede med at sige, men jeg har taget et par af dem, som jeg synes var mest væsentlige.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil allerførst starte med at udtrykke min uforbeholdne glæde. Jeg synes faktisk, at der er noget opløftende her på en dag som i dag. Alttså, at opleve, at vi her – ja, vel stort set midt under tredjebehandlingen af finansloven for næste år – skal se et ændringsforslag blive delt rundt fra regeringen, som drejer sig om at lave en fordobling af hædersgaverne til besættelsestidens ofre, det vil jeg gerne give min uforbeholdne støtte til og udtrykke med uforbeholdne glæde over.

Samtidig er det selvfølgelig lidt barokt, den situation, vi står i, at vi skal opleve, at der kommer sådan et ændringsforslag her midt under tredjebehandlingen. At det skyldes, at der så ud til at danne sig et flertal her i Folketinget uden om regeringen for det af Dansk Folkeparti fremsatte forslag, som ville fordoble hædersgaverne, ja, det er jo så bare den situation, vi står i. Men jeg skal ikke undlade alligevel at udtrykke, at Dansk Folkeparti selvfølgelig støtter det forslag, der nu ser ud til at kunne skabe flertal her i Folketinget.

Det er jo – skulle jeg hilse og sige – noget, som vi i Dansk Folkeparti har kæmpet for i flere år, at få hædersgaverne til besættelsestidens ofre forhøjet i forhold til det beløb, 6.800 kr. pr. år, de er på i dag, og det har taget noget tid at få det her igennem. Men her er så altså et resultat af et stykke politisk arbejde, og det er vi bestemt meget glade for.

Ud over det så vil jeg sige, at det har jo været et efterår, hvor Dansk Folkeparti ikke har været med i finanslovforhandlingerne, og derfor har vi jo heller ikke haft mulighed for at påvirke de ændringsforslag, som eksempelvis finansministeren har stillet gennem medvirken til en række af de delaftaler, der er indgået.

Det har ikke været, fordi vi selv har følt, det var den bedste situation for os. Vi havde hellere set, at vi havde taget del i finanslovdrøftelserne her i efteråret. Men det var jo sådan, at allerede i oktober måned, gjorde statsministeren det krystalklart, at Dansk Folkeparti aldrig blev stuerent, og som følge af det skulle vi selvfølgelig heller ikke inviteres med til finanslovforhandlingerne.

Det har statsministeren gjort sig til talsmand for ved flere forskellige lejligheder, og jeg skal bare citere Berlinske Tidende fredag den 15. oktober her i efteråret, hvor der står: »Selv har Poul Nyrup Rasmussen ellers taget kraftig afstand fra Dansk Folkeparti og på forhånd ude-

lukket partiet fra forhandlingerne om næste års finanslov. Det er sket med den begrundelse, at Dansk Folkeparti ikke er stuerent«.

Og senere i artiklen står der: »Finanslovsforhandlingerne handler om meget andet end udlændingepolitik, men ifølge Poul Nyrup Rasmussen kan det under ingen omstændigheder komme på tale, at Dansk Folkeparti får lov til at sidde med ved bordet. I finansloven er der bestemt mange felter, hvor det er afgørende at have hjertet med. For eksempel kommer der til at indgå spørgsmål, som både direkte og indirekte får betydning for, hvor mange penge vi afsætter til hele integrationsområdet i år 2000 og 2001, sagde statsministeren«.

Efter det var det selvfølgelig ikke overraskende for os, at vi ikke er blevet inviteret til finanslovforhandlinger, men jeg har forsøgt at få at vide under den her debat i forhold til hr. Jan Petersens ordførerindlæg – nu vil jeg gøre det i forhold til finansministeren, som jo senere svarer på de indlæg, der har været heroppefra i løbet af dagen – hvad det her så betyder for fremtiden.

For den naturlige konsekvens, selv om vi selvfølgelig vil beklage, hvis det er konsekvensen, ja, det må jo være, at regeringen allerede nu kan meddele, at Dansk Folkeparti så heller ikke bliver inviteret til finanslovforhandlinger de kommende 2 år, hvis det er sådan, at regeringen sidder på taburetterne hele valgperioden ud. Så kan man jo lige så godt sige det. Så er der jo ingen grund til, at vi sætter tid af i kalenderen næste efterår for at komme til finansministerens lokaler.

At det så virker lidt komisk, al den stund at vi jo var med i finanslovforhandlingerne sidste år, altså om finanslovaftalen for i år, og at statsministeren udtalte nogenlunde den samme kritik i forhold til Dansk Folkeparti forud for finanslovforhandlingerne sidste år, det er jo så en anden situation.

Det tyder jo nok på, at det, det i virkeligheden drejer sig om, er, at når regeringen har brug for Dansk Folkepartis 13 mandater i spillet om finansloven, så bliver vi inviteret med. Det blev vi sidste år. Og når regeringen ikke har brug for vores mandater, så bliver vi ikke inviteret med. Og det har man ikke haft i år, fordi Enhedslisten jo fra starten sagde, at man ville blive ved forhandlingsbordet. Derfor har man ikke haft brug for vores mandater, og derfor har vi ikke været inviteret med. Det, statsministeren så i virkeligheden har været ude at sige, er sådan

lidt en gratis omgang. Men det ville være rart at få afklaret, og jeg håber, finansministeren her senere i dag kan give en klargøring af det her i sit svar på de spørgsmål, der er rejst.

I forhold til de aftaler, der så er indgået, vil jeg give nogle enkelte kommentarer til nogle af punkterne. Jeg vil sige omkring rammerne for den førtidspensionsreform, der jo skal indgås, og som skal udmøntes de kommende år, at vi ser meget positivt på, at man laver ændringer inden for førtidspensionsområdet. Og nogle af de ændringer, man har lagt op til i den aftale, der er indgået, synes vi også ser meget fornuftige ud, og vi har jo selvfølgelig bemærket, at man nu næste år – sandsynligvis i efteråret 2000 – skal behandle de lovforslag, der så senere skal vedtages og gøre, at reformen kan træde i kraft fra 2003.

Vi vælger at stemme for det ændringsforslag, som bevilger rammen til førtidspensionsreformen, og det gør vi selvfølgelig, fordi vi gerne vil medvirke i det forløb, der efterfølgende kommer omkring førtidspensionsreformen.

Derimod er vi ikke så meget for den del af finanslovkludetæppet, der handler om servicejob. Vi har meget stor interesse for området, og vi synes egentlig også, at selvfølgelig er der nogle folk, der kan komme i klemme, som man måske kan hjælpe, men vi har meget svært ved at se, at regeringen kan få det her afgrænset på en fornuftig måde. Og det, man risikerer med den måde, de servicejob er skruet sammen på, er jo, at man får ansat en hel masse nye i offentlige job ude i kommunerne, som bare træder i stedet for andre folk, der i givet fald ville være ansat.

Jeg ved godt, det står i aftalen, at man ikke kan ansætte en med støtte, som træder i stedet for en fyret person, men der er jo mange måder at omgå de ting på. Så jeg har svært ved at se, at man i virkeligheden kan afgrænse det. Og det betyder jo, at de her servicejob kan risikere at blive en akilleshæl, altså at man bare får øget den offentlige sektor uden i virkeligheden at få noget ud i den anden ende og i virkeligheden bare sætter nogle andre folk ud på et ventespør. Derfor er vi meget skeptiske over for den konstruktion, der ligger, men har selvfølgelig sympati for de intentioner, der ligger bag en indsats på et område som det her.

I forhold til aftalen om justering af aktiveringsindsatsen har vi flere gange meddelt, at vi er tilhængere af øget fleksibilitet over for de ældste ledige. Derfor er vi selvfølgelig også po-

sitive over for de dele af aftalen, der betyder øget fleksibilitet. Vi ville gerne være gået endnu længere end det, der er lavet i aftalen. Men det er klart, at der er nogle ældre ledige i samfundet, som det ikke tjener den store nytte at tvangsaktivere. Derfor er der en idé i at skabe større fleksibilitet over for dem, og vi støtter de bestræbelser.

Så er der indgået en aftale på sundhedsområdet. Det er klart, at vi er store tilhængere af øget indsats over for kræft og herunder selvfølgelig også den mammografiscreening, som vi selv var med til at vedtage i et flertal uden om regeringen forud for Folketingets sommerferie i år. Men jeg må i den her sammenhæng udtrykke stor forundring over det forløb, der har været her i efteråret omkring mammografiscreening.

Vi forstod det sådan på statsministeren her i Folketingets spørgetid tidligere på efteråret, at de partier, som stod bag det flertal uden om regeringen, der pålagde regeringen at indføre mammografiscreening, ville blive konsulteret, blive taget med ind i forhandlingerne omkring det her. Den måde, Dansk Folkeparti er involveret i det her på, er så efterfølgende blevet, at vi er blevet orienteret om, hvad andre er blevet enige om. Det er altså utilfredsstillende, specielt når det endda er noget, hvor regeringen direkte løber fra et løfte, statsministeren selv har givet her i Folketingssalen.

Det er jo slet ikke en måde at lave politik på. Og selv om vi kan have politiske uenigheder, og regeringen jo hele tiden har været modstander af den her mammografiscreening, fordi man har ment, den ikke kunne lade sig gøre, jamen så har der altså været et flertal i Folketinget, der ville noget andet. Det må regeringen selvfølgelig respektere. Nu laver man så en model – og det er måske den model, man kan finde frem til – men det forløb, der har været, og det løfte, der var fra statsministeren, har gjort, at vi bliver nødt til at udtrykke stærk kritik af det forløb.

De andre punkter, der er i aftalen – jeg skal bare nævne sådan nogle ting som hospice, psykiatri og genoptræning – er selvfølgelig ting, hvor vi støtter, så langt man overhovedet kan komme i retning af at forbedre tilstandene på de områder. Der er en enkelt ting på sundhedsområdet i aftalen, som vi er meget skeptiske over for, og det kan nok ikke komme overraskende. Finansieringsdelen indeholder en ny model i forhold til medicinpriser. Og vi er skeptiske overfor, om man kan udmønte den del af

aftalen, uden at det medfører øgede medicinpriser for de syge i Danmark. Vi vil selvfølgelig følge udmøntningen meget tæt og i givet fald også følge det op senere. Vi har allerede fulgt det op i forhold til et ændringsforslag, som vi jo så stemmer om senere i dag.

Jeg vil så lige henholde mig til finanslovens trafikdele. Der vil jeg ligesom ordførere før mig give en enkelt tilkendegivelse omkring Københavns Havn. Som andre ordførere tror vi, at regeringen og forligspartierne på det område er på meget tynd is, som hr. Arne Melchior fik det udtrykt tidligere. Den malking, som sker af Københavns Havn, kan meget vel vise sig at være grundlovsstridig og blive dømt ved retten som noget, man ikke kan foretage.

Dermed vil man komme til at mangle i år 2000 750 mio. kr. At bringe sig selv i den situation er jo ikke særlig smart. Jeg synes i virkeligheden, at mange af de spørgsmål, der har været stillet tidligere i dag omkring det her spørgsmål, har været meget relevante, også til hr. Jan Petersen, da han var ordfører. Men det har været meget svært at få nogle svar, som kunne indikere, at der egentlig er gjort det forarbejde, som er nødvendigt for at give Folketinget en idé om, at der er styr på tingene på det her område.

I forhold til politiaftalen er vi selvfølgelig glade for de ekstra midler, som tildeles politiet. Men vi mener, at politiet har fået stadig flere opgaver, og vi mener, at politiet opererer i et stadig mere urolaget samfund og har flere og flere opgaver af præventiv effekt, hvor politiet bliver nødt til at være meget mere synligt, end politiet er i dag. Derfor tror vi ikke på, at det, man tildeler politiet over denne her 4-årige periode, er tilstrækkeligt til, at politiet kan løfte de opgaver, vi forventer, politiet skal løfte.

Derfor har vi også stillet et ændringsforslag, der tilfører politiet i den 4-årige periode, forliget rækker, 1 mia. kr. mere, altså 250 mio. kr. om året, hvad der efter vores opfattelse ville være en nødvendig forbedring, for at politiets vilkår er rimelige i forhold til de opgaver, vi forventer, at politiet løfter.

Jeg har så forstået, at den aftale, der er indgået, hvor Venstre og De Konservative, efter politiforliget er indgået, har tilsluttet sig, betyder, at de betragtes som forligspartnere og inden for denne her 4-års periode ikke kan – heller ikke efter et folketingsvalg ser det ud til – lave et alternativt flertal på politiområdet, og det er selvfølgelig ærgerligt. Men vi må håbe, at regeringen og forligspartierne selv så indser, at

det ikke er tilstrækkeligt, det man er blevet enige om.

Jeg synes lige, man skal minde om, at der faktisk også i aftalen om finansloven for næste år ligger en aftale om kulturområdet. Der skal ske nye, massive offentlige investeringer i Københavnsområdet. Man har indgået aftale om, at der bliver lavet et nyt skuespilhus og et nyt operahus, bl.a. med konservativ opbakning. Det er noget, Dansk Folkeparti tager afstand fra. Vi mener ikke, tiden er inde til disse nye, store offentlige investeringer, som her foretages, og går selvfølgelig imod disse.

Jeg skal lige for en ordens skyld sige her mod afslutningen, at de ændringsforslag, som Dansk Folkeparti har stillet, er ikke udtryk for en udtømmende liste af, hvordan vi gerne ville ændre finansloven. Det, vi har forsøgt i år, er med vores ændringsforslag at komme med forslag, som vi har en overbevisning om, at andre partier også vil kunne støtte, og dermed jo også vise, at der faktisk kunne være alternative muligheder for at lave finanspolitik end den kreds, der primært står bag de kludetæpper, der er indgået for næste års finanslov.

Derfor er de meget målrettede på bestemte områder, og jeg synes egentlig også, at eksemplet med hædersgaverne, som jeg har glædet mig så meget over i starten af min tale, og som jeg også vil glæde mig over her i slutningen af min tale, er udtryk for, at vi er lidt på rette spor, hvad det angår. Og man kan jo håbe, at der så også er andre af vores ændringsforslag, der på tilsvarende vis vil blive taget op bl.a. af regeringen og så selvfølgelig vil blive gennemført også med vores stemmer.

I forhold til andre partiers ændringsforslag tager vi stilling fra forslag til forslag. Der er en lang række forslag, vi kan støtte. Bl.a. Kristeligt Folkeparti har stillet forslag om puljer inden for en lang række bestemte afgrænsede sociale initiativer, og de forslag vil vi støtte. Også en lang række af V's og K's ændringsforslag og Frihed 2000's ændringsforslag vil vi støtte.

Der er ændringsforslag også fra Frihed 2000, vi ikke kan støtte. Der er bl.a. forslag om, at man via lånepuljer for kommuner og amter skal forbedre nogle områder, hvor vi absolut mener, der skal forbedres. Men altså, vi synes det er lidt som – jeg beder formanden undskyldte – at tisse i bukserne. Hvis man låner til de formål, er det ikke den måde, man løser det på på lang sigt. Det er kun en gerning, der kan hjælpe på meget kort sigt, og derfor føler vi ikke, at det er

den rigtige måde at gøre det på. Derfor er der så nogle ændringsforslag, som vi vælger at stemme imod.

Peter Duetoft (CD):

I dag er det jo kun ændringsforslagene, vi skal drøfte, så de mere politiske følger af det her skal jeg ikke gå ind på. Men jeg vil da godt starte indlægget her med at sige tak til finansministeren for den udmærkede stemning, der var ved forhandlingsbordet, jeg var lige ved at sige ligegyldigt hvem, der sad der. Vi prøvede jo i mange forskellige kombinationer, og jeg synes, at det var både konstruktivt, og der var en god stemning, og vi nåede jo heldigvis også i de fleste af konstellationerne en lang række resultater, og det vil jeg gerne kvittere finansministeren for. Må jeg gøre det nu, for så er jeg jo sikker på at huske at gøre det i stedet for i en opthed politisk diskussion i morgen.

Der er selvfølgelig en række af de ændringsforslag, der er stillet her, som vi er specielt glade for. Nu har politiaftalen jo været drøftet adskillige gange her i eftermiddag, og vi har jo også drøftet lidt om dens tilblivelse osv., og det skal jeg ikke gå mere ind på, men bare sige, at vi er meget tilfredse med, at der kom en politiaftale, også at den fik så mange partier bag sig, som den gjorde, selv om der skulle lidt krummelurer til, for det er vigtigt for politiet, at man kan planlægge. Det er vigtigt for at pengene kan bruges effektivt, men det er også vigtigt, for at politiet kan få den slagkraft, de skal have, og så er det jo nok så vigtigt, fordi det sender et signal af sted om, at trygheden også i den sammenhæng er væsentlig i vores samfund.

På sundhedsområdet og i satspuljerne er vi naturligvis meget tilfredse med, at en række af de udsatte grupper har fået en ekstra håndsrækning. Der er jo ingen, der kan være i tvivl om, at et af hjertebørnene i CD's politik har været de sindslidende og deres forhold, så det løft, der sker her, er vi meget tilfredse med. De hjemløse og andre grupper, som har det svært, får hjælp og får nye muligheder med en række af de beslutninger, der træffes i de indgåede forlig.

Jeg vil godt herfra kvittere finansministeren for forslaget om de 800.000 kr. til Fountain House, de fem huse rundt om i Danmark, der nu er kommet på finansloven. Det er i virkeligheden et af de mest fremsynede og en af de mest nyskabende indsatser for sindslidende, der findes. De har skullet leve lidt fra isflage til

isflage, fordi det var lidt tilfældigt, om de kunne få tipsmidler eller ikke kunne få tipsmidler, men nu har de så lidt planlægning i det, og det er i alt fald modeller, der har vist nogle muligheder over for nogle mennesker, som har været i vanskelige situationer, men som har en mulighed for at få et langt bedre liv. De får nu også en sikkerhed for husenes drift og deres videreudbygning i alt fald endnu et år. Forhåbentlig er det noget, vi kan vende tilbage til, sådan så det også er noget, der kan komme til at fortsætte i en række år.

I alt fald er det en model, som jeg tidligere har nævnt, men hvor der ikke rigtig er sket så meget, nemlig en model, man måske skulle overveje på andre områder inden for socialpolitikken – altså tankegangen om, at man, brugere og medarbejdere i fællesskab – forsøger at hjælpe mennesker, der har haft det svært, ud i små arbejdsjob osv. for at åbne dem og få dem ud i samfundet. Det kunne måske lade sig gøre over for andre udsatte grupper, og derfor var det måske en model, man skulle kigge lidt på. Men i alt fald er det dejligt, at de er blevet prioriteret her.

Servicejobbene, ja, det er jo en lille blomst, som er vokset ikke mindst i SF's og CD's baghave, og den har jo nu vokset sig til et helt blomsterbed, og det er faktisk ganske glimrende. Vi håber, at de kan være med til at standse det, vi tillader os at kalde den lidt åbelige aktiveringsdille, altså nogle steder, hvor man troede, at man med nogle mindre kurser hist og her kunne få mennesker, der havde været langtidsledige, tilbage på arbejdsmarkedet, og hvor man jo må erkende, at det giver en meget stor frustration hos de mennesker, der bliver udsat for lidt af hvert; bibliotekarer, som bliver tilbudt 10. klasses dansk og den slags, som jo ikke nødvendigvis fører vedkommende tilbage på arbejdsmarkedet. Men at man ud over at have gjort det bedre for de her mennesker og få sendt et signal om, at vi faktisk ønsker at bruge de kræfter og de ressourcer, de har, jo samtidig er med til at gøre det bedre for samfundet. For servicejobbene skal jo netop gå ind en række af de steder, hvor der i befolkningen er en meget stor efterspørgsel efter serviceniveaet, og dermed være med til at støtte det, at vi får et samfund, som løser de opgaver, der også er en forventning til hos befolkningen.

Jeg tror, at den her fælles indsats – det at gøre det bedre for den enkelte, samtidig med at befolkningen som sådan oplever et samfund,

der er rarere at være i – faktisk er noget, der kan være startet her, og dermed kan det godt være, at den finanslov, der i virkeligheden ikke ser ud som den store reformfinanslov, i virkeligheden på det punkt er med til at skabe nogle ting, der trækker lange linjer frem. Og alt det der sniksnak kan vi jo så tage i morgen; den der diskussion om udvidelsen af den offentlige sektor, og hvor farligt det hele er, og hvad ved jeg. Jamen altså, den tror vi ikke på. Vi tror stadig væk på, at det at have mennesker gående i en langtidsarbejdslededsituation og med noget aktivering, som de bestemt ikke føler er spor, spor gavnlige for noget, er langt mere skadeligt for det danske samfund, end at man sætter nogle mennesker til at lave noget, vi faktisk har brug for i det danske samfund. Så det er et område, vi er meget tilfredse med.

Der har været lidt diskussion om det forsøg, der er på finansloven omkring helhedsskolen. Jeg vil godt sige, at vi er tilfredse med, at man nu går ind i den tankegang og siger, om skolen ikke kan være et mere samlende midtpunkt i de unges liv, end den var tidligere. Jeg har hørt lidt diskussioner om, hvorvidt det var inden for eller uden for et forlig, og hvad ved jeg. Jeg håber, at man får afklaret de ting, sådan så der ikke er noget problem i at gå i gang med de forsøg på skoleområdet. Men vi hilser dem i alt fald med glæde.

På kulturområdet er der jo en god national investering, nemlig den nationale investering af vores Gauguin'er og alle de andre dyre malerier, vi har på Ordrupgård, som jo er nationale klenodier i den forstand, at de jo i alt fald repræsenterer en ganske stor værdi – de bliver jo jeg vil ikke sige reddet, men de bliver jo i alt fald nærmest reddet i forbindelse med den ekstrabevilling, der er til Ordrupgård.

Jeg synes, det var lidt skammeligt at vide, at vi i Danmark har så store kunstskatte og samtidig vide, at de findes under nogle forhold, der, fordi man i mange år har givet løfter, som ikke rigtig er ført til noget, udgør en fare for, at de ville blive ødelagt. Det har de bevillinger, der nu kommer her, jo heldigvis været med til at forhindre, sådan så Ordrupgård bliver et rigtigt museum i den forstand, at det har en enorm national og international respekt om sig. Men nu får det så også de bygningsmæssige kvalifikationer, der skal til, så vi kan prale endnu mere af det.

Det dansk-jødiske museum er vi også glade for. Der var lidt diskussion med staten om nog-

le istandsættelser af bygninger, men heldigvis er det nu løst, så det museum kan komme i gang.

Endelig glæder vi os over de beslutninger, der er om Det Kongelige Teater, både når vi snakker om skuespilhuset og operaen, men bestemt også over, at man nu har sagt, at den 4-års-plan, der er lagt for Det Kongelige Teater, har sat nye ønsker til det, man skal lave på teatret. Så er det ikke rimeligt samtidig at komme med store besparelseskrav. Derfor kan vi konstatere, at besparelseskrevet for Det Kongelige Teater er sat væsentligt ned, og det stod rent faktisk også i det forlig, vi indgik med regeringen og Det Konservative Folkeparti, at det var meningen. Det har man så levet op til i forbindelse med finansloven, og tak for det.

Jeg vil sige i dag og måske gentage det i morgen, at jeg håber, at Det Kongelige Teater forstår det her. At Det Kongelige Teater ved, at en af de ting, der nu er besluttet, nemlig at de tre kunstarter skal være sammen, også betyder, at den produktudvikling, der er lagt op til i 4-årsplanen, indebærer, at man ikke længere bare skal have »Der var engang« og »Elverhøj« som forestillinger, hvor de forskellige kunstarter går sammen. Det kræver en produktudvikling, og det kræver, at man finder flere steder at gå sammen og gerne i noget ny dramatik.

På landbrugsområdet vil vi godt bede regeringen om at lade være med at blive ved hvert eneste år at komme med den dér med konsulentordningerne og vikarordningerne. Altså den kommer med hvert år, og man ved også godt, at den bliver fjernet igen hvert år, og det dér spil, skulle vi ikke lade være med det? Vi er selvfølgelig glade for, at det er lykkedes at redde begge ordninger, men skulle vi ikke sige, at nu har vi taget kampen i en årrække, og den er endt samme sted hver gang, så nu må der da snart være matchpoint i det her?

Husdyrbesætningerne: Ja, nedskæringerne af afskrivninger blev da heldigvis ordnet sådan, at det nu er til at leve med, og alt i alt synes jeg nu godt, man kan være det bekendt over for landbruget, det, der er kommet til her.

Så er der en række ændringsforslag fra Dansk Folkeparti og fra Frihed 2000, og jeg vil bare uden at gå i detaljer sige, at dem stemmer vi imod. Det gør vi såmænd, fordi vi mener, de fører til et samfund, som vi ikke er enige i. Der er en masse prioriteringer dér, som er langt, langt, langt anderledes end dem, CD står for, og

derfor er der ingen grund til at gå i den retning, så det bliver nej og nej og nej.

Kristeligt Folkepartis forslag om skilsmisserådgivning støtter CD. Vi har i en årrække været et af de partier, der har arbejdet kraftigt for, at den rådgivning skulle have penge fra tipsmidlerne, og der skete åbenbart nogle misforståelser under forhandlingerne om satspuljen. Men vi er glade for, at det nu via det ændringsforslag bliver reddet i land, sådan at skilsmisserådgivningen får penge igen.

Så vil jeg da gerne dele hr. Kristian Thulesen Dahls glæde over hædersgaveforslaget. Nu kan vi så være tilfredse med, at regeringen er gået med. Vi er tilfredse med, at det arbejde, som ikke mindst hr. Frank Aaen og hr. Arne Melchior har gennemført i årevis med beslutningsforslag, og hvad ved jeg, altså nu har båret frugt, så det bliver gennemført, og der sker den rimelige forøgelse af hædersgaverne. Dermed får man visket et kedeligt signal bort for nogle mennesker, som har gjort en stor indsats for Danmark. At det så sker i dag i stedet for for nogle år siden, kan vi ærgre os over, men der er bestemt en glæde over, at regeringen synes, det var så godt et forslag, at de vil støtte det, og det forlig her det er da altid godt.

Og så de negative ting. Det er jo ingen overraskelse, efter hvad hr. Arne Melchior har sagt, at CD agter at stemme imod forslaget om Københavns Havn. Jeg behøver ikke gå mere i detaljer med det, for det har hr. Arne Melchior gjort, men det er altså nej til det. Det er nej til afgiften på naturgassen, og det er nej til dieselafgiften, og det er ingen overraskelse for regeringen, at det er sådan. Dieselafgiften og havnen er jo nogle af grundene til, at vi ikke er med i trafikaftalerne. Selv om der er mange gode ting i dem, ønskede vi altså ikke at støtte på de her punkter, og derfor stemmer vi også imod de ændringsforslag.

Så vil jeg også meddele, hvor vi i CD undlader at stemme. Fru Amanda skal ikke have 50 mio. kr., ikke hende i Kerteminde, men hende i Arbejdsministeriet. Vi mener ikke, det er rigtigt at sætte de 50 mio. kr. af her på finansloven uden at se dem i sammenhæng med alle de aktstykker, som regeringen ellers kommer væltende med, og orienteringer og udsættelser, og hvad ved jeg. Jeg skal ikke i dag gøre mig til spåmand om, hvornår Amanda kommer til at fungere. Det håber jeg heller ikke andre vil.

Vi kan jo alle sammen have vores håb, og det er lyserødt, men både medarbejdere og andre

bliver ved med at sige, at der er voldsomt store problemer med hende, og derfor synes vi ikke, det her var måden at komme med en bevilling på. Vi vil gerne have lov til at følge den tættere i forbindelse med de orienteringer, der er i Finansudvalget, og vi har bl.a. i øjeblikket et udestående i Finansudvalget med en orientering om Amanda, fordi vi afventer nogle nye test. Derfor synes vi faktisk, det var lidt underligt at sætte de 50 mio. kr. af her på finansloven. Det bliver en unklare-at-stemme, så dér må regeringen klare sig med andre, og det kan den jo nok også.

Det er meldingerne om de ændringsforslag, vi vil stemme for og imod og unklare til det enkelte, og så vil vi vende tilbage i morgen med indlægget i den mere generelle debat.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Frank Aaen for en kort bemærkning og derefter hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil selvfølgelig starte med at takke for rosen fra hr. Peter Duetoft, men der var en enkelt bemærkning, der stødte mig lidt. Det var den med servicejobbene, at det er en blomst, der er vokset i SF's og CD's have. Det kunne vi ikke få øje på sidste år eller forrige år eller forrige år eller forrige år, hvor SF ganske vist støttede Enhedslistens forslag på det her område, men hvor CD gik imod. Vi skal selvfølgelig altid være glade for dem, der har omvendt sig, men ligefrem at ville tage hele æren for forslag, andre partier har arbejdet med i 4 år, det synes jeg måske var lige i overkanten.

Men jeg vil gerne stille hr. Peter Duetoft det spørgsmål, om CD var vidende om, da aftalen blev indgået, at et menneske, der har arbejdet i 5 år sammen med sine kolleger, fået normal løn, normale rettigheder, efter de 5 år ikke har ret til at få dagpenge, hvis vedkommende igen bliver arbejdsløs. Eller selv om du har arbejdet 12 år, gået 12 år sammen med dine kolleger, fået samme løn, samme rettigheder, lavet det samme arbejde, været lige så pligttopfyldende som alle de andre, så alligevel efter de 12 år har de andre dagpengeret, det har du bare ikke. For du var ansat i et servicejob.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Min bemærkning knytter sig til ændringsforslag nr. 406 angående forsøg med en helhedsskole, som er et forlig, regeringen har indgået med SF og med Centrum-Demokraterne, som går ud på, at man skal styre undervisning og fritid, styre med fælles mål for hvert enkelt barn. Jeg må spørge mig selv og CD's ordfører: Hvordan i alverden man kan skibe sig ind i noget sådant og i den grad institutionalisere børnenes hverdag fra tidligt om morgenen til sent om eftermiddagen og presse familiedanmark tilbage og fremelske en institutionstilværelse, hvor skole og fritid alt sammen bliver styret på skolen i en institutionsramme?

Har jeg forstået det rigtigt – det er også et spørgsmål til CD's ordfører – at her kommer man ikke igennem, for den aftale forudsætter, at folkeskoleforligets partier står bag, og mig bekendt har Kristeligt Folkeparti og Venstre sagt fra netop med de begrundelser, jeg her har tilkendegivet?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Først til hr. Frank Dahlgaard: Vi kan sagtens indskibe os på det, for det er faktisk noget, CD har talt for i årevis, netop at denne opsplnitning i en skoletid og en fritidsordningstid er underlig for de unge mennesker i stedet for at få udnyttet skolens kapaciteter den hele dag, sådan at man får en samling på livet. Men jeg vil godt, inden vi tager diskussionen videre, levere vores skoleoplæg over til hr. Frank Dahlgaard, så han ved, hvad det drejer sig om.

Med hensyn til om det er et forlig eller ikke et forlig: Vi går ud fra, at når regeringen vælger at indgå en aftale med os og accepterer det her, så har regeringen overvejet, om det kan gøres inden for forliget eller uden for forliget. Det er ikke vores opgave at vurdere det. Det må regeringen have gjort, og vi går ud fra, at de har vurderet, at det kan gøres, selv om ikke alle forligspartier siger ja.

Til hr. Frank Aaen vil jeg gerne svare, at hr. Frank Aaen da godt må få en enkelt rose i blomsterbedet, for jeg ved da, hr. Frank Aaen har talt for det i flere år. Vi har også talt for det i flere år. Så har der været nogle politiske konstellationer, der gjorde, at vi ikke kunne støtte forslagene, men jeg vil bare sige, at vi faktisk har talt for dem. Så lad os alle tre tage æren for det. Fint nok.

Med hensyn til det med den døde periode: Ja, det vidste vi godt, og det vidste vi, fordi det var et kompromis. Det er ikke en af de småtidsler, der er vokset i vores have, men vi indgår en aftale om det her, og i den aftale ligger så den situation, og det er noget, som andre af deltagerne i forliget har ønsket. Det er bedre, end at man taber mulighederne og bruger af sin dagpengetid, men det er da rigtigt, at det kunne være bedre, hvis det var en periode, hvor man også optjente, men det er altså det kompromis, vi har været nødt til at indgå. På det direkte spørgsmål, om vi vidste det: Ja, for vi har læst forliget, og der står det.

I øvrigt mener jeg, at Enhedslisten har tilsluttet sig den del af forliget, så Enhedslisten må jo stort set også have vidst det.

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Frank Dahlgaard og derefter hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jo tak, jeg kender godt Centrum-Demokraternes politik på det her område, og jeg ved godt, at Centrum-Demokraternes politiske leder, fru Mimi Jakobsen, også har foreslået døgnpasning af børn, hvis forældre ikke lige har nogle naboer eller noget familie, der kan passe børn, når de har job på nattetider. Så skal samfundet træde til med døgnpasning. Det er institutionsmodellen, det kører på, og det er også hensynet til, at forældrene kan få passet deres børn, ikke hensynet til børnene.

Hr. Peter Duetoft taler om, at der skal være sammenhæng i børnenes hverdag. Jeg ved ikke, hvor mange børn der ønsker at være i institution hele dagen. Vi andre ønsker da ikke, at der skal være sammenhæng mellem fritid og arbejde, vi ønsker, der skal være en utrolig forskel, sådan at man kan slappe af, når man kommer hjem.

Men jeg vil gerne spørge hr. Peter Duetoft her til sidst, om det ikke er rigtigt, at der står, at aftalen om det her forudsættes udmøntet sammen med folkeskoleforligspartierne, som bl.a. er Kristeligt Folkeparti og Venstre, som klart har sagt fra, hvorefter det ikke bliver til noget, hvorefter staten over de 3 eller 4 år har sparet 350 mio. kr. Det synes jeg er godt, det synes hr. Peter Duetoft sikkert er skidt. Vil hr. Peter Duetoft bekræfte, at det forholder sig sådan?

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Frank Aaen og derefter fru Hanne Severinsen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er glad for, hr. Peter Duetoft siger, at det kunne have været bedre det med servicejobbene, det er jeg sådan set meget tilfreds med. Så meget desto mere utilfreds er jeg selvfølgelig med, at man afsluttede de her forhandlinger midt om natten. At et forhandlingsforløb, der var i gang, hvor adskillige partier var med, og det i hvert fald var helt klart, at regeringen, SF, CD og Enhedslisten var indstillet på, at det her skulle bæres igennem og blive en flot del af finanslovsaftalerne for i år, ja, det forhandlingsforløb afsluttede man altså midt om natten, hvor vi ikke var nået til bunds i det problem, og i hvert fald nu kan konstatere, at fire partier, SF, CD, Enhedslisten og Socialdemokratiet, gerne ville have ændret på det punkt. Socialdemokratiet ville i hvert fald ikke have været imod det, hvis det var sket, sådan tror jeg jeg skulle forstå Socialdemokratiets ordfører.

Altså var det så klogt, at man forhandlede det her færdigt midt om natten uden at have alle de parter med, som ellers var fuldstændig enige om, at det her skulle blive til noget?

Anden næstformand (Henning Grove):
Fru Hanne Severinsen og derefter hr. Peter Duetoft.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Normalt plejer CD jo ikke at være interesserede i, at lige venstrefløjen skal få indflydelse på uddannelsespolitikken, så jeg vil godt spørge, hvad der har fået CD til at lave en aftale med regeringen og de to venstrefløjspartier om, at man skal forhandle om et flerårsforlig for de videregående uddannelser, sådan at en hel masse reformforslag, som i dag er ude til høring, tilsyneladende først skal forhandles i den snævre kreds, før man går videre til de borgerlige. Det vil jo sige, at det sådan set er lykkedes CD at give venstrefløjen vetoret på det her område.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Til fru Hanne Severinsen: CD har intet problem med at snakke sammen med venstrefløjen, når vi er enige, heller ikke på uddannelsesområdet,

så lad være med at bygge en eller anden myte op om, at CD aldrig ville kunne bevæge sig på de områder, hvis der er nogle områder, vi er enige i. Det er altså ikke sådan en fobi det dér.

Til hr. Frank Aaen: Jeg er ikke i stand til at vurdere, om man kunne være nået længere den nat, det er jeg ikke sikker på at man kunne.

Mange ting lå meget færdige, og der var også et stort tidspres over det, så jeg tror, man nåede så langt, man kunne, og det må jo have været godt nok, siden hr. Frank Aaen tilsluttede sig det.

Men jeg har hørt – det er muligt, det bliver de-menteret, så må vi jo se på det igen – at det i praksis ikke er et problem, for det vil være ganske, ganske, ganske få tilfælde, hvor der overhovedet kan rejse sig noget spørgsmål i forbindelse med den døde periode. Men jeg tror ikke, den nat havde ændret noget som helst, lige meget hvem der havde siddet ved det bord.

Og så endelig til hr. Frank Dahlgaard, der stiller sig op og siger, at der ikke skal være forskel på skole og fritid: Det har vi jo ikke sagt noget om at der ikke skal. Selvfølgelig skal der være forskel. Vi forestiller os faktisk ikke, at det er skolen, der bare fortsætter om eftermiddagen.

Men hvorfor i alverden skulle de unge mennesker, der i dag går fra skolen og over i en fritidsordning, ikke kunne få en lang række af de tilbud, som de har dér, og mange flere med, som kan give det kalejdoskop, der gør, at de unge mennesker får større udbytte og måske også mere glæde af skolen? Det synes vi er et forsøg værd.

Så er det da sikkert rigtigt, at man også skal forhandle det med forligspartierne, men hvis man ikke kan komme igennem dér – hvad noget tyder på at man ikke kan – så kan det jo være, at man kan komme uden om det i den forstand, at det vel stadig er tilladt i denne verden at lave nogle forsøg i en folkeskole, uden at alle skal spørges på forhånd. Og vi kan jo så se, om der er en vej udenom, uden at kernen i folkeskolen bliver rørt.

Vi tror faktisk på, at den ændring af skolen, ikke til, at man skal lære mindre, ikke til, at det skal være mindre intensivt, betyder, at skolebørnene kommer bedre ud af den folkeskole og måske ikke taber lysten til at lære, som de så ofte gør i den folkeskole, vi kender i dag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen så kunne jeg da godt tænke mig at spørge: Hvad er det så, man er enig om? Hvad er CD enig med SF og Enhedslisten om med hensyn til de videregående uddannelser – så enig om, at man binder sig til en aftale om, at man allerede diskuterer det, før den almindelige diskussion kommer, efter at nogle lovforslag har været ude til høring?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er rigtigt, at vi tilslutter os aftalen, fordi den trods alt er et fremskridt med disse servicejob – klart. Men det er ikke noget lille problem, som hr. Peter Duetoft siger her, og når CD åbenbart har den opfattelse, kunne det jo tyde på, at det ville være klogt, at Enhedslisten havde været med.

Altså det her betyder f.eks., at alle de, der starter i sådan et servicejob, bliver mere eller mindre stavnsbundet til at være i servicejobbet, fordi de ikke kan bevæge sig frit ud på arbejdsmarkedet fra det job – som i øvrigt vil give dem bedre muligheder for komme frit ud på arbejdsmarkedet i almindelige stillinger – fordi de ikke kan tage den beskyttelse, altså indkomstgaranti, med, som de har i servicejobbet, eller at de, der bliver der, til de er 60, bliver tvunget på pension – efterløn hedder det.

Altså det er da ikke et lille problem, at vi har lavet en ordning her, der hedder: Når du har passet dit arbejde i mange år og du bliver 60, så bliver du sendt på efterløn. Det er da en dårlig ordning.

Og det er det, jeg mener vi godt i fællesskab kunne have gjort noget mere ved den nat, og det er derfor, jeg klager lidt. Det er ikke, fordi det sådan er synd for det enkelte parti, at det ikke er med. Det er, fordi det arbejde, der er blevet lavet, er blevet dårligere end det, det skulle være blevet, for menneskene.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jamen en mængde af de mennesker, vi taler om her, vil jo være på maksimumdagpenge, i det øjeblik de går ind i systemet, og det vil de jo også være, når de går ud af systemet. De vil være på samme niveau, som når de kommer ind i systemet. Det vil være ganske, ganske få, om nogen, der kommer ud med mindre.

En lang række af de servicejob, vi har talt om, er jo, må vi sige, lavtlønsjob, for det er dér, vi har manglet servicen. Det er jo altså ikke servicejob til 400.000 kr. om året, vi forestiller os for ret mange; vi forestiller os rent faktisk job, der normalt vil ligge i den lavere ende af indkomstskalaen, og dermed kan vi ikke se, at der skal være det optjeningsproblem i særlig mange tilfælde, som hr. Frank Aaen siger.

Men jeg vil godt sige – og det har jeg én gang sagt nu – at det er ikke os, der har været modstandere, og det er ikke os, der har siddet og råbt øv, øv, øv; det er det rent faktisk ikke. Men det er heller ikke os, der har rejst det som et problem.

Til fru Hanne Severinsen vil jeg blot sige, at jeg agter ikke i dag at tage en lang diskussion om de videregående uddannelser, og hvad der skal ske dér, i en række korte bemærkninger under ændringsforslagene til finansloven. Jeg synes, vi skulle tage et andet tidspunkt at diskutere det på. For det er mere rimeligt at se tingene lidt mere i sammenhæng end bare at gøre det her i sporadiske bemærkninger, hvor den røde knap allerede lyser, så man dårligt kan nå at sige tre ord til fru Hanne Severinsen.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil fortsætte med servicejobdiskussionen, for det er ikke en småting.

Det er jo sådan, at der er temmelig mange mennesker, der vil få den mulighed for et servicejob, når det er hen imod enden af deres dagpengeperiode. Det ved vi, fordi det er den måde, det foregår på på aktiveringsområdet i øjeblikket. Det er derfor, vi ser mange mennesker skride ud over kanten af dagpengesystemet. Vi ved, at det vil ende i den ende, fordi vi kan se, at der ikke vil være job nok af den slags.

Så derfor: De folk, som kommer ind i sådan et servicejob, vil meget ofte være folk med en meget lille periode tilbage af deres dagpengeret, og det er de folk, der kommer i en situation, som er uantagelig set med vores øjne.

Og det er jo ikke bare et spørgsmål om, at man så kan bevare sin dagpengeret i de 14 dage eller den måned, eller hvad det nu kan være, men jo et spørgsmål om, at man simpelt hen ryger fuldstændig ud af systemet derefter. Og det er en meget absurd sammenskrning, hvis man rent faktisk har gået på arbejde fuldstændig normalt igennem et eller andet åremål.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Fru Jette Gottlieb ved jo også lige så godt som jeg, at der er andre ordninger i dag, som en række af de mennesker kunne risikere at komme på, hvor de rent faktisk ville spise af deres dagpengeperiode, sådan så de ville være helt lost.

Man kan sige, at der kan være et valg, og at nogle vil spise af dagpengeperioden. Det er én model. En anden er, at man opsparer, og en tredje model er den, der nu bliver vedtaget, nemlig midt imellem, og at det ikke betyder noget.

Altså, jeg kan ligesom komme og sige, at en række andre ordninger i dag er endnu ringere end det her, og vi er altså i forligets navn endt på midterpositionen, og det er god midterpolitik.

Men lad os se på, hvordan det går galt, hvis det går galt. Jeg tror ikke på, at det sker i særlig mange tilfælde, og jeg tror stadig væk på, at fordelene ved servicejobordningen er så stor, og at folk vil blive så glade for den, at kommunerne vil blive så glade for den og befolkningen vil blive så glad for den, at det er godt, Enhedslisten tilslutter sig på trods af den skønhedsfejl.

Jørgen Estrup (RV):

At få en finanslov på plads er jo for en stor dels vedkommende håndværk, og derfor vil jeg godt starte med at lykønske finansministeren med et godt stykke håndværk. Det ser lidt anderledes ud kunstnerisk måske, end det har gjort andre år, lidt mere farvestrålende, men jeg synes, kvaliteten af indholdet har samme høje niveau, og det er jo sådan set det, det drejer sig om. Det er det, der er det afgørende.

For regeringen og for regeringspartierne drejer det sig i høj grad om at være katalysator, når man er en mindretalsregering. Og jeg vil da sige, at når regeringen kan være katalysator for, at SF og CD får en fælles baghave, så er det sådan set ikke så dårligt klaret. Det har vi vist ikke oplevet før, og det kan der jo komme mange interessante ting ud af, uanset at jeg kan høre, at der er nogle, der gerne ville have været med i den baghave. Det kan jo så måske blive det næste skud på stammen, for nu at blive i billedet.

En del af debatten tidligere på dagen handlede om forløbet af finanslovforhandlingerne, og jeg skal i større grad ikke gøre mig kyndig på, hvad de enkelte partier burde have gjort.

Det må hvert enkelt parti jo gøre op med sig selv. Men jeg kan jo ikke undlade den bemærkning, at det altså hører med til historien om forløbet, at nogle partier interesserede sig mere for at holde intern studiekreds end for at få et resultat af forhandlingerne. Og man kan sige, at de, der ønskede at være studiekredsdeltagere, i høj grad koncentrerede om skattespørgsmål, altså nok var lidt mindre realistiske, end godt er, hvis man skal have et resultat af en finanslovsdrøftelse.

Derfor oplevede vi også det, der skete undervejs, at man altså først fik fuld tilslutning til nogle af forligene, efter at de var indgået. Jeg skal ikke beklage, at vi faktisk endte med at få bred tilslutning. Det tror jeg er i en mindretalsregerings interesse. Men om forløbet var optimalt, tror jeg i høj grad de enkelte partier selv må overveje.

Det er klart, at der er to ingredienser i en finanslovaftale. Der er et spørgsmål om at få økonomien til at hænge sammen, og der er et spørgsmål om det konkrete indhold, som peger fremad, og som har perspektiver.

Jeg synes, at det mønster af aftaler, der nu ligger på bordet, på det økonomiske område er en styrkelse af den økonomiske politik, regeringen har ført, og peger i den rigtige retning. Jeg synes også, at der i høj grad er nogle perspektiver, som vi fra radikal side lægger overordentlig stor vægt på. Ikke mindst den sammenhæng, der er imellem arbejdsmarkedssiden, uddannelsessiden og den sociale politik er meget, meget vigtig. Jeg vil vende tilbage til det i morgen, når vi har de lidt større linjer fremme, men det er i høj grad noget, der så at sige sætter kronen på et værk, som denne regering har påbegyndt.

Jeg vil også godt påpege, at på det internationale område – og Danmarks internationale indsats er efter Det Radikale Venstres opfattelse utrolig vigtig i disse år, hvor verden ændrer sig – har vi fastholdt det høje aktivitetsniveau, som regeringen har ønsket, og det lægger vi stor vægt på, uanset de anslag, som jo har været fra forskellig side, og som også har være nævnt i debatten her i dag.

Og jeg kan ikke lade være med at hæfte mig ved, at selv om vi for mindre end en måned siden havde en debat om udviklingsbistanden og vedtog en udtalelse her fra Tinget, som endnu en gang understregede 1-procent-målsætningen, så bliver det altså vedholdende fastholdt, at den skal fryses fast på 1999-niveau. Men så-

dan er der åbenbart en gang imellem en ulidelig lethed mellem det, der bliver vedtaget i den ene sammenhæng, og det, man foreslår i en anden sammenhæng.

Det er klart, at ændringsforslagene til en finanslov måske ikke altid er det, som interesserer regeringspartierne mest. I sagens natur har man jo altså mere eller mindre forhandlet færdigt internt i regeringen, når finanslovsforslaget kommer. Ikke desto mindre vil jeg sige, at der er interessante og væsentlige ting blandt de ændringsforslag, som er kommet: nogle steder, hvor regeringen efter min mening har været forudseende og taget nogle ting i opløbet – jeg tænker måske her ikke mindst på integrationsydelsen – og har erkendt, at der var nogle vanskeligheder, andre steder, hvor der langt mere er tale om, at man nu tegner nogle nye perspektiver. Fra en radikal synsvinkel vil jeg gerne bare nævne 2-3 stykker:

Vi lægger vægt på, at man på miljøområdet har lagt op til, at der omkring CO₂-målsætningen på transportområdet skal være en handlingsplan som en naturlig og logisk konsekvens af, at vi får et virkemiddelkatalog. Vi har været glade for den ændring, der er sket med tilgode-seelsen af specielt de private ulandsorganisationer i forbindelse med tips- og lottomidlerne, hvor man har taget hensyn til, at de faktisk administrerer midler, og at det ikke skal forhindre dem i at få tilskud på sædvanlig vis.

Og endelig en lille ting, som jeg ikke desto mindre hilser velkommen, og som jeg tror kan få en god og fornuftig virkning: en erstatning for det, der tidligere hed Ungdomsboligfonden, som betyder, at vi stadig væk fastholder mulighederne for at eksperimentere inden for ungdomsboligsektoren, for at udvikle nye metoder, for at finde veje, som kan hjælpe unge, der skal have en bolig i en relativt kort periode, men også helst skulle have den til en rimelig pris, og på en måde, som de selv kan deltage i. Det er noget, der skal udformes nærmere, men det er ikke desto mindre noget, vi hilser velkomment.

Jeg skal slutte her med at sige, at vi er godt tilfredse med det resultat, der ligger, og ser frem til debatten i morgen.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg skal såmænd ikke sige så meget til hr. Jørgen Estrups ordførertale. Det var jo blot en tynd kopi af det, vi tidligere hørte fra Socialdemokratiet, men debatreglerne her i salen tillader

mig først nu at stille et direkte spørgsmål til hr. Jørgen Estrup om noget, der blev sagt tidligere.

Hr. Jørgen Estrup vignede sig på Det Radikale Venstres vegne over altid at have stemt for finansloven, men hr. Jørgen Estrup kan til i morgen læse i historiebøgerne om finansloven i 1929, som Det Radikale Venstre undlod at stemme for.

Og jeg vil gerne have, at hr. Jørgen Estrup bekræfter, at Det Radikale Venstre ikke har stemt for alle finanslove, således at Venstre er det eneste af de gamle partier, der altid har stemt for finansloven.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil sige, at mit spørgsmål er af noget mere nutidig karakter, for nu er det jo ved udelukkelsesmetoden, om ikke ved ordførerens egen indsats, blevet klart, at det er De Radikale, der har hovedansvaret for og er hovedårsagen til, at der ikke bliver nogen optjeningsret af dagpenge efter servicejob. Og nu vil jeg så godt spørge De Radikale ved hr. Jørgen Estrup: Hvad er den principielle forskel på et job af den karakter, som en servicejobber altså kan få, og så alle offentligt ansatte?

Er konsekvensen af det standpunkt ikke, at der slet ikke skulle være dagpengeret forbundet med offentlig ansættelse, for det er jo alt sammen penge, der kommer fra finansloven og bliver overført til forskellige kasser til forskellige offentlige formål? Er der noget, der adskiller de servicejob, der nu er defineret, fra al anden offentlig service? Jeg kan ikke se det, men jeg vil gerne høre De Radikale argumentere for det.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg har lært af en tidligere folketingsformand, at man en gang imellem skal erkende en fejl og komme med det, man kalder en tilståelses-erklæring. Jeg burde have føjet til, at i mands minde har Det Radikale Venstre faktisk stemt for finansloven. Mands minde er som bekendt i hvert fald under 70 år, og vi har tænkt os at fortsætte også i mands minde fremover med den holdning. Men der er åbenbart et tidspunkt, hvor vi har undladt at stemme, og det skal jeg tage til efterretning og læse lidt mere på i den kommende tid. Men jeg synes stadig væk, det er et godt princip.

Og så skal jeg sige til fru Jette Gottlieb, at jeg ikke ved, hvad fru Jette Gottlieb ved om finans-

lovforhandlingerne den aften, hvor man høstede frugterne fra CD's og SF's baghave, hvor fru Jette Gottliebs parti altså ikke havde plantet noget. Men jeg kan sige så meget, at jeg var ikke til stede, og derfor er jeg ikke i stand til at klarlægge den strid, som har udfoldet sig det meste af dagen her, og hvor jeg forstår at Enhedslisten mener at have fundet et hår i suppen – et hår, som ikke har forhindret Enhedslisten i at tilslutte sig forliget. Men jeg er stadig væk ikke af den opfattelse, at det hår er af en sådan størrelse, at det giver mening at føre en stor debat om det her.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu prøvede jeg faktisk i det her tilfælde noget så interessant som at gå ind i substansen og ikke forsøge at diskutere procedurer med hr. Jørgen Estrup. Jeg vidste udmærket godt, at hr. Jørgen Estrup ikke var til stede ved de forhandlinger. Det havde jo ingen interesse.

Nej, jeg var interesseret i den substantielle diskussion. Jeg var interesseret i at høre argumenterne, som De Radikale har for lige netop det fænomen, at man mener, at den udvidelse af den offentlige service, der ligger i servicejobbene, skal mærkes med et bestemt mærke, der gør, at man ikke kan optjene dagpengeret ved at arbejde i et sådant servicejob.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er der jo mange definitioner af, hvad hår i suppe er. Det, vi taler om her, er et menneske, der har passet sit arbejde som alle andre i 12 år, fået samme løn, haft samme rettigheder, har som kollegaen betalt både sit a-kasse-kontingent og sit efterlønskotingent. Hvis så vedkommende mister sit arbejde f.eks. ved 60-årsalderen, så får vedkommende ikke ret til dagpenge, så bliver vedkommende tvunget på efterløn.

Jeg mener, det også er et spørgsmål om, hvordan man behandler mennesker. Og der er jo ingen tvivl om, at det er De Radikale Venstres fortjeneste, at det er sådan, og derfor synes jeg, jeg i en debat om ændringsforslag må kunne få et svar fra Det Radikale Venstre om, hvorfor har man insisteret på, at mennesker selv efter 12 års arbejde, hvor de har betalt deres kontingent, ikke må få dagpengeret.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg synes egentlig, at vi skulle gemme den diskussion, til vi får principperne omkring den ordning, der nu er blevet lavet i forbindelse med finansloven, på bordet. Der hører den hjemme.

Som hr. Frank Aaen godt ved, så er der forskel på Enhedslistens og Det Radikale Venstres synspunkter med hensyn til, hvad der er fornuftig arbejdsmarkedspolitik. Vi har aldrig været af den opfattelse, at det var en god idé, at man i tilskudsjob skulle optjene yderligere dagpengeret. Det er en af de forskelle, der er.

Men jeg synes ikke, at der er nogen grund til at tage den diskussion op, så meget mindre som hverken hr. Frank Aaen, så vidt jeg forstår, eller jeg var til stede under drøftelserne. Og derfor må det stå for hr. Frank Aaens fuldstændig egen og personlige regning, at det var Det Radikale Venstre, der insisterede på noget som helst.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hvis fru Marianne Jelved er medlem af Det Radikale Venstre – og det regner jeg med – så var det Det Radikale Venstre.

Nu har vi været igennem alle de andre partier, og de har enten støttet vores synspunkt eller sagt, at det var i orden, hvis der blev lyttet til vores synspunkt. Det eneste parti, som ikke har den holdning, er Det Radikale Venstre.

Nu spurgte vi under lovbehandlingen gentagne gange hvorfor. Nu har vi prøvet at spørge i dag gentagne gange hvorfor. Det er meget mærkeligt, at vi ikke kan få et svar.

Det har jo ikke noget med arbejdsmarkedspolitik at gøre. Det her er faktisk imod Det Radikale Venstres egen arbejdsmarkedspolitik, for Det Radikale Venstre mener frem for alt, at der skal være bevægelighed på arbejdsmarkedet, og her har man altså en ordning, hvor man på grund af den manglende dagpengeret fastlåser folk i at blive i det servicejob, de får.

Det Radikale Venstre og ikke mindst fru Marianne Jelved har talt meget varmt om, hvor vigtigt det er, at folk ikke bare trækker sig tilbage, når de bliver 60, men bliver på arbejdsmarkedet. Og så har man altså her lavet en ordning, som præcis betyder, at når mennesket bliver 60, så bliver de tvunget på efterløn. Det er da værd at få et svar på, synes jeg nok, også fra Det Radikale Venstre.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan forstå, det er afgørende, om man var i lokalet den nat. Det var jeg så.

Vi ønskede, at der var en optjening af dagpengeret. Vi så det meget gerne, men kunne ikke bevæge regeringen på det punkt. Vi har jo i virkeligheden over flere uger diskuteret, om der kunne optjenes dagpengeret, og dér var den egentlig ikke til at bevæge.

Men jeg synes, det vigtige her trods alt er at holde fast i, at vi laver et gennembrud for at skabe nye, faste stillinger til dem, der hænger fast i aktiveringssystemet. Det er et kolossalt gennembrud. Det er et meget vigtigt resultat, vi har opnået der. Det bliver til ordinær aflønning, i stedet for at man skal arbejde på dagpenge-niveauet. Man mister ikke sin dagpengeret, sådan som man kan gøre i puljejobbene, hvor man gradvis ryger nedenunder af systemet; man har en død periode i stedet for.

Jeg opfatter det som et fair kompromis, vi har lavet på de strækninger her. Men jeg tror, det er enklest for at komme videre, at hr. Estrup bekræfter, at regeringen ikke ønskede at lave optjening af dagpengeret. Det er et velkendt synspunkt fra regeringens side.

Frank Aaen (EL):

Bare til sidst til hr. Jes Lunde:

Altså, vi er helt med på, at man nogle gange må lave kompromiser. Vi er med på, at man må lave kompromiser. Vi er også med på, at det er et enormt gennembrud. Vi har som sagt selv arbejdet for det, lige siden vi kom i Folketinget. Energisk hvert eneste år, en til to gange, har vi fremsat forslag i forskellige forkældninger for at se, om ikke vi kunne få fornuften til at brede sig, og det er så lykkedes. Det er vi glade for og tilfredse med.

Men alligevel: Når vi er enige om, at det er noget godt, vi er ved at lave, så må vi selvfølgelig have afklaret – og det må det være muligt fra den her talerstol at få argumenter for – om de her job er ordinære på alle andre måder end det, der hedder, at man får ret til at kunne få dagpenge ved ledighed. Det bør vi kunne få frem. Vi prøver igen i morgen.

I det hele taget kommer vi jo i morgen til den mere overordnede vurdering af finansloven og alle aftalerne. Derfor skal jeg nøjes med nogenlunde i rækkefølge, som de står i aftalebogen, at kommentere de enkelte aftaler og deraf følgende ændringsforslag.

Aftalen om førtidspension:

Dér vil vi sige, at vi ikke har de store problemer med selve teksten. Vi synes nok, der er en noget overdreven vægt på, at alle med nedsat arbejdsevne partout skal i arbejde. Jeg tror, at når man kommer lidt længere hen i forløbet, så vil man indse, at man er nødt til at lave nogle måder, hvorpå man i virkeligheden kan give folk et bedre liv uden partout at ville udnytte en restarbejdsevne.

Men det værste i aftalen er først og fremmest: Så vidt vi kan se, er der ikke én eneste af dagens førtidspensionister, der vil få noget ud af den såkaldte reform, og det må jo nok siges at være en hån mod mange mennesker, som havde forhåbninger om, at nu blev deres forhold ændret. Og det andet er finansieringen. Den er koblet op på – sådan skal man jo forstå aftalen – at det, der nu er sket i snart 10 år, vil man blive ved med, nemlig systematisk at tage 0,3 pct. fra lønudviklingen, hvad angår pensionister, dagpengemodtagere og andre på overførselsindkomst. De kan altså se frem til, at der stadig væk vil blive høvlet lidt af hvert eneste år. Det synes vi også er en skam.

Aftalen om servicejob er, som lige nævnt, et meget vigtigt skridt fremad mod at bruge dagpenge og aktiveringsmidler til noget fornuftigt i stedet for alt det andet, vi har set. Det er et løft for den offentlige service, der kan komme ad den vej, og det er også et vældigt løft for de arbejdsløse, som jo går fra at have fået dagpenge og til at få en helt normal løn. Det giver selvfølgelig et mægtigt løft ikke bare i livets indhold, men også økonomisk. Det tror vi mange bliver glade for, og derfor har vi tilsluttet os aftalen, men det hindrer os altså ikke i at kritisere lige det element i aftalen, vi synes er meget forkert.

Voksen- og efteruddannelsesreformen har vi også tilsluttet os, fordi vi tror, den kan blive et løft. Det er i hvert fald nogle gode formål, der er der, om, at der skal være et uddannelsesløft for alle de kortuddannede, og at det er det, der skal sættes fokus på.

Vi synes stadig væk, der er en del uafklarede spørgsmål, om redskaberne er til stede til at sikre det. Det drejer sig f.eks. om, om der er en tilstrækkelig anerkendelse, specielt i regeringen, af, at bløde fag for mennesker, der i mange år har været uden for uddannelsessystemet, og som i sin tid måske faldt helt ud af det på grund af, at det var svært for dem, lige præcis er den helt afgørende indgangsport for dem til

også at komme i gang med en egentlig faglig uddannelse.

Vi har også meget diskuteret problemer, om der var rettigheder nok i aftalen, om arbejdsgiverne kan blive ved med at gøre det, som de har gjort i mange år, nemlig tage specielt de kortuddannede og opfatte dem som brug og smid væk-arbejdskraft, tage dem ind og så, når de har brugt de evner og de kræfter, der var, ud med dem og nye ind, hvorved der altså er skabt en meget stor gruppe, som efterfølgende er kommet helt ud af arbejdsmarkedet. Dér tror vi, at kun ret klare rettigheder er sikkerhed for, at de grupper også får del i det her uddannelsesløft.

Vi har altså tilsluttet os, men det var for os afgørende for tilslutningen, at vi fik en genforhandlingsret for dem, der er med i aftalen, der hedder, at viser det sig, at de her mål ikke bliver opfyldt, så tager vi selvfølgelig hele aftalen op til genforhandling.

På sundhedsområdet er der også gennemført en del udmærkede initiativer. Også her er der en tidsel. Man skal jo ikke bare køre hen over det. Selv om man synes, det hele ser pænt ud, så er det altså også værd at fremhæve, hvor det ikke ser pænt ud, og her er det øget brugerbetaling. Det er helt rigtigt, som hr. Thor Pedersen også sagde tidligere i debatten, at noget medicin bliver billigere, og det roser vi.

Vi har i øvrigt før været med til sammen med regeringen at tvinge medicinalindustrien til at sætte priserne ned. Dér skal man bare ringe til os; man kan ringe om natten eller tidligt om morgenen; vi kommer hver gang og hjælper regeringen, hvis det går ud på at få medicinalindustrien til at sænke de ekstremt høje priser, som er på det marked.

Men et af de instrumenter, man også her tog i anvendelse, måtte vi sige fra over for. Det var nemlig i visse tilfælde at sænke tilskuddet – med det resultat, at medicinbrugerne kommer til at betale en højere egenbetaling, altså øget brugerbetaling. Det er vi imod. Vi synes ikke, man skal indføre mere brugerbetaling. På medicinområdet blev der allerede gennemført for meget ved sidste finanslov sammen med Venstre og De Konservative, og i det hele taget er egenbetalingen på sundhedsområdet – det gælder tandlæger, og det gælder medicin – i forvejen alt for stor.

Trafikområdet indeholder en af de aftaler, vi var med i, og som vi fik lov til at forhandle til ende, hvilket vi er meget tilfredse med. Derfor

tror vi også en del mere på den end på så mange af de andre aftaler. Der er et stort løft til trafikken generelt. På landstrafikken får vi et løft med mange flere tog, mange flere afgang, men vi mente også – og det var noget af det, vi især fokuserede på i forhandlingerne – at hvor der var enighed om de store rammer, var det vigtigt, at vi gav et stort løft til nærbanerne, altså den kollektive trafik omkring de store byer, for på den måde at nedbringe det massive pres af biler, som alle de store byer er udsat for.

Der er lavet nogle aftaler, som er i gang med at blive iværksat for Københavns vedkommende. København ligner jo en byggeplads på det område. Der er sket ting omkring Odense, der har givet et løft dér. Og derfor er der i denne aftale fokusering på bedre nærbanetrafik omkring Århus og omkring Ålborg.

Der har været en stor diskussion om havnen. Vi vil godt sige det helt principielle omkring havnens værdier, at det er jo værdier, der er skabt, ikke af havnen, men på grund af, at jord og fast ejendom i det her samfund stiger som følge af samfundsudviklingen. Det er samfundsskabte værdier, som vi ikke har noget som helst problem med bliver inddraget til samfundsnyttige formål, altså her at sikre en forbedring af Københavns Hovedbanegård og en sikring af bedre togbetjening, bl.a. i København. Det er vi helt med på.

Men vi stillede til forhandlingerne og fik det opfyldt i aftalen, og vi sidder i øjeblikket og finder på udkastet til lovforslaget: Vi fik en garanti for i teksten, at der kan ikke tages penge ud, hvis det truer havnens dynamiske udvikling. Og det er en selvfølge, at vi har det synspunkt, for for Enhedslisten er søtransport en meget vigtig del i det at nedbringe CO₂-udledningen, fordi det simpelt hen er bedre for miljøet at transportere varer til søs i stedet for på lastbiler. Det er den ene grund. Der skal fortsat være en god basis for udvikling af trafikhavnene.

En anden ting, vi ville have ind som sikkerhed, da vi lavede aftalen med regeringen, var, at vi ville have sikkerhed for, at udviklingen af Københavns havnefront bliver varieret, at der bliver boliger, det skal også være sociale boliger, og at der bliver en blanding af erhverv og boliger, hvor der bliver mange flere boliger end det, vi har set.

Vi vil simpelt hen ikke acceptere, at det bliver en gentagelse af Kalvebod Brygge, hvor vi har en hel lang kaj, der er fyldt op med det ene

grimme kontorhus efter det andet. Det er simpelt hen ødelæggende for Københavns udvikling; det er ødelæggende for befolkningen i København. Også på det område fik vi et resultat, som vi er tilfreds med.

På politiområdet var vi ikke med. Der fik vi heller ikke lov til at være med til de seneste forhandlinger, der blev vi heller ikke indkaldt til sidst, men det er i orden. Det tager vi ikke så tungt. Der er blevet noget juks, er det, men det var det sikkert også blevet, selv om vi var blevet indkaldt, for det var ikke meningen, at vi skulle være med i det forlig.

Vi mener stadig væk, at man kunne have fået bedre politi, man kunne få mere politi i nærområderne uden at proppe flere milliarder nye kroner ind i politiet. Det er alt for mange penge, der bruges dér, alt for meget går til spilde, bliver brugt til ingenting. Vi mener, at det kunne være gjort bedre og anderledes og mere effektivt i virkeligheden. Jeg er sikker på, at vi om et par år må notere os, at vi alligevel ikke har fået et bedre politi, og at der igen vil være brug for at gøre noget på det her område.

Og så har vi altså denne her nytænkning med de mærkelige finansieringsmodeller, der blev taget ind. Herunder synes vi, det er meget kritisabelt, at finansministeren må acceptere en finansiering af politiforliget, som er underfinansieret, og som specielt i årene 2001 og frem indebærer et stort hul i statskassen.

Satspuljen er også blevet en del af finanslovsforhandlingerne. Alle her ved, at vi er imod, at man tager de 0,3 pct. i stigningen år efter år. Hvis en pension skulle stige med 2 pct., så medfører den her ordning, at den kun stiger med 1,7 pct. Hvis dagpengene skulle være steget med 3 pct., så bevirker den her ordning, at de kun stiger med 2,7 pct. Det vil altså sige en lavere indkomstudvikling for dem, der har mindst i samfundet. Det er vi imod, uanset om pengene så bliver brugt til relativt fornuftige forslag.

På kulturområdet har vi været med til forskellige gode ting, sikre penge til rytmiske spillesteder, til de mindre teatre, til nogle nye museer, herunder også museer, som kan være med til at belyse besættelsestidens historie både i Horserød og i Frøslevlejren, forbedringer dér af eksisterende bygninger. Det er vi meget tilfredse med, og det kobler vi så sammen med det, vi også er tilfredse med, at vi nu har fået givet hærdergaven det løft, som vi har arbejdet på også faktisk lige så længe, vi har været i Folketinget.

Vi siger, at hædersgaven til de modstandsfolk, der gjorde noget under krigen, skal selvfølgelig have samme niveau, samme værdi, som den havde lige efter krigen. Det er det, der bliver sikret nu med det lovforslag, som bliver fremsat og behandlet lige efter nytår; vi får nu genoprettet den udhuling af hædersgaven, der er sket.

Og vi vil sige, især i en tid, hvor at vi oplever, at der har spredt sig den stemning blandt danskerne, at vi jo alle sammen var modstandsfolk – alle uden undtagelse var modstandsfolk – så tror jeg, det her er et meget godt signal at sende, at sige, at sådan var det ikke. Der var faktisk alt for mange danskere, der i alt for lang tid ikke gik til modstand. Og der var alt for mange danskere, der gjorde det modsatte af at gå til modstand, nemlig samarbejdede med tyskerne, faktisk også helt hen til krigens afslutning.

Derfor er det meget godt at få sagt, at der var altså nogle, der vandt Danmarks hæder. Det var modstandsfolkene, det var dem, der sikrede, at Danmark kom hæderfuldt ud af krigen, og derfor skal de også hædres ordentligt. Det er vi glade for at vi er med til med den aftale, vi har indgået med regeringen på det punkt.

Der er afsat penge til bysocial udvikling; det er vi tilfredse med. Vi er meget tilfredse med, at den diskrimination, der var i integrationsydelsen, at flygtninge skulle have en særlig lav ydelse, er blevet ophævet med den her finanslovaftale. Det er også en af de gode ting.

Til det gode hører også økologien. Der er givet penge til nogle få, men vigtige projekter inden for forskning, inden for udvikling af økologien og også til produktion af varer inden for området, der hedder nonfood, eller rettere sagt alle de produkter, der ikke har med mad at gøre; dér kan vi også begynde at komme i gang med økologisk produktion.

Således både lidt godt og lidt skidt.

Der er nogle ting, som underer os ganske meget. Der er en aftale heri, som hedder Måltidets Hus, det er overskriften, i sig selv et lidt sjovt afsnit og også et lidt blandet afsnit. Det lyder også lidt voldsomt at afsætte et større millionbeløb til Måltidets Hus, men det er da i orden. Det kan vi ikke være imod.

Det, vi synes er underligt, er, at der under den pæne overskrift gemmer sig en lille aftale, der faktisk er hemmelig, for der står bare »Omlægning af statslige aktiver« for 3 mia. kr. Det betyder oversat til dansk, at der skal privatiseres, sælges statslige aktiver for 3 mia. kr. Jeg

kunne i virkeligheden forstå, hvis højrefløjen i Folketinget havde harceleret over det punkt, for dér ved de ingenting om, hvad det er. Vi ved ikke, hvor det er, pengene skal hugges. Vi ved ikke noget som helst.

Og jeg kunne da også godt tænke mig at spørge SF, hvad SF har skrevet under på, når man skriver under på en aftale om omlægning af statslige aktiver, altså privatisering, for 3 mia. kr. Der er i hvert fald ikke nogen i offentligheden, der er klar over, hvad det dækker over.

Der er i det hele taget også i samme afsnit nogle mærkelige indtægter ved at sætte pasgebyret i vejret, ved at lave øgede retsgebyrer. Altså det helt fundamentale, at man kan gå i retten og få prøvet sin sag, på det bliver prisen lige pludselig sat i vejret. Dér skal man betale for at få sin sag behandlet. Har man f.eks. problemer med en hushandel og går i retten med det, får man lige pludselig nu en ekstraregning på retsgebyrer på flere tusinde kroner. Jeg synes, det er uantageligt. Jeg forstår slet ikke den måde at skaffe indtægter på.

Så er vi selvfølgelig også fundamentalt imod, at man skærer i ulandsbistanden. Det er i øvrigt ikke et ændringsforslag. Det er jo et forslag, der lå i den oprindelige finanslov, men som ingen havde tænkt sig at rette op på – med undtagelse selvfølgelig af Enhedslisten – tværtimod. Altså alle højrepartierne har jo i en eller anden forstand været fremme med, at nu skulle der skæres yderligere i ulandsbistanden. Altså igen: Et land, som ifølge regeringen selv, ifølge de tal, vi kan se, ifølge de biler, vi kan se på gaden, bliver rigere og rigere, altså dels bliver vi ved med at skære lidt på dem, der har mindst i det her land, og der skæres meget på dem, der har allermindst på hele kloden, nemlig ved at skære ned på ulandsbistanden. Det synes vi er en helt forkert politik. Det synes vi er forkert.

Vi har stillet et ændringsforslag, der retter op på det, og håber, vi kan samle flertal for det, men jeg er bange for, at det er aftalt væk at det kan ske overhovedet, men vi vil alligevel på den måde markere, at vi ikke synes, der skal spares hverken på de dårligst stillede danskere eller på de dårligst stillede verdensborgere.

Så skal jeg bare slutte af med lidt om forløbet. Når vi har brugt lidt tid på det her i debatten, er det selvfølgelig, fordi vi ligesom er dem, der har været heroppe og skullet svare for os, selv om vi faktisk ikke vidste, hvad der foregik. Altså det var umuligt at få en klar information om, hvad det var, der var i gang.

Det, der er det utilfredsstillende, er jo ikke det, at man bliver snydt for en aftale. Det kan ske i politik. Det, som vi synes er utilfredsstillende, er, at store klumper, store, meget vigtige klumper afgøres af en meget lille gruppe mænd, mest mænd, mænd og en enkelt dame – to, siges det – midt om natten. Og jeg mener, at der selvfølgelig er stor forskel på, om man har ét emne, man har forhandlet i ugevis, og så siger man: Nu bliver vi ved, nu forhandler vi, til vi er færdige, for sådan er mange ting. De kan ikke sluttes, hvis man bare bliver ved med at snakke igen og igen og aftale nye møder og nye møder og nye møder.

Men problemet er jo her, at det er ganske store emner, som har været forhandlet i lang tid hver for sig, og så lige pludselig i en sen natte-time bliver alle disse store emner afsluttet, og for en stor dels vedkommende uden at de, der i øvrigt har været med i forhandlingerne, altså sagsbehandlerne, hvis man kan sige det sådan, de, der er eksperter på området, i virkeligheden er med i slutfasen.

Det synes vi er et problem. Det bør ikke være noget, der bliver det normale. Vi ved, at det er sket tit før. Jeg synes bare, at den her gang var der lagt op til, at det kunne være gået lidt anderledes, fordi regeringen og finansministeren sagde: Nu forhandler vi dér, hvor sagerne hører hjemme, i Trafikministeriet, hos arbejdsministeren, hos undervisningsministeren, hos sundhedsministeren, og gør tingene færdige med ordførerne og eksperterne, der hører til på de enkelte sagsområder, kører det færdigt – det bifaldt vi. Vi syntes, det var en rigtig god idé, for så kunne man også i ro og mag finde ud af, hvem der kunne være med, og hvem der ikke kunne være med.

Vi syntes også, det var en god idé, at man knyttede det sammen med at skaffe penge, for det er også et godt princip, at vil man bruge penge, skal man også være med til at skaffe penge. På den ene eller anden måde skal man tage det ansvar på sig også, men her lykkedes det altså ikke i slutfasen at opretholde det princip, tværtom, det hele blev lige pludselig snøret af en sen natte-time, og det er grunden til, at vi har opholdt os lidt ved det i løbet af debatten her om ændringsforslagene. Vi vender selvfølgelig tilbage til resten af finansloven i morgen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Frank Aaen stillede et direkte spørgsmål om, hvad det var, SF havde skrevet under på.

Sådan rent fysisk har vi jo ikke skrevet under, men vi har sagt ja til rigtig mange ting, fordi vi har fået rigtig mange ting, rigtig mange gode aftaler igennem.

Det er rigtigt, at en af tingene er en aftale om, at der skal omlægges for 3 mia. kr. statslige aktiver, og der er ikke nogen specifikation på det endnu. Regeringen er ikke færdig med sine overvejelser, og SF er ikke færdig med sine overvejelser om, hvad det er, vi har i spil her. Og når vi engang kommer nærmere det, så er der formentlig også nogle børsetiske regler, der skal overholdes, og det har vi tænkt os at gøre. Derfor er det ikke noget, som vi på nogen måde rigtig kan komme videre med her i dag. Der ligger ikke nogen hemmelig plan. Der er ikke noget i skuffen, som vi kunne hive op og vise frem.

Så bare én gang til omkring forhandlingens forløb og sådan noget, det, at det blev lavet i en sen natte-time, og at der kun var et par kvinder til steder, og hvad ved jeg: Jeg synes jo trods alt, det mest interessante er, om kvaliteten er i orden i det, vi har lavet. Jeg kan kun sige for SF's vedkommende, at vi har selvfølgelig sørget for i hele forløbet at holde tæt kontakt til vores ressortordførere, så når vi har siddet i sene natte-timer – og det er fuldstændig rigtigt, det blev endda ud på morgenen, og det er ikke godt, men sådan var det, det måtte vi stille op til – så sørgede vi selvfølgelig for at koordinere hele tiden, så vores ressortordførere vidste, hvad vi lavede, så vi vidste, at det var kvalitet og gode resultater, vi kom hjem med.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, jeg synes jo alligevel, det er lidt forunderligt, når vi forleden dag hørte SF her fra Folketingets talerstol sige, at nu skulle der være bedre tid til at behandle lovforslag, længere tid mellem første- og andenbehandlinger. Alle og enhver ved jo, at det ikke er lovtekst, der står heri, men de partier, der har tilsluttet sig, er bundet af teksten, som om det var en lov, og derfor er det jo ikke sådan bare, at, nå ja, sådan skete det.

Det er ikke nok, at hr. Jes Lunde mener at have sit bagland i orden. Det er meget vigtigere, at processen er i orden, også sådan at alle kan overskue den, og det lykkedes jo ikke til sidst.

Til sidst var der kun meget, meget få, der var i stand til at overskue processen, ikke bare på ét område, men på ganske mange områder.

Så må jeg sige, at jeg synes, det er meget utrygt, jeg synes, det er rigtig utrygt, at der er lavet en aftale, hvor man også har diskuteret at sælge for 3 mia. kr. statslige aktiver – det kan f.eks. være en stor del af Københavns Lufthavn. Det har da været diskuteret. Det er der måske endda også truffet beslutning om; ikke at man vil gøre det nu, men at man vil gøre det lidt senere. Jeg må sige, at det er utrygt. Det er da en mærkelig arbejdsform – at indgå en hemmelig aftale om salg af statslige aktiver.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jamen jeg skal bare gentage, at der er ikke nogen hemmelig aftale om præcis, hvad det er for aktiver, vi skal have fat i. Det er overvejelser, der ikke er færdige endnu. Det er det ene.

Det andet er diskussionen om, hvorvidt det er rimeligt at arbejde om natten osv., osv. Det er det principielt ikke. Jeg synes, det er bedre at give sig god tid og god tid til at snakke med alle folk osv., osv., osv., men så vidt jeg forstår, deltog Enhedslisten i forhandlingerne fra kl. 3 om natten til kl. 6 om morgenen. Så hvem er det egentlig, Enhedslisten kritiserer? Er det os, som bare sad der i et længere tidsrum? For principielt har Enhedslisten vel ageret på nøjagtig samme måde som SF i de her forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, det er rigtigt. Efter vi havde siddet hele aftenen og en stor del af natten og ventet på at blive kaldt til forhandlinger, fik vi lige pludselig tilbudet, en stor bog smidt på bordet, og der blev sagt: Nu kan I selv se. Vil I være med, eller vil I ikke være med?

Det var sådan set den sicilianske måde at forhandle på. Det syntes vi ikke om. Hvis hr. Jes Lunde tror, at det var en god idé, som vi syntes var meget tilfredsstillende – nej, det var meget utilfredsstillende, men alternativet var, at vi ikke havde kunnet præge noget som helst af det, og da tog vi trods alt imod muligheden.

Så bare det med, at der ikke er nogen aftale: Med mit kendskab til finansministeren indgår der ikke i denne her finanslov store poster, som finansministeren ikke er nogenlunde sikker på også kan udmøntes i virkeligheden, så muligvis er det her ikke aftalt i detaljer, men selvfølgelig

er det drøftet, og selvfølgelig er der en form for forståelse.

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Under denne forhandling vil jeg dels præsentere de ændringsforslag, som Kristeligt Folkeparti har lagt frem, og dels vil jeg kommentere en række af de ændringsforslag, som vi skal forholde os til afstemningsmæssigt om ikke så længe.

Der er fire hovedblokke, jeg vil omtale under Kristeligt Folkepartis ændringsforslag. Den ene er på det familiepolitiske område. Desværre fik vi ikke lejlighed til at komme ind i en egentlig drøftelse af familiepolitikken under dette års finanslovforhandlinger, men vores hovedsigte var at give mulighed for, at forældre og de helt små børn kan være mere sammen. Så der ønskede vi at give bedre orlovsmuligheder, vi ønskede at give bedre mulighed for studerende med børn og endelig bedre vilkår for de hjemmearbejdende. Dette ville vi finansiere ved, at de familier, som har de store børn, fik lidt mindre. Så det var altså en familiepakke, der var selvfinansierende på den måde, at vi flyttede fra dem, der havde de lidt større børn, til dem, der havde de mindste børn. Det var den ene blok.

Den anden blok, som vi var optaget af, var, at da vi så finansloven i august, var vi meget skuffede over, så hårdt som regeringen for frem mod erhvervslivet og især de mindre, selvstændige erhvervsdrivende. Det gjaldt dels landmænd og dels mindre håndværkere og andre, som vil blive ramt hårdt af denne finanslov.

Der er blødt lidt op, administrationsgodtgørelsen hugger man ikke på ét år, den tager man over to år. Nedskrivningen af husdyrhold: Der bevarer man halvdelen af nedskrivningsmulighederne, og når det gælder landbrugskonsulenter, sker der en genopretning, så tidslerne er ikke så store og så skarpe, som de var; men de findes stadig væk. Hvor regeringen ville ramme landbruget med 750 mio. kr., som SF og CD er kommet med, så bliver slaget kun ca. 450 mio. kr. Og tilsvarende for mindre erhvervsdrivende, for bierhvervene. Hvis man bliver syg, hvis man har ansatte, der bliver syge, hvis man selv holder op med sin virksomhed, bliver man ringere stillet end i dag. Hvad har vi brug for? Vi har brug for mange iværksættere, vi har brug for et konkurrencedygtigt erhvervsliv. Derfor mener vi, det er en helt forfejlet politik, og vi er med vores ændringsforslag systematisk gået

ind for at ophæve, fjerne de angreb, regeringen er kommet med. Det er den anden hjørnesteen i de ændringsforslag, vi har lagt frem.

Og så er der den tredje hjørnesteen. Der er vi gået ind på det sociale område og har spurgt: Hvor er der brug for en særlig indsats? Vi mener, der er brug for en yderligere øget indsats over for stofmisbrugere, for en bedre behandling af alkoholikere, og vi ønsker også bedre ægteskabsrådgivning. Der er også en konkret organisation, Ægteskabs- og skilsmisserådgivningen, som vi har et konkret ændringsforslag om, og der er vi glade for, at der ser det ud til, at hele Folketinget støtter vort ændringsforslag. Så det er vi da selvfølgelig meget glade for og tilfredse med. Men det er altså den tredje blok.

Den fjerde blok er på højskole- og husholdningsområdet, for her fik vi jo sidste år en ekstraordinær bevilling på 29,4 mio. kr. for at gøre elevbetalingen lidt lavere for dem, der deltager i de ordinære, lange højskoleophold. Vi mener, at højskolerne er kostskoler, hvor eleverne er i 5 måneder eller 10 måneder; det er det, der fortsat skal være det bærende på vore højskoler, og ikke de meget korte kurser. Det er fint, at de er der i tillæg, men de skal ikke bære højskolerne. Og for dem, der selv skal betale, var udgiften til at tage på højskole blevet for høj; derfor er vi glade for, at vi sidste år fik de her 29,4 mio. kr.

Vi er også glade for, at regeringen med det lovforslag, regeringen har udtænkt til ny højskolelov, vil videreføre forslaget, sådan at vi kan sikre den lavere elevbetaling.

Men vi har været stærkt forundrede over og utilfredse med, at vi skal have dette dyk i tilskud i år 2000, i hvert fald at regeringen ikke viderefører beløbet fra sidste år.

Jeg har tidligere haft lejlighed til at udspørge undervisningsministeren om dette, og fra Folketingets talerstol sagde hun, at nu var der fundet midler til også at videreføre støtten for år 2000. Og der er kommet et ændringsforslag også fra regeringens side, men det er kun på godt 21 mio. kr., så der mangler ca. 9 mio. kr. Det synes vi faktisk er for dårligt af regeringen. Der er vi meget glade for, at vi i hvert fald selv har stillet ændringsforslag, som viderefører støtten, og at Venstre og De Konservative også har gjort præcis det samme.

Jeg mener også, det er væsentligt, at den mulighed, vi har for lavere betaling på vores husholdningsskoler, kan blive videreført. Der har vi også et ændringsforslag.

Så skal vi naturligvis finansiere de her ting, og der er ét finansieringsforslag, som vi synes er meget rimeligt, nemlig: Vi lægger et loft over fradragsmuligheden for de faglige kontingenter. Vi fjerner det ikke, vi lægger et loft, så de, der er sparsommelige, kan fortsat have fuldt fradrag, mens de, der er mere ødsle – organisationen måske bygger nogle store bygninger osv. – og derfor må have et højere kontingent, o.k., så må det være uden fradragmulighed.

Så har vi yderligere et par forslag med flere indtægter, det ene er afgift på reklamer, det andet er en passagerafgift, hvor vi regner med, at provenuet fra en indenlandsk afgift skal udmøntes i flere tog til fjerntrafikken. Vi synes faktisk, der var for lidt ambition i DSB-forliget på dette område; dér har vi så stillet ændringsforslag.

Det er hovedblokkene i vore forslag, og så vil jeg sige lidt om de forslag, som ligger både fra regeringen og fra de forskellige andre partier i Folketinget. Og der har vi det overordnede synspunkt, at de forslag, som vi synes er gode, som kræver penge, dem stemmer vi for i den grad, som vi samtidig stemmer for enten besparelsesforslag eller forslag med nye indtægter. Der kan være forslag, som vi kan have sympati for, men vi stemmer ikke nødvendigvis for alle dem, vi er positive over for, hvis vi ikke samtidig gennem besparelsesforslag, forslag om nye indtægter skaffer finansiering. Det er sådan den overordnede målsætning.

Så vil jeg sige lidt om ulandsbistand, for der er jo flere forslag, som vil skære i den ulandsbistand på 1 pct., som vi mener er det rigtige niveau. De forslag afviser vi. Men vi afviser naturligvis ikke, at vi intensiverer indsatsen for at effektivisere vores ulandsbistand. Det mener vi er utrolig afgørende, men vi mener det ikke sådan, at man samtidig skal lave en besparelse for at effektivisere. Man kan jo fint effektivisere, få mere ud af de penge, vi allerede bevilger. Jeg tror, at det at holde ulandsbistanden på 1 pct. også sagligt set er den bedste basis for at kunne lave en langsigtet effektivisering.

Når man har rejst i ulandene, ved man jo, at der er stort behov for overførsler ikke alene fra Danmark, men også fra en lang række andre vestlige lande, hvor adskillige desværre svigter. Så det afviser vi.

Til gengæld har vi selv et forslag om en tekstanmærkning, hvis indhold er, at hvis ministeren for udviklingsbistand vil flytte penge fra én konto til en anden, og det er over

100 mio. kr. totalt set, så mener vi, Finansudvalget bør informeres. Dette måske helt at tømme eller delvis tømme én konto til fordel for en anden mener vi ikke bør ske uden Finansudvalgets accept.

Så lidt om regeringens aftaler. Vi synes, det er et godt politiforlig; det støtter vi udmøntningen af. Vi synes også, der er mange udmærkede ting i DSB-forliget, men der er også nogle tidsler. Københavns Havn har jeg selv omtalt under de korte bemærkninger tidligere i dag; vi mener, det er uklogt, det, regeringen gør.

Hvad angår hele servicejobdiskussionen, der synes vi, at i de første drøftelser, vi var med til, så det meget fornuftigt ud. Men så er der jo sket en udvidelse af ordningen, og der er vi bange for, at vi reelt får en oppustning af den offentlige sektor, som kræver flere skattekroner, og som svækker konkurrenceevnen, så vi her får en politik, som udhuler den ansvarlige økonomiske politik, som regeringen officielt gerne vil stå for.

Vi er enige i intentionerne om det rummelige arbejdsmarked, og vi er med i aftalen om førtidspensionsreformen. Vi må også sige, at udmøntningen af satspuljen var vi meget enige i. Jeg synes, vi her har fået en god kombination, hvor vi har nogle store klumper, hvor vi sætter ind med en øget indsats på psykiatriområdet og over for hjemløse, men vi har samtidig tilgode set en række små private institutioner, som virkelig har nogle ansatte, der er ildsjæle, som brænder for sagen, og hvor jeg er overbevist om, at de småbeløb i sammenligning med de store beløb, der bliver uddelt, er givet godt ud.

Så er der et område, som jeg gerne vil knytte et par bemærkninger til i aftaleteksten, nemlig helhedsskolen. For det første synes vi, det er principielt forkert, at man en nattehime sidder og aftaler på et område, som er forligsbundet. Det har man jo erkendt, når man i den røde bog, som samler de forskellige aftaler, udtrykkelig skriver, at dette skal udmøntes sammen med forligspartierne. Så kan man ikke først lave en aftale og så tro, at nu kan forligspartierne bare komme og klappe i deres små hænder og tilslutte sig.

Nej, her er tale om nogle holdninger, som kan udmøntes på en måde, som vi er stærkt kritiske over for, og som vi afviser. Vi afviser ikke, at man gør undervisningen i folkeskolen bedre, naturligvis ikke. Men hvis den skjulte dagsorden er, at man udvider den tid, hvor børnene er i skole, så det kommer til at gå ud

over en lang række fritidsaktiviteter, så man ikke kan lave nogle fritidsaktiviteter, uden at så kommer man i karambolage med det, at skolen kommer til at sidde på det hele, det mener vi er højst uheldigt. Det vil vi gå stærkt imod.

Jeg vil her, hvor det handler om ændringsforslag til finansloven, omtale selve princippet, at når man har et forlig på et område, så er det alle forligspartierne, som skal være med fra begyndelsen og også foretage den overordnede prioritering. Man kan jo spørge, om de 350 mio. kr., der er sat af, kunne bruges bedre på folkeskoleområdet. Det mener vi de kunne, bedre end det, der her er lagt op til.

Så ændringsforslagene fra andre partier – nu har jeg kommenteret flere fra regeringen. Venstre og De Konservative har stillet adskillige ændringsforslag, som vi med glæde støtter. På erhvervsdelen kan jeg se, at der er nogle, som er helt parallelle med vores. Man har også på efter- og højskoleområdet ændringsforslag, som vi holdningsmæssigt er helt enige i, og så synes jeg, det er prisværdigt, at Venstre og De Konservative kommer med nogle besparelsesforslag f.eks. på voksen- og efteruddannelse, hvor Venstre og De Konservative lægger op til en 500 mio. kr.-besparelse, som regeringen også satsede på i sit finanslovudspil, men som regeringen i løbet af forhandlingerne har droppet. Der synes jeg, det er prisværdigt, at Venstre har taget det op. Det støtter vi.

Så er der et enkelt forslag fra Dansk Folkeparti, som vi støtter; det er det med hædersgarvi. Nu forstår jeg, at hele Folketinget gerne vil støtte det, det er jo også flot.

Der er et forslag fra Frihed 2000, besparelser på kulturområdet, som vi støtter, og så har Enhedslisten forslag til genopretning af ulandsbistanden, dér, hvor man brugte ulandsbistanden på kosovindsatsen; det ændringsforslag støtter vi også.

Så når vi skal til at stemme, vil vi sagligt tage stilling fra forslag til forslag, men vel at mærke gøre det afbalanceret, så vi ikke bare bruger penge uden at skaffe dem. Der må være sammenhæng mellem de penge, man bruger, og de penge, man skaffer.

Kim Behnke (FRI):

Selv om forhandlingerne om finansloven for 1999 fik et forløb, hvor vi dengang i iklædning af at repræsentere Fremskridtspartiet havde fornøjelsen at deltage i en lang række af finanslovforhandlingerne og i øvrigt også fik det ind-

tryk efterfølgende, at det ikke ligefrem havde været ubehageligt for regeringen at have de samtaler, fik vi jo denne gang, hvor diskussionen var om finansloven for år 2000, ikke fornøjelsen af at berige finansministeren med gode ideer. Det ville vi ellers gerne have gjort, for det er vores opfattelse, at på en lang række punkter ville vore bidrag have kunnet gøre nytte.

Det, der så er kommet ud af det, synes vi til gengæld ikke er særlig nyttigt, for overskriften for disse mange aftaler, der er blevet lavet, er vel nærmest, at man har sikret sig, at der ikke er nogen, der er imod, mere end man har sikret sig, at der er nogle der er for.

Vi er klar over, at finansministeren langt hen ad vejen har spillet på, at partierne Venstre og De Konservative af en eller anden uforklarlig grund altid vælger at stemme for finansloven. Selv om man i pressemeddelelser og her fra talerstolen tordner imod alle de uansvarlige elementer, der er i loven, vælger man af en eller anden grund alligevel at stemme for. Man kunne jo dog, som man gør i en lang række andre sager, vælge at bruge den gule knap, hvis man endelig mener, at der skal være indhold i kritikken. Men det har finansministeren selvfølgelig kunnet spille på, og derfor har finansministeren langt hen ad vejen haft mulighed for at indgå aftaler med SF og Enhedslisten, og det bærer de mange ændringsforslag så sandelig også præg af.

Kigger vi lidt på tingene, er der en efter vores mening meget klog tekstanmærkning, som regeringen og finansministeren beder om at få ind i finansloven, og som angår de mange mennesker, som egentlig skulle have sendt klager til skattevæsenet i denne måned for at være omfattet af tidsfristerne i satsregulerings- og rets-sagen, som denne Scharla Nielsen har anlagt. Vi synes, det er en meget klog og fornuftig løsning, regeringen her har valgt, og vi har også i Folketingets Skatteudvalg givet tilslutning til, at det er en god idé, så det støtter vi naturligvis.

Til gengæld synes vi, at den diskussion, der har været i forbindelse med både finanslovforhandlingerne og en lang række af de lovforslag, der er fulgt i kølvandet, har været usædvanlig afsporet denne gang for at sige det kort og præcist. Det er, som om at hver gang der er nogle, der ikke ønsker en skat forhøjet eller en ny skat opkrævet, skal de straks skydes i skoene, at de er ude på at ødelægge statens finanser.

Kigger vi lidt på en række af de nye – og vel at mærke kun de nye – udgifter, som er ind-

budgetteret med finanslovaftalen, er der f.eks. 225 mio. kr. til udgifter i forbindelse med Kosovoaktionen; det var ikke noget, der var på finansloven, da den blev fremsat. Der er 35 mio. kr. som en helt ny udgift til repatriering af kosovoflygtninge; der er 262 mio. kr. i øgede udgifter til integration af flygtninge og indvandrere, og der har minsandten også indsejlet sig en udgift på 940 mio. kr. til at feje op på TOR-projektet. Der er 387 mio. kr. i kompensation til kommunerne; der er 50 mio. kr. som ny udgift til nogle særlige klubtilbud; der er 2,35 mia. kr. til aktiveringsområdet – vel og mærke et område, hvor der i forvejen er afsat ca. 10 mia. kr. – så skal der bruges 50 mio. kr. på nye forsøg i folkeskolen; minsandten om der ikke også skal bruges 20 mio. på mere økologisk forskning, og så har jeg valgt at tage de 50 mio. kr. med, som regeringen efter vores mening helt forkert vælger at afsætte til Amanda-projektet. Det skal jeg komme tilbage til lidt senere.

Tæller man de beløb sammen, kommer man op på i alt 4,4 mia. kr. i nye udgifter, og det er altså 4,4 mia. kr., som end ikke engang var forudset, da finansloven blev fremsat, og vi mener, det er dybt uforsvarligt, at man bare afsætter 4,4 mia. kr. ekstra.

Så er der nogle, der vil sige: Ja, bevares, men de 2,35 mia. kr. til aktivering er det ikke helt fair at tage med. Det er fair nok, så lad os tage dem ud. Men så er der stadig 2 mia. kr. ekstra i nye udgifter, og det burde resultere i, at der også i dagspressen blev rejst en larmende kritik af regeringen for bare at indbudgettere nye udgifter. Det ville være lige så berettiget, som det er uberettiget, når vi fra Frihed 2000 og andre kommer med forslag om, at man lader være med at forøge skatter og afgifter, for den debat, der altid følger i kølvandet på de forslag, er efter vores mening helt forfejlet. Disse 2 mia. kr., ja, måske endda alle de ekstra udgifter på 4,4 mia. kr., kunne man have ladet være med at bevilge, og dermed havde man ikke behøvet at opkræve nye skatter og afgifter for op imod 5 mia. kr., især til skade for dansk erhvervsliv.

Tilbage til Amanda. Amanda-sagen har pint regeringen og plaget Folketingets Finansudvalg i ganske lang tid, og regeringen ved udmærket, at situationen omkring Amanda i øjeblikket er, at der ligger et orienterende aktstykke fra arbejdsministeren, og det aktstykke har Folketingets Finansudvalg indtil videre lagt til side. Vi har ikke godkendt det, vi har ikke anerkendt de seneste afrapporteringer, simpelt hen fordi det

er vores opfattelse på tværs af partiskel i Finansudvalget, at Amanda-projektet fortjener en nærmere undersøgelse.

Hvis finansministeren eller regeringen i den situation var kommet med et aktstykke med anmodning om 50 mio. kr. mere til Amanda, er der ingen tvivl om, hvordan reaktionen havde været i Finansudvalget. Så var det aktstykke også blevet lagt til side, indtil der forelå tilfredsstillende testkørsler osv. Men det gør man ikke. I stedet lægger man det ind som et ændringsforslag til finansloven og sørger for, at den kreds af forligspartier, som skal bære tingene igennem, lover i det mindste ikke at stemme imod. Det synes vi er en fremgangsmåde, som ikke er særlig tiltalende, netop fordi der er så store problemer med Amanda-projektet.

Der er til gengæld også ting på finansloven, som er tiltalende. Det drejer sig primært om de ekstra udgifter på sundhedsområdet, som vi naturligvis støtter hele vejen rundt. Vi støtter også de ekstra initiativer på hospice- og psykiatriområdet, og på de områder kunne der sagtens være bevilget penge for lang tid siden.

Så har det været diskuteret, om den metode, man denne gang vælger på medicinområdet, nu også er den rigtige, og sandt at sige er der ingen, der ved det. Sidste år blev der indgået en finanslovaftale, hvorefter alle danskere pr. marts måned skulle have disse særlige medicin-kort. Men der er ingen danskere, der har fået de medicin-kort endnu, for i mellemtiden er der sket det, at man i Sundhedsministeriet har erkendt, at det stort set er umuligt at indføre dem, så systemet kan komme til at virke, så de blev udskudt. Så blev det sommer, så blev det efterår, og nu hedder det sig, at det er i foråret år 2000, at det såkaldte nye medicin-kort på en 500 kr.-seddel skal indføres for alle danskere.

Om det nogen sinde bliver til noget, ved vi ikke. Vi håber det ikke, men vi håber til gengæld, at licitationen og den måde, man hjemkøber medicin på, kan være med til at bringe skatteydernes udgifter til medicin ned, for det er der naturligvis behov for. Men bedst af alt var det jo, om konkurrencen fik lov til at herske på medicinområdet, og det ikke var sådan, at de danske apotekere fortsat havde et monopol, som de misbruger til at holde priserne unødvendig højt oppe.

Så er der DSB-området, og her hører vi til dem, der er enige i, at der er brug for flere udgifter. Der er brug for at afholde nogle omkostninger til at sætte skinnelægget i en bedre

stand. Vi kan ikke være bekendt, hverken over for dem, der bruger DSB i øjeblikket, eller over for eftertiden, at man ikke vedligeholder det materiel, der findes, og derfor skal der selvfølgelig ske en finansiering af de udgifter, der måtte være. Men at man laver en aftale, hvorefter det dels er dieselolieforbrugerne, der skal betale, og der dels er en lidt mærkelig konstruktion med Københavns Havn, synes vi ikke er særlig klogt.

Til gengæld synes vi, det er meget klogt, at man har lavet et politiforlig, og i det store og hele støtter vi i Frihed 2000 indholdet af politiforliget. Vi har selv foreslået, at der afsættes 90 mio. kr. ekstra til politiets område, og det er ikke, fordi vi her og nu ønsker flere mand på gaden end dem, der ligger i politiforliget. Det er simpelt hen, fordi vi mener, der er brug for et større optag på Politiskolen. Den alderssammensætning, det danske politi har i øjeblikket, betyder nemlig, at i løbet af alt for kort tid vil man stå og mangle nye politifolk i takt med, at de ældre politifolk bliver sendt på pension. En anden mulighed var, at man lavede seniorstillinger i politiet, så de lidt ældre betjente blev tilbudt at blive i tjenesten og varetage f.eks. en række kontoropgaver, mens de unge blev på gaden, frem for at vi kommer til at opleve et meget stort problem, når der bliver mangel på betjente i løbet af få år.

Men det er stadig vores opfattelse, at den måde, regeringen har tænkt sig at finansiere politiforliget på, ikke er særlig sympatisk. Vi synes ikke, det er fornuftigt, at der skal betales 100 mio. kr. mere i bøder og pasafgifter, vi synes ikke, retsafgifterne skal forhøjes med 100 mio. kr., og vi synes ikke, at Justitsministeriet skal have en budgetreguleringskonto på 100 mio. kr., hvor der bare står »Øgede indtægter« uden nogen som helst viden om, hvad man har tænkt sig at gøre for at skaffe disse 100 mio. kr. Den rigtige måde at gøre det på havde naturligvis været, at man andre steder i finansloven – men ikke nødvendigvis inden for Justitsministeriets område – havde fundet anledning til at gennemføre besparelser, eller at man havde ladet være med at opføre disse 4,4 mia. kr. i ekstra udgifter.

Så er der lagt en lang række nye skatter og afgifter ind i finansloven, i alt 17 enten nye eller øgede skatter og afgifter. De skal tilsammen indkradse ca. 4 mia. kr. ekstra, og det, der er det forfærdelige ved disse 4 mia. kr., er, at de primært kommer til at ramme dansk erhvervsliv,

også selv om der er dem, der har den opfattelse, at så længe KFX-indekset er højt, går det med høje bølger i dansk erhvervsliv, og så gælder det om at få kradsat nogle ekstra penge ind.

Vi vil gerne tilkendegive, at det er en meget uklog måde at opkræve skatter og afgifter på ved at lægge dem som en belastning på vort erhvervsliv, for den belastning kan gå hen og blive meget dyr. Hvis ikke virksomhederne kan klare belastningen, udløser det jo virksomhedslukninger og afskedigelser osv., og det er alt sammen noget, der udløser nye udgifter på finansloven. Men det er jo det, vi allermindst har brug for, og derfor er det meget uklogt af regeringen, at den har lavet aftaler, som indbefatter, at lige præcis erhvervslivet skal betale en så stor del af de nye udgifter på finansloven.

Til gengæld har regeringen også barslet med den mulighed, at man kan finansiere en række udgifter med engangsindtægter. Det gør ikke noget, at man har engangsindtægter, snarere tværtimod, men det er bare vores opfattelse, at den rigtige måde at bruge engangsindtægterne på er at nedbringe statens gæld frem for at lade pengene indgå i driftsbudgettet.

Det er blevet hævdet fra specielt Enhedslistens side, at når der nu står disse 3 mia. kr. i privatiseringsindtægter, skulle det udgøre et problem. Det gør det nok også, hvis man sidder med Enhedslistens briller på, men jeg skulle hilse og sige, at jeg ved af personlig erfaring fra tidligere, at det har været en rigtig god idé, at man på finansloven opfører et par milliarder i privatiseringsindtægter – det har vi været med til at gøre to gange – og så overlader det til en snæver kreds at gennemgå de forskellige projekter. Hr. Jes Lunde har nemlig fuldstændig ret i, at hvis vi 179 medlemmer her fra Folketingets talerstol gør os kloge på, hvilke aktier der skal købes, og hvilke aktier der skal sælges, vil Folketinget forbyrde sig mod børsens etiske regler, og det vil vi under ingen omstændigheder være med til.

Vi har fuld tillid til, at den kreds, der nu har aftalt det her, bag lukkede døre gennemgår relevante projekter og på det tidspunkt, projekterne er modne, sender dem til afgørelse i Folketingets Finansudvalg, om nødvendigt i fortrolig form, hvis de børssetiske regler kræver det. Det kan ikke nytte noget, at vi kræver, at det private erhvervsliv skal overholde de børssetiske regler, men at vi her i Folketinget anser os selv for at være dem, der kan skalte og valte med dem. Sådan må det ikke være, og specielt

med hensyn til de virksomheder, hvor der allerede er børsnoterede aktier, er det helt naturligt, at den nævnte fremgangsmåde må være den rigtige.

Til gengæld synes vi ikke, det er nogen særlig god idé, at man laver den transaktion med Københavns Havn, som regeringen har lagt op til. Vi synes tværtimod, at Københavns Havn burde gøres til et privat aktieselskab, som skulle have mulighed for i det samarbejde med Malmö Havn, som Finansudvalget jo har givet tilslutning til, på gensidig vis at styrke havnekapaciteten i hele Østersøområdet. Vi har derfor fundet anledning til selv at stille en række ændringsforslag – ikke fordi vi forventer at få dem vedtaget, men fordi vi mener, vi har pligt til gennem 46 smagsprøver at vise, hvad Frihed 2000 står for.

Tæller man sammen, er der besparelsesforslag på ca. 10 mia. kr., og der er øgede udgifter på ca. 8 mia. kr., så der er en pæn overfinansiering. Endelig er der engangsindtægter for 3,8 mia. kr. og engangsudgifter på en enkelt milliard, og det er alt sammen noget, der burde kunne finde flertal her i Folketinget. Jeg takker naturligvis på forhånd de partier, der i deres ordførertaler har tilkendegivet, at der er enkelte eller flere af vore ændringsforslag, man har tænkt sig at støtte.

Jeg kan sige, at når det gælder de ændringsforslag, der ligger fra Venstre og De Konservative, vil vi kunne støtte en stor del af dem. Vi kan også støtte en del af de ændringsforslag, som Dansk Folkeparti har fremsat, og der er såmænd også et par af de ændringsforslag, Kristeligt Folkeparti har stillet, som vi vil kunne støtte.

Det, der er det politiske budskab i de ændringsforslag, vi har lavet i Frihed 2000, er, at de primært har til formål at styrke dansk erhvervsliv. Skatterne skal sættes ned, men det skal naturligvis finansieres, og derfor har vi fundet særlig udvalgte områder, hvor vi mener, der uden problemer kan gennemføres besparelser.

Selv om der er nogle, der har svært ved at tale om besparelser på ulandsområdet, er det jo en kendsgerning, at lige præcis det område er et af dem, hvor udgifterne løber allerhurtigst – faktisk så hurtigt, at det er tvivlsomt, om Danida overhovedet kan følge med og sørge for at afsætte penge til forskellige projekter. Bl.a. har den nye metode til opgørelse af bruttonationalindkomsten resulteret i, at der fuldstæn-

dig uden nogen politisk beslutning i Folketinget sker en betragtelig forøgelse af den danske ulandsbistand over de kommende år.

Så er det vores opfattelse, at privatiseringsarbejdet sagtens kan blive mere omfattende end de 3 mia. kr., som regeringen har lagt op til, men vi hilser naturligvis de 3 mia. kr. velkommen. Til gengæld efterlyser vi, at finansministeren påtager sig den efter vores mening meget behagelige opgave at sørge for at få udliciteret langt flere af statens aktiviteter, så man overlader dem til fri konkurrence. Erfaringerne i regeringens egne afrapporteringer er jo, at der nemt kan spares 30-35 pct., hver gang man udliciterer et område, og det er jo besparelser, som vi alle sammen kun kan være interesserede i at kunne høste udbyttet af.

Med de bemærkninger vil vi glæde os til at gå til afstemningerne, og så vil vi i morgen under den mere generelle debat komme med nogle betragtninger om, hvordan vi ser på finansloven, som den foreligger efter behandlingen af ændringsforslagene.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Finansministeren. (Ophold). Da hr. Frank Dahlgård ikke er til stede, bliver det finansministeren.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Ja, undskyld jeg ikke straks reagerede, hr. formand. Jeg troede faktisk, der også var en ordfører uden for partierne.

Jeg skal ikke lægge op til en lang debat i denne omgang, men kun kommentere nogle af de mere fremtrædende synspunkter, der er blevet fremført af nogle af kritikerne af dette års finanslovaftaler.

Der blev fra Venstres side startet en offensiv tidligere på dagen, hvor man åbenbart havde ræsonneret sig frem til i partihovedkvarteret, at diskussionen om Københavns Havn var der jo nok lidt krudt i, og den kunne man nok genere regeringen og Socialdemokratiet lidt med, for der var vist noget med en overborgmester, der også var formand for en havn, og man kunne prøve at skabe et odiøst skær om endnu et forslag fra regeringen på at røve nogle penge et sted.

Jeg vil godt sige, at det er egentlig ejendommeligt, hvis repræsentanter fra Venstre og De Konservative går op på denne talerstol og kritiserer vort forslag, som er en følge af finanslovaftalerne om Københavns Havn. Det er

nemlig i sin karakter identisk med det forslag, hr. Kaj Ikast som trafikminister fremsatte i Folketinget den 3. maj 1991 på VK-regeringens vegne – det er da meget pudsigt, ikke? Det forslag byggede på nøjagtig samme retsopfattelse som den, vi har fået bestyret ved et meget omfattende udredningsarbejde fra Rigsarkivet og et meget entydigt responsum fra Justitsministeriet om, hvordan havnens juridiske status er. Der er overhovedet ikke noget belæg for at prøve at piske en diskussion op om, at her mangler hjemmel, her er noget juridisk odiøst, osv.

Så kan man spørge: Jamen er der ikke en retssag? Jo, men sådan kunne det jo også være gået, hvis hr. Kaj Ikast's forslag var blevet vedtaget i sin tid, og der var nogle, der kunne rejse tvivl om sagen og have en anden retsopfattelse. Vi skal i det hele taget holde op med herinde at fremstille det som noget odiøst, hvis der er nogle, der har en anden retsopfattelse og vil have noget prøvet ved domstolene. Det vil man sikkert se i stigende omfang i de kommende år.

Jeg havde nær sagt: Må jeg, må regeringen ikke få et godt råd fra kritikerne om, hvor en regering skal henvende sig, hvis den vil have en så klar analyse af retsstillingen som muligt? Er det ikke meget naturligt at gå til sit Justitsministerium og få et responsum? Jeg kan i øvrigt anbefale kritikerne at bruge noget energi – for det kræver det – på at gennemlæse de mere end 100 sider, responset er på.

Jeg kunne måske føje til – også for at man kan nå at besinde sig på de meget skråsikre opfattelser, der er blevet ført frem om, at vores retsopfattelse skulle være anfægtelig – at der i sidste uge blev afsagt en voldgiftskendelse af tre højesteretsdommere i en sag, som havnen havde anlagt imod Ørestadsselskabet. Her skal man hæfte sig ved, at man i denne kendelse også så sig nødsaget til at tage stilling til Københavns Havns status. Det siges i kendelsen, at Københavns Havn må anses som en særlig forvaltningsenhed, og så skal indskud udøve sin virksomhed inden for de rammer, der gælder for offentlige myndigheder. Det er i hvert fald ikke nogen voldgiftskendelse, der har svækket regeringens opfattelse af retstilstanden.

Lad mig så føje til – og det er til fru Tørnæs – at det er i og for sig en forvanskning, når man siger, at vi har taget stilling til, at der skal tages 1.750 mio. kr. ud af havneselskabet. Vi har taget meget præcis stilling til 750 mio. kr., og så har vi ganske rigtigt aftalt en forventet videre udtræk over 4 år på 250 mio. kr. Men vi har også

sagt, at det vil ske i respekt for, at havnen er i stand til at varetage sine i øvrigt meget fornuftigt beskrevne formål i aftalen på betryggende måde.

Til den sag vil jeg kun føje en ting: Når vi har det klare juridiske grundlag, vi opererer på – altså at det er en del af statens formue – er det også meget naturligt, at staten kan disponere over den formue. Det er sådan set mere naturligt, hvis der oparbejdes et betydeligt provenu med årene i havneselskabet, at det er staten, regeringen, Folketinget, der tager stilling til, hvordan man kan bruge værdierne, end hvis det – med al respekt – var en bestyrelse, der var blevet udpeget til denne offentlige virksomhed. Jeg skal ikke sige mere om det, men jeg håber, at det, jeg har sagt her, giver en lille antydning af, hvem der er mest på tynd is i denne sag.

Så synes jeg, jeg hørte hr. Thor Pedersen undervejs give udtryk for, at han, at Venstre ikke under de afsluttende politiforhandlinger var blevet orienteret om, at regeringen agtede at gennemføre pasgebyrer og retsafgift med SF og CD til finansiering af andre udgifter. Jeg er ikke sikker på, jeg hørte det på den måde, men hvis jeg hørte det på den måde, må jeg tilbagevise det på det skarpeste og sige, at det blev klart oplyst under de forhandlinger. For en sikkerheds skyld vil jeg i hvert fald bare præsentere den kendsgerning.

Så ved jeg ikke, om jeg synes, det er så imponerende, at hr. Thor Pedersen i sin retorik kan finde på at omtale gammelkommunister i Enhedslisten som et argument imod et eller andet. Jeg skal sandelig ikke give mig til at forsvare hr. Frank Aaens fortid – det kan han jo gøre selv, hvis han føler behov for det – men jeg vil godt sige, og det kan også være en kommentar til nogle bemærkninger, jeg noterede mig, at fru Lene Espersen har gjort på et tidspunkt – jeg tror, det var i forbindelse med det konservative landsråd: Der er jo mange politikere i dette Ting, som gennem årtierne, op gennem det 20. århundrede, er blevet anerkendt af kolleger på tværs af partierne som gode demokrater, selv om de havde flirtet helt utrolig meget med totalitære regimer tidligere i deres tilværelse, også repræsentanter for Det Konservative Folkeparti. Derfor synes jeg egentlig, det er en dårlig form for samtale om samarbejdsrelationerne i Tinget, hvis man prøver at fremmane totalitære spøgelses fra den fortid, som vi heldigvis har lagt bag os i denne verdensdel, som argumenter i en finanspolitisk debat.

Fru Gitte Seeberg gav udtryk for stor tilfredshed med politiaftale, sundhedsaftale, satsforlig, førtidspensionsaftale og vejaf tale m.v., og jeg skal også gerne kvittere, for vi er meget glade for, at vi i hvert fald et stykke ad vejen har kunnet inddrage også Det Konservative Folkeparti i et fornuftigt samarbejde. Om det så forholder sig sådan i virkelighedens verden, at det er dyrere at lave aftaler med venstrefløj og CD, end det er med V og K, er jeg nu ikke så overbevist om, vil jeg bare sige. Det bryder ingen trætte at rejse en lille tvivl, men jeg vil sige, at det har jeg da ganske blandede erfaringer med.

Så sagde fru Gitte Seeberg om servicejob, at hun så det som et problem, at arbejdskraften kunne blive trukket væk fra det private erhvervsliv. Nu laver vi jo servicejobbene, fordi vi oplever, at der i det private erhvervsliv som også mange steder i det offentlige er en så urimelig og uholdbar aldersdiskriminering, når man rekrutterer arbejdskraft, at folk ofte er afskåret fra at få arbejde, selv i et samfund med så høj beskæftigelse som i det danske lige nu, bare fordi de har nået en vis alder og har været arbejdsløse et stykke tid. Så jeg tror ikke, den problemstilling er rigtig.

Så sagde fru Gitte Seeberg én ting til, som overraskede mig lidt, og som jeg såmænd også skal beklage i det omfang, det er passeret på den måde. Fru Gitte Seeberg sagde: Nu kommer regeringen med en hel masse ændringsforslag, der viser, at arbejdsmarkedsreformen bliver dyrere, og de har ikke været forelagt de partier, der er aftalepartnere om arbejdsmarkedsreformen sidste år. Jeg var ikke klogere, end at det var blevet fortalt, og det beklager jeg, for hvis det ikke er blevet fortalt, er det nok så meget på grund af kommunikationsproblemer mellem nogle af os i regeringen, end det har været et bevidst forsøg på at unddrage Venstre og De Konservative den viden.

Vi har været helt på det rene med et stykke tid, at der ville komme en efterregning, men jeg tror i hvert fald også, at jeg udtrykkeligt har sagt til dem, jeg har haft lejlighed til at forklare det: Ja, det er et stort bruttobeløb, men den reelle merudgift er i størrelsesordenen 500-600 mio. kr. til aktiviteter, uddannelse især, mens resten i virkeligheden bare er en kontering af forsørgelsesudgifter andre steder på finansloven, end de ellers ville have stået. Jeg kan ikke efterforske på stående fod her, hvem der ikke har fået sagt hvad, men jeg beklager, hvis det er gået til, som fru Gitte Seeberg fremstillede det.

Jeg vil gemme de fleste øvrige bemærkninger, men jeg skal sige tak for de rosende ord fra hr. Duetoft, hr. Estrup og hr. Jan Petersen og takke alle dem, der vil støtte regeringens ændringsforslag og de aftaler, vi har lavet. Men i øvrigt har jeg en ganske klar fornemmelse af, at vi vender tilbage til de fleste temaer i debatten i morgen.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Formanden:

Før vi går til afstemning, holder vi en kort pause.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 17.40.

Mødet udsat kl. 17.30

Mødet genoptaget kl. 17.40

Afstemning

Til § 5. Statsministeriet.

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Til § 6. Udenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 181-185 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 670 forkastedes, idet 9 stemte for, 93 imod.

Ændringsforslag nr. 5, 186 og 187 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 671 forkastedes, idet 11 stemte for, 93 imod.

Ændringsforslag nr. 743 forkastedes, idet 4 stemte for, 98 imod.

Ændringsforslag nr. 719 forkastedes, idet 40 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 672 forkastedes, idet 11 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 653 forkastedes, idet 44 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 632 forkastedes, idet 47 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 188 vedtoges uden afstemning.

Til § 7. Finansministeriet.

Ændringsforslag nr. 673 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 189 vedtoges med 60 stemmer mod 44.

Ændringsforslag nr. 190 og 191 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 674 forkastedes, idet 45 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 7, 192, 8, 193, 9, 194-196, 716, 197 og 198 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 717 vedtoges enstemmigt med 105 stemmer.

Til § 8. Økonomiministeriet.

Ændringsforslag nr. 199 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag 675 og 676 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 og 11 vedtoges uden afstemning.

Til § 9. Skatteministeriet.

Ændringsforslag nr. 677 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 678 forkastedes, idet 11 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 12 vedtoges uden afstemning.

Til § 11. Justitsministeriet.

Ændringsforslag nr. 200 og 13 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 201 vedtoges med 88 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 202 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 720 forkastedes, idet 12 stemte for, 91 imod.

Ændringsforslag nr. 679 forkastedes, idet 11 stemte for, 94 imod.

Ændringsforslag nr. 203 vedtoges med 101 stemmer mod 3.

Ændringsforslag nr. 204 vedtoges med 54 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 205 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 680 forkastedes, idet 11 stemte for, 93 imod.

Ændringsforslag nr. 206 vedtoges med 94 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 207 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 208 vedtoges enstemmigt med 103 stemmer.

Ændringsforslag nr. 209 og 210 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 211 vedtoges med 55 stemmer mod 49.

Ændringsforslag nr. 212 og 213 vedtoges uden afstemning.

Til § 12. Forsvarsministeriet.

Ændringsforslag nr. 14 og 15 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 681 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16-32 vedtoges uden afstemning.

Til § 13. Indenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 721 forkastedes, idet 37 stemte for, 68 imod.

Ændringsforslag nr. 214-221 og 35 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 722 forkastedes, idet 11 stemte for, 94 imod.

Ændringsforslag nr. 682 forkastedes, idet 11 stemte for, 91 imod.

Ændringsforslag nr. 222 vedtoges med 57 stemmer mod 47.

Ændringsforslag nr. 223 vedtoges med 90 stemmer mod 11.

Ændringsforslag nr. 224 vedtoges med 96 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 225 vedtoges med 94 stemmer mod 11.

Ændringsforslag nr. 226 vedtoges med 93 stemmer mod 11.

Ændringsforslag nr. 633 forkastedes, idet 50 stemte for, 55 imod.

Ændringsforslag nr. 227 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 683 forkastedes, idet 11 stemte for, 94 imod.

Ændringsforslag nr. 634 forkastedes, idet 2 stemte for, 92 imod.

Ændringsforslag nr. 228-230, 36-38 og 231 vedtoges uden afstemning.

Til § 14. By- og Boligministeriet.

Ændringsforslag nr. 232 vedtoges med 83 stemmer mod 16; 1 (V) stemte (ved en fejlfestemning) hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 40 og 233 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 723 forkastedes, idet 11 stemte for, 91 imod.

Ændringsforslag nr. 234-237, 42 og 43 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 684 forkastedes, idet 2 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 44, 238 og 45 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 239 vedtoges enstemmigt med 103 stemmer.

Ændringsforslag nr. 240 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 241 vedtoges enstemmigt med 102 stemmer.

Ændringsforslag nr. 242, 47 og 243 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 244 vedtoges med 60 stemmer mod 44.

Ændringsforslag nr. 245-247, 49 og 248 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 249 vedtoges med 59 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 685 forkastedes, idet 13 stemte for, 88 imod.

Ændringsforslag nr. 686 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 50 og 51 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 687 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 250-253 vedtoges uden afstemning.

Til § 15. Socialministeriet.

Ændringsforslag nr. 254 vedtoges med 60 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 52, 255-257 og 53 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 688 forkastedes, idet 2 stemte for, 102 imod.

Ændringsforslag nr. 258 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 259 vedtoges med 91 stemmer mod 14.

Ændringsforslag nr. 260 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 261 vedtoges med 102 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 262 og 263 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 635 vedtoges enstemmigt med 103 stemmer.

Ændringsforslag nr. 264-267 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 268 vedtoges enstemmigt med 105 stemmer.

Ændringsforslag nr. 269 vedtoges enstemmigt med 101 stemmer.

Ændringsforslag nr. 270-272 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 636 forkastedes, idet 2 stemte for, 103 imod.

Ændringsforslag nr. 273-287 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 637 forkastedes, idet 45 stemte for, 57 imod; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 288 vedtoges med 100 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 289 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 724 forkastedes, idet 38 stemte for, 65 imod.

Ændringsforslag nr. 744 vedtoges med 102 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 290 og 291 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 689 forkastedes, idet 2 stemte for, 102 imod.

Ændringsforslag nr. 690 forkastedes, idet 2 stemte for, 103 imod.

Ændringsforslag nr. 292-294 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 691 forkastedes, idet 2 stemte for, 101 imod.

Ændringsforslag nr. 638 forkastedes, idet 16 stemte for, 87 imod.

Ændringsforslag nr. 295 vedtoges enstemmigt med 104 stemmer.

Ændringsforslag nr. 296 vedtoges enstemmigt med 103 stemmer.

Ændringsforslag nr. 297 og 298 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 299 vedtoges med 103 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 300 vedtoges enstemmigt med 102 stemmer.

Ændringsforslag nr. 301 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 302 vedtoges med 60 stemmer mod 44.

Ændringsforslag nr. 303 vedtoges med 89 stemmer mod 13; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 304 vedtoges med 87 stemmer mod 12; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 305 vedtoges med 87 stemmer mod 13; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 306-308 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 309 vedtoges med 101 stemme mod 3.

Ændringsforslag nr. 54 og 310 vedtoges uden afstemning.

Til § 16. Sundhedsministeriet.

Ændringsforslag nr. 311 og 55-57 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 725 forkastedes, idet 11 stemte for, 91 imod; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 312-313 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 639 forkastedes, idet 14 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 314 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 59 vedtoges med 100 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 315 og 60 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 692 forkastedes, idet 14 stemte for, 90 imod.

Ændringsforslag nr. 316 og 61 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 640 forkastedes, idet 47 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 317 vedtoges enstemmigt med 102 stemmer.

Ændringsforslag nr. 318-319 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 693 forkastedes, idet 2 stemte for, 103 imod.

Ændringsforslag nr. 694 forkastedes, idet 11 stemte for, 90 imod.

Ændringsforslag nr. 62 og 718 vedtoges uden afstemning.

Til § 17. Arbejdsministeriet.

Ændringsforslag nr. 321 og 64 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 695 forkastedes, idet 11 stemte for, 91 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 65-66 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 322 vedtoges med 58 stemmer mod 46.

Ændringsforslag nr. 323-325 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 326 vedtoges med 58 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 327-329 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 654 forkastedes, idet 47 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 641 forkastedes, idet 47 stemte for, 55 imod.

Ændringsforslag nr. 330 vedtoges enstemmigt med 102 stemmer.

Ændringsforslag nr. 696 forkastedes, idet 11 stemte for, 92 imod.

Ændringsforslag nr. 331 og 332 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 697 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 333, 67, 334 og 335 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 336 vedtoges med 102 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 655 forkastedes, idet 46 stemte for, 55 imod.

Ændringsforslag nr. 337 og 338 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 339 vedtoges med 52 stemmer mod 11; 41 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 726 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 656 forkastedes, idet 47 stemte for, 58 imod.

Ændringsforslag nr. 340 vedtoges med 58 stemmer mod 11; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 341 vedtoges med 58 stemmer mod 47.

Ændringsforslag nr. 342 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 642 forkastedes, idet 2 stemte for, 102 imod.

Ændringsforslag nr. 343-358 vedtoges uden afstemning.

Til § 19. Forskningsministeriet.

Ændringsforslag nr. 359 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 698 forkastedes, idet 2 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 360 og 361 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 657 forkastedes, idet 45 stemte for, 59 imod.

Ændringsforslag nr. 362-374, 79, 375-385, 82, 386-387, 85-87, 388, 389, 89, 390, 391, 91, 92, 392-397, 97 og 398 vedtoges uden afstemning.

Til § 20. Undervisningsministeriet.

Ændringsforslag nr. 399-401, 733 og 403 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 658 forkastedes, idet 46 stemte for, 56 imod.

Ændringsforslag nr. 734 og 405 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 406 vedtoges med 55 stemmer mod 49.

Ændringsforslag nr. 407 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 643 forkastedes, idet 46 stemte for, 58 imod.

Ændringsforslag nr. 659 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 408-421, 735, 736 og 424-437 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 660 forkastedes, idet 47 stemte for, 58 imod.

Ændringsforslag nr. 644 forkastedes, idet 50 stemte for, 54 imod.

Ændringsforslag nr. 737 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 645 forkastedes, idet 48 stemte for, 55 imod.

Ændringsforslag nr. 738, 440-445, 739, 447, 101, 448, 102, 103, 449, 105, 106 og 450-455 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 456 vedtoges med 71 stemmer; 34 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 457, 458, 108, 459, 460, 109, 110, 461, 740, 111 og 462-467 vedtoges uden afstemning.

Til § 21. Kulturministeriet.

Ændringsforslag nr. 468 vedtoges med 60 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 469, 470 og 112 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 727 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 471 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 699 forkastedes, idet 11 stemte for, 93 imod.

Ændringsforslag nr. 700 forkastedes, idet 2 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 472-476 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 477 vedtoges med 58 stemmer mod 12; 34 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 478 vedtoges med 65 stemmer mod 13; 26 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 479-486 og 117 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 701 forkastedes, idet 13 stemte for, 91 imod.

Ændringsforslag nr. 487-489, 118-121, 490-493 og 124 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 494 vedtoges med 92 stemmer mod 12.

Ændringsforslag nr. 495, 496, 125, 126 og 497-504 vedtoges uden afstemning.

Til § 23. Miljø- og Energiministeriet.

Ændringsforslag nr. 505-507, 130, 508, 509 og 132 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 702 forkastedes, idet 11 stemte for, 92 imod.

Ændringsforslag nr. 133 og 134 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 661 forkastedes, idet 47 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 135, 510-512, 137-140 og 513 vedtoges uden afstemning.

Til § 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Ændringsforslag nr. 514-518, 142 og 519 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 520 vedtoges enstemmigt med 104 stemmer.

Ændringsforslag nr. 521-524 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 525 vedtoges med 60 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 144, 526 og 527 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 662 forkastedes, idet 47 stemte for, 56 imod.

Ændringsforslag nr. 528, 529 og 148 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 530 vedtoges med 91 stemmer mod 11.

Ændringsforslag nr. 531 og 532 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 150 vedtoges med 99 stemmer mod 4.

Ændringsforslag nr. 533, 151-154 og 534-538 vedtoges uden afstemning.

Til § 26. Erhvervsministeriet.

Ændringsforslag nr. 155 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 539 vedtoges med 59 stemmer mod 44.

Ændringsforslag nr. 540-542 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 703 forkastedes, idet 45 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 543 og 544 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 704 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 545, 158, 546-548, 160 og 549-552 vedtoges uden afstemning.

Til § 28. Trafikministeriet.

Ændringsforslag nr. 161 og 162 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 646 forkastedes, idet 2 stemte for, 102 imod.

Ændringsforslag nr. 553 vedtoges med 102 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 554 vedtoges med 55 stemmer mod 50.

Ændringsforslag nr. 555 vedtoges med 60 stemmer mod 11; 34 stemte hverken for eller imod

Ændringsforslag nr. 556 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 647 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 663 forkastedes, idet 44 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 557-559, 167, 560, 561, 168 og 169 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 705 forkastedes, idet 11 stemte for, 57 imod; 34 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 170 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 562 vedtoges med 101 stemmer mod 2.

Ændringsforslag nr. 171 og 563 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 564 vedtoges med 70 stemmer; 33 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 565 vedtoges med 71 stemmer; 33 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 173 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 566 vedtoges med 69 stemmer mod 2; 33 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 567-569 vedtoges uden afstemning.

Til § 34. Arbejdsmarkedsfond.

Ændringsforslag nr. 706 forkastedes, idet 11 stemte for, 94 imod.

Ændringsforslag nr. 570 vedtoges uden afstemning.

Til § 35. Generelle reserver.

Ændringsforslag nr. 728 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 571 vedtoges med 57 stemmer mod 42; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 572 vedtoges med 102 stemmer; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 664 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 573 vedtoges med 57 stemmer mod 43; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 729 forkastedes, idet 11 stemte for, 93 imod.

Ændringsforslag nr. 574 vedtoges med 102 stemmer mod 3.

Ændringsforslag nr. 575 vedtoges med 58 stemmer mod 13; 34 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 576 vedtoges enstemmigt med 102 stemmer.

Ændringsforslag nr. 577 vedtoges med 69 stemmer mod 2; 33 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 578-582 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 730 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 583 vedtoges med 66 stemmer mod 3; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 665 forkastedes, idet 45 stemte for, 55 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 666 forkastedes, idet 43 stemte for, 58 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 707 forkastedes, idet 11 stemte for, 58 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 708 forkastedes, idet 11 stemte for, 58 imod; 35 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 709 forkastedes, idet 11 stemte for, 58 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 710 forkastedes, idet 11 stemte for, 58 imod; 35 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 711 forkastedes, idet 11 stemte for, 56 imod; 34 stemte hverken for eller imod.

Til § 36. Pensionsvæsenet.

Ændringsforslag nr. 175, 176 og 584 vedtoges uden afstemning.

Til § 37. Renter.

Ændringsforslag nr. 585-594, 178, 595 og 596 vedtoges uden afstemning.

Til § 38. Skatter og afgifter.

Ændringsforslag nr. 667 forkastedes, idet 43 stemte for, 58 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 648 forkastedes, idet 38 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 712 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 597 vedtoges med 58 stemmer mod 47.

Ændringsforslag nr. 598 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 731 forkastedes, idet 8 stemte for, 95 imod.

Ændringsforslag nr. 649 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 713 forkastedes, idet 11 stemte for, 94 imod.

Ændringsforslag nr. 668 forkastedes, idet 44 stemte for, 58 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 599-601 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 714 forkastedes, idet 45 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 602 vedtoges med 57 stemmer mod 44.

Ændringsforslag nr. 603 vedtoges med 55 stemmer mod 49.

Ændringsforslag nr. 604 vedtoges med 54 stemmer mod 49.

Ændringsforslag nr. 605-608 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 715 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 650 forkastedes, idet 5 stemte for, 99 imod.

Ændringsforslag nr. 669 forkastedes, idet 42 stemte for, 58 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 741 og 610-613 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 651 og 652 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 614-618 vedtoges uden afstemning.

Til § 40. Genudlån m.v.

Ændringsforslag nr. 180 vedtoges uden afstemning.

Til § 41. Beholdningsbevægelser m.v.

Ændringsforslag nr. 619-621 vedtoges uden afstemning.

Til § 42. Statsgældsafdrag.

Ændringsforslag nr. 732 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 622-624 vedtoges uden afstemning.

Til § 43. Statslånsoptagelse.

Ændringsforslag nr. 625-630 vedtoges uden afstemning.

Til § 44. Træk på Danmarks Nationalbank.

Ændringsforslag nr. 742 vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Hermed er afstemningen om ændringsforslagene slut. Jeg foreslår, at behandlingen af finanslovsforslaget standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Finansudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget. Sagens behandling er herefter stillet i bero.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Økonomiministeren (Marianne Jelved) har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om pensionsopsparernes rentegarantier.

(Redegørelse nr. R 7).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.